

השימוש בכלי זה מחייב הכשרה קודמת על ידי אנשי מקצוע מוסמכים

INFANT / TODDLER ENVIRONMENT RATING SCALE REVISED EDITION (Hebrew Version)



Hebrew Translation: Nomi Werbeloff

Linguistic Editing: Anat Goldenberg

Translation and Scientific Adaptation:

Avi Sagi-Schwartz Tirtsa Joels Karen Sagi Vered Mayer

© Center for the Study of Child Development

University of Haifa

תרגום לעברית: נעמי ורבלוף

עריכה לשונית: ענת גולדנברג

תרגום ועיבוד מדעי:

אבי שגיא-שורץ תרצה יואלס קרן שגיא ורד מאיר

© המרכז לחקר התפתחות הילד

אוניברסיטת חיפה

THELMA HARMS

DEBBY CRYER

RICHARD M. CLIFFORD

Frank Porter Graham Child Development Institute
The University of North Carolina at Chapel Hill



Teachers College, Columbia University
New York and London

* הגרסה הרשמית הוכנה בשיתוף עם TEACHERS COLLEGE PRESS וקיבלה את הרשאתו.

* התרגום והעיבוד המדעיים נעשו על פי שיקולים לשוניים, תרבותיים ומתודולוגיים כנדרש בתחום; ראה

Pena, E. D. (2007) Lost in translation: Methodological considerations in cross-cultural research. *Child Development*, 78, 1255–1264.

הוצא לאור על ידי
TEACHERS COLLEGE PRESS
שדרות אמסטרדם 1234, ניו יורק, NY 10027

זכויות יוצרים © 2006 תלמה הרמס, דבורה ריד קריר, וריצ'רד קליפורד

כל הזכויות שמורות. אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לתרגם, לאחסן במאגר מידע, לשדר או לקלוט בכל דרך או אמצעי אלקטרוני, אופטי או מכני אחר כל חלק שהוא בחומר הכלול בחוברת זו. שימוש מכל סוג שהוא בחומר הכלול בחוברת זו אסור בהחלט אלא ברשות מפורשת בכתב מהמוציא לאור. להוציא במקרה המסוים של שכפול דף הצינון ודף הפרופיל, אשר מותרים לצילום באמצעות רכישת חוברת זו.

עיצוב כריכה: פטר פול קונלי

ISBN-13:978-0-8077-4640-0

ISBN-10:0-0-8077-4640-1

נדפס בארה"ב

13 12 11 10 09 08 70 06

8 7 6 5 4 3 2 1

תוכן עניינים



v	הקדמה
vi	תודות
1	מבוא ל-ITERS-R
	1 תהליך העדכון של ה-ITERS-R
	1 שינויים ב-ITERS-R
	2 המהימנות והתוקף של ה-ITERS-R
5	הוראות שימוש ב-ITERS-R
	5 שימושי הכלי
	6 שיטת הצינון
	6 אפשרויות חלופיות לצינון
	6 חוברת הצינון והפרופיל
	7 מונחים שנעשה בהם שימוש במסגרת הכלי
9	סקירה של תת השאלונים והפריטים המופיעים ב-ITERS-R
10	המדד להערכת סביבתו של הפעוט - הגרסה המעודכנת
	10 מרחב וריהוט
	20 שגרת הטיפול האישי
	34 הקשבה ודיבור
	40 פעילויות
	60 יחסי גומלין
	68 מבנה התוכנית
	76 הורים ואנשי צוות
90	דוגמא לדף צינון ופרופיל דפי קידוד- נוסח מורחב פרופיל

מבוא לגרסה המעודכנת

גרסה מעודכנת זו של ה-ITERS-R אינה תיקון של הגרסה הקודמת. היא כוללת את כל ה-ITERS-Revised, על כל המדדים והפריטים שבו, וכמו כן כמה תוספות מועילות, כגון:

- פרקי "הערות נוספות", הנמצאים באתר האינטרנט שלנו ורבים משתמשים בהם
- חוברת ניקוד חדשה ומורחבת שבה כמה תזכורות וטבלאות המסייעות במתן הניקוד
- כריכת ספירלה משופרת

גרסה מעודכנת זו נוצרה בשל בקשותיהם של רבים מהמשתמשים בכלי, שעשו שימוש נאמן ב"הערות הנוספות" עבור המדדים השונים כיוון שמצאו שהן מסייעות להם להשתמש ב-ITERS-R ביתר דיוק. חוברת הניקוד החדשה והמורחבת, שעד עתה השתמשנו בה במדינות שונות בתהליך ההכשרה שלנו, נמצאה מועילה הן למעריכים חדשים והן לוותיקים. אנו מקווים שתוספות אלה יקלו את השימוש ב-ITERS-R.

אנו מודים ל-Lisa Waller על עזרתה בפיתוח חוברת הניקוד המורחבת, ל-Tracy Link על עזרתה בכתיבת ההערות הנוספות החדשות, ול-Elisa Allen, שבמימנות רבה שילבה את החומרים החדשים בגרסה המעודכנת. כמו תמיד, המשוב שקיבלנו מצוות המעריכים המומחים - Cathy Riley, Lisa Waller, Kris Lee, Tracy Link, Elsa Allen - ומשתמשים רבים אחרים, הועיל לנו מאוד.

הסבר נוסף על ה-ITERS-R ראה במקור הזה:

All about the ITERS-R (2004), D. Cryer, T. Harms, C. Riley. Lewisville, NC: Pact House Publishing, ISBN-10: 0-88076-615-8.

- Megan Porter, שארגנה והנחתה במיומנות רבה את איסוף הנתונים מהשטח.
 - תודה מיוחדת ל- Cathy Riley, Lisa Waller, Kris Fulkerson, Megan Porter על משוב מפורט והצעות חשובות.
 - ל-Ethan Feinsilver ול-Mary Baldwin על תשומת לבם לפרטים הקטנים בהכנת המדריך.
 - ל-Susan Liddicoat, העורכת שלנו בדפוס Teachers College, על הסבלנות והנחישות שלה.
 - ל-David Gardner, על הניתוח הקפדני של הנתונים שנאספו מהשטח.
 - לאנשי צוות המחקר והטיפול בילד במכון להתפתחות הילד ע"ש פרנק פורטר גרהם, על תמיכתם המתמשכת בעבודתנו.
 - לד"ר Don Bailey, מנהל המכון להתפתחות הילד ע"ש פרנק פורטר גרהם, על הקצאת מענק קטן לתמיכה בקבוצות המיקוד של ה-ITERS-R.
 - לקרן של משפחת A.L. Mailman, למנכ"ל הקרן - Luba Lynch – וליו"ר - Betty Bradige - על המימון של איסוף הנתונים בשטח וחבילת ההכשרה בווידאו, ובמיוחד על שהאמינו בנו ובחשיבות העבודה שאנו עושים.
- Thelma Harms, Debby Cryer and Richard M. Clifford
 המכון להתפתחות הילד ע"ש פרנק פורטר גרהם, אוגוסט, 2002

תודות

- תודה לעמיתים רבים בארה"ב, קנדה, אירופה ואסיה, שלאורך השנים השתמשו בכלי להערכת סביבתו של הפעוט לצורכי מחקר, שיפור תכניות ובקרה, והעשירו את העשייה שלנו באמצעות המשוב שקיבלנו מהם. שיח מקצועי זה עם אנשים המשתמשים בכלי העמיק את החשיבה שלנו וקידם אותנו רבות. אנו רוצים להודות במיוחד לכל האנשים שהשיבו לשאלון שלנו וחלקו אתנו רעיונות לשיפור הכלי. קראנו ושקלנו כל הצעה, ואף על פי שאיננו יכולים להודות לכל אחד באופן אישי, רצינו שתדעו עד כמה רעיונות אלה סייעו לנו לשפר את הכלי.
- אנו רוצים להודות במיוחד לאנשים האלה:
 - המשתתפים בקבוצת המיקוד בנושא גיוון ושילוב תרבותי, שנערכה ב-Chapel Hill: Wanda Ferguson, Adele Ray, Theresa Sull, Marti Brown, Marie Gianino, Tanya Clausen, Anne Carver, Amy Hogle, Quwayna Smith, Beth Jaharias, Sarah Hurwitz, Valerie Wallace, Stephanie Ridley, Betty De Pina, Vicki Cole, Melissa Miller, Giselle Crawford.
 - התצפיתנים שאספו מידע מהשטח ואחר כך העירו לנו הערות ביקורת יקרות ערך: Cathy Riley, Lisa Waller, Kris Fulkerson, Megan Porter, Kim Winton, Lisa Ann Gonzon.

והתפתחותם של ילדים; (2) השוואת התוכן של ה-ITERS המקורי לכלי הערכה אחרים המיועדים לפעוטות; מסמכים נוספים העוסקים בהיבטים שונים של הערכת האיכות של תכניות; (3) משוב שנתנו משתמשי ITERS שגויסו באמצעות שאלון שהופץ ופורסם באתר האינטרנט; מידע שנתנו קבוצות מיקוד של אנשי מקצוע המכירים את ה-ITERS; (4) הממצאים שהעלו שניים מהכותבים של ה-ITERS ויותר מ-25 בני אדם שהוכשרו לשמש מעריכים בפרויקט The North Carolina Rates License Project - לאחר שהשתמשו ב-ITERS יותר משנתיים.

המידע שהתקבל ממחקרים שעסקו בהערכת האיכות של תכניות סיפק לנו טווח ציונים הניתנים בפריטים השונים, וכמו כן את מידת הקושי היחסי של הפריטים השונים ואת תקפותם. השוואת ה-ITERS המקורי לכלי הערכה אחרים סייעה לנו לזהות פריטים שעלינו להוסיף למדד או להסיר ממנו. המשוב שהתקבל מהשטח היה מקור הסיוע הגדול ביותר בתהליך העדכון של הכלי. עמיתים מארה"ב, קנדה ואירופה, שהשתמשו ב-ITERS לצורכי מחקר, בקרה ושיפור של תכניות, הציעו לנו הצעות בעלות ערך רב המתבססות על התנסותם האישית בשימוש בכלי. קבוצת המיקוד דנה בתנאים הנחוצים לשם הפיכת ה-ITERS לכלי המתחשב יותר בנושאים כגון מגוון אתני ותרבותי.

שינויים ב-ITERS-R

המבנה והתוכן הבסיסי של ה-ITERS נשמרו ב-ITERS-R, אך בכל זאת נעשו בו כמה

שינויים, ואלה הם:

1. המדדים בכל רמת איכות מוספרו באופן המאפשר לתת להם את הציונים "כן", "לא" או "לא רלוונטי" בחוברת הניקוד. כך יוכל הצופה להיטיב לדווח על יתרונות או חסרונות שמצא בתכנית.
2. מדדים שליליים מינימליים הוצאו, וכעת אפשר למצוא אותם רק ברמה 1 (לא ראויה). ברמות 3 (מינימלי), 5 (טוב) ו-7 (מצוין), מצוינים רק מדדים של תיאורים חיוביים. כך מתבטלת החריגה האחת בכללי הניקוד ב-ITERS המקורי.
3. הערות ההבהרה הורחבו כדי לספק מידע נוסף שישפר את הדיוק בניקוד וכדי להסביר את מטרתם של פריטים מסוימים.
4. לכלי נוספו דוגמאות ומדדים המדגישים את טיפוח השונה ואת קבלתו, וכן מדגישים רגישות וקבלה רב-תרבותית. המשתמשים בכלי הם שהמליצו להוסיף מדדים ודוגמאות ולא תת-שאלון נוסף.
5. לחלק מהתת-שאלונים נוספו פריטים חדשים. ואלה, בין השאר, התוספות:
 - הקשבה ודיבור: פריט 12 - עזרה לילדים בהבנת השפה; פריט 13 - עזרה לילדים בשימוש בשפה.

מבוא ל-ITERS-R

המדד להערכת סביבתו של הפעוט - הגרסה המעודכנת (ITERS-R) - היא גרסה משופרת ומעודכנת של המדד המקורי להערכת סביבתו של הפעוט (ITERS, 1990). כלי זה הוא אחד מארבעה מדדים בעלי מבנה אחיד ושיטת ניקוד דומה, הנבדלים זה מזה בדרישותיהם, כיוון שכל מדד מיועד להעריך קבוצת גיל שונה או מסגרת שונה להתפתחות הילד.

ה-ITERS-R משמר את ההגדרה המקורית הרחבה שניתנה לסביבה; היא עסקה בארגון המרחב, יחסי גומלין, פעילויות, לוחות זמנים והנחיות להורים ולאנשי צוות. 39 הפריטים בכלי מחולקים לשבעה תת נושאים: מרחב וריהוט, שגרת הטיפול האישי, הקשבה ודיבור, פעילויות, יחסי גומלין, מבנה התכנית, הורים ואנשי צוות. מטרתו של מדד זה היא להעריך תכניות המיועדות לילדים צעירים מאוד - מילדים שאך נולדו עד ילדים שמלאו להם 30 חודשים. זוהי קבוצת הגיל הפגיעה ביותר מבחינה פיזית, נפשית ורגשית. הפריטים האלה נועדו להעריך את האמצעים שהסביבה מספקת על להגנה על ביטחונם ובריאותם של הילדים, לוודא שהיא מספקת גרייה נאותה באמצעות שפה ופעילויות, ולבדוק אם יחסי הגומלין בין הילדים לצוות חמים ותומכים דיים. קשה למלא את כל צורכיהם של פעוטות במסגרת קבוצתית כיוון שכל אחד מהילדים הצעירים הללו זקוק למידה רבה של תשומת לב אישית כדי לשגשג. בשל העול הכלכלי הכרוך בגידול משפחה הטיפול בפעוטות במסגרת חוץ-ביתית קבוצתית נעשה לנורמה, והוא אינו חריג עוד. לכן, גוברת המודעות שלנו בעניין חובתה של החברה לספק לילדים צעירים מאוד מסגרות טיפול המקדמות התפתחות אופטימלית. זה זמן רב אנשי מקצוע העוסקים בחינוך של ילדים צעירים רואים בגרייה ובטיפוח היומיומיים של הילדים האלה אתגר אישי. כלי מקיף, מהימן ותקף המעריך את איכות התהליך ומכמת את הנעשה במסגרת קבוצתית עשוי להיות חשוב מאוד שכן הוא יכול לסייע לשפר את האיכות של הטיפול הניתן לפעוטות.

ה-ITERS-R מגדיר איכות ומעריך אותה על סמך שלושה מקורות: עדויות מחקריות מכמה תחומים דומים (בריאות, התפתחות וחינוך); השקפות של אנשי מקצוע על הטיפול הטוב ביותר בילדים; המגבלות שהמציאות מציבה במסגרת לטיפול בילדים. במקורות האלה הוגדרו התנאים החשובים להשגת תוצאות חיוביות בקרב ילדים בפרק הזמן שהם נמצאים באותה מסגרת וזמן רב אחר כך. כמו בכל ארבעת המדדים להערכת הסביבה, העיקרון המנחה כאן הוא ההתמקדות בעניינים שידוע שהם מיטיבים עם הילדים.

תהליך העדכון של ה-ITERS

תהליך העדכון התבסס על ארבעה מקורות מידע עיקריים: (1) מחקרים על התפתחות הילד בשנים הראשונות וממצאים הנוגעים להשלכות של טיפול במסגרת קבוצתית על בריאותם

1999; Marshall, Creps, Burstein, Glantz, Robeson & Barnett, 2001; Phillipsen, et al., 1998; Whitebook, Howes & Phillips, 1989). נמצא גם כי הצינונים האמורים מנבאים את התפתחותם של הילדים (Burchinal, Roberts, Nabors & Bryant, 1996; Peisner-Feinberg et al., 1999).

מאחר שתוקף הניבוי והתוקף הבו-זמני של ה-ITERS המקורי כבר מבוסס, ומאחר שהגרסה הנוכחית של המדד הזה שמרה על המאפיינים של הכלי המקורי, מחקרים בנושא ה-ITERS-R התמקדו ביכולתם של סוקרים מנוסים להשתמש בכלי שימוש מהימן. יש לעשות מחקרים נוספים כדי לתעד את הקשר המתמשך של הכלי הזה לכלים נוספים המיועדים להערכת האיכות של התכניות ואת היכולת של ה-ITERS-R לנבא מדדים הקשורים לילדים. בשנים 2001-2002 נעשה מחקר דו-שלבי שנועד לבסס את מהימנותו של הכלי. השלב הראשון היה ניסיוני. בשלב זה, עשרה סוקרים מנוסים התחלקו לזוגות או לשלושות ועשו 12 תצפיות, בתשע מסגרות שבהן קבוצות של פעוטות. בתצפיות אלה השתמשו החוקרים בגרסה הראשונה של הכלי המעודכן. כדי לענות על סוגיות שונות שעלו במהלך התצפיות נעשו שינויים נוספים בכלי המעודכן.

בשלב האחרון במחקר נבדקה מהימנות הכלי בבדיקה מעמיקה יותר. שישה סוקרים מנוסים התחלקו לזוגות ועשו 45 תצפיות. כל תצפית ארכה כשלוש שעות, ואחריה רואיין איש הצוות במשך 20-30 דקות. הקבוצות שנבחרו לתצפיות ייצגו את כל דרגות האיכות הקיימות בתכניות בצפון קרוליינה. במדינה זו פועלת שיטת דירוג לקבלת רישיון המעניקה נקודות על פי מאפיינים שונים של איכות. מסגרות מקבלות רישיון הפעלה המדורג במספר מסוים של כוכבים - מכוכב אחד עד חמישה כוכבים - על פי מספר הנקודות שהרוויחו. מסגרת קבוצתית שברישיונה כוכב אחד ממלאת את הדרישות הבסיסיות ביותר בחוק הרישוי, ואילו מסגרת שברישיונה חמישה כוכבים ממלאת אחר הדרישות המרביות בחוק זה. במחקר שלנו היו 15 קבוצות במסגרות שלהן כוכב עד שני כוכבים, 15 קבוצות שלהן שלושה כוכבים, ו-15 קבוצות שלהן ארבעה עד חמישה כוכבים. התכניות שנבחרו ייצגו קשת של גילאים: 15 מ-45 הקבוצות טיפלו בילדים שטרם מלאו להם 12 חודשים, 15 טיפלו בילדים מבני 12 חודשים עד 24 חודשים ו-15 טיפלו בילדים מבני 18 חודשים עד 30 חודשים. הקבוצות מוקמו ב-34 מסגרות שונות, ובשבע מהן היו ילדים בעלי צרכים מיוחדים. כל המסגרות מוקמו בחלקה המרכזי של צפון קרוליינה. במחקר נעשו 90 תצפיות - 45 תצפיות זוגיות - במסגרות שונות. על סמך מחקר זה חושבו כמה מדדים של מהימנות.

מהימנות המדד - 39 הפריטים של ה-ITERS המעודכן עוסקים ב-467 מדדים סך הכול. מידת ההתאמה בין ציוני הסוקרים בכל המדדים הייתה 91.65%. חלק מהחוקרים השמיטו את התת-שאלון העוסק בהורים ובאנשי הצוות. לכן, בששת התת-שאלונים הראשונים חישבנו את מהימנות המדדים העוסקים ישירות בילד, כלומר פריטים 1-32. מידת ההתאמה בין ציוני הסוקרים ב-378 המדדים האלה הייתה 90.27%. רק בפריט אחד הייתה מידת ההתאמה ביניהם קטנה מ-

- פעילויות: פריט 22 - טבע / מדע; פריט 23 - שימוש בטלוויזיה, וידאו או מחשב.
- מבנה התכנית: פריט 30 - משחק חופשי; פריט 31 - פעילויות משחק קבוצתיות.
- הורים ואנשי צוות: פריט 37 - העקביות של הדמויות המטפלות; פריט 38 - הדרכה והערכה של אנשי הצוות.
- 6. כדי למנוע חזרות מיותרות שולבו זה בזה חלק מהפריטים בתת-שאלון "מרחב וריהוט". נוסף על כך הושמטו שני פריטים מהשאלון "שגרת הטיפול האישי": פריט 12 - מדיניות הבריאות - ופריט 14 - מדיניות הבטיחות. מחקרים הראו כי פריטים אלה קיבלו ציונים גבוהים בעקביות כיוון שהם מבוססים על תקנות, אך הפריטים שבדקו את יישום הנושאים האלה בתכנית קיבלו ציונים נמוכים. מן הראוי שה-ITERS-R יתמקד במה שנעשה בפועל משום שמטרתו היא לבחון את איכות התהליך עצמו ולא את הכללים שהוא מתבסס עליהם.
- 7. הדירוג של חלק מהפריטים בתת-שאלון "שגרת הטיפול האישי" היה הדרגתי יותר כדי שיוכל להיטיב לשקף את מדיניות הבריאות השונה הננקטת בכל מקום. ואלה הפריטים שהדירוג שלהם שונה: פריט 6 - קבלת פנים / פרידה; פריט 7 - ארוחות / חטיפים; פריט 9 - החתלה / שימוש בשירותים; פריט 10 - נוהלי בריאות; פריט 11 - נוהלי בטיחות.
- 8. כל פריט מודפס על עמוד נפרד ואחריו מופיעות הערות ההבהרה.
- 9. כאשר מדובר במדדים שקשה להעריך, צורפו שאלות לדוגמה.

מהימנות והתוקף של ה-ITERS-R

כפי שצוין לעיל, ה-ITERS-R הוא גרסה משופרת ומעודכנת של ה-ITERS, השייך למשפחה של מספר כלים שנועדו להעריך איכות של תוכניות לגיל הרך. מחקרים רחבי היקף בארה"ב ומחוצה לה השתמשו בשאלון זה בגרסתו המקורית ובגרסתו המעודכנת וגם בשאלון המעריך את סביבת הילדות המוקדמת (ECERS). מחקרים אלה תיעדו הן את המהימנות של הכלי והן את תוקפו לעומת כלי מדידה אחרים. הם תיעדו גם את הקשר של הכלים האלה למדדים להתפתחות הילד בגן בסביבות בעלות דירוגים שונים. היה אפשר לנבא את ציוני ה-ECERS וה-ITERS באמצעות מדדים מבניים של איכות, כגון היחס בין מספר אנשי הצוות למספר הילדים במסגרת, גודל הקבוצה ורמת ההשכלה של אנשי הצוות (Cryer, Tietze, Burchinal, Leal & Palacios, 1999; Phillipsen, Burchinal, Howes & Cryer, 1998). נוסף על כך, נמצא קשר בין הצינונים שנתקבלו בכלים האמורים למאפיינים הקשורים לאיכות, כגון השכר של המורים וסך העלויות של התכנית (Cryer et al.,)

80%: בפריט 11 - נוהלי בטיחות - הייתה מידת ההתאמה 79.1%. בפריט 35 - הצרכים המקצועיים של אנשי הצוות - הייתה מידת ההתאמה בין ציוני הסוקרים הגבוהה ביותר - 97.36%. ניכר שאפשר להשיג רמה גבוהה של מהימנות המדד באמצעות השימוש ב-ITERS-R.

מהימנות הפריט - בגלל אופייה של שיטת הניקוד, באופן תיאורטי אפשר להשיג רמה גבוהה של התאמה בין תוצאות הסוקרים בעניין המדד, אך רמת ההתאמה בין התוצאות בעניין הפריטים תהיה נמוכה. חישבנו שני מדדים של התאמה בציוני הפריטים. ראשית חישבנו את רמת ההתאמה בין הציונים של זוגות הסוקרים בטווח של נקודה אחת מתוך סולם של שבע הנקודות. בכל 32 הפריטים הנוגעים ישירות לילד הייתה מידת ההתאמה של 83%. בגרסה המלאה של 39 פריטים הושגה התאמה בטווח של נקודה אחת ב-85% מהמקרים. רמת ההתאמה הנמוכה ביותר הייתה בפריט 4 - ארגון החדר (64%). רמת ההתאמה הגבוהה ביותר הייתה בפריט 38 - הדרכה והערכה של אנשי הצוות (98%).

מדד נוסף, שמרני יותר, לבחינת מהימנות הכלי הוא Cohen's Kappa. מדד זה מתחשב בהפרשים בין הציונים השונים.

ה-Kappa הממוצע המשוקלל ל-32 הפריטים הראשונים הוא 0.55, ולכל 39 הפריטים - 0.58. ה-Kappa המשוקללים נעו בין 0.14 (פריט 9 - החתלה / שימוש בשירותים) ל-0.92 (פריט 34 - הצרכים האישיים של אנשי הצוות). שני פריטים בלבד היו בעלי Kappa משוקלל נמוך מ-0.4: פריט 9 - החתלה / שימוש בשירותים - ופריט 11 - נוהלי בטיחות (ה-Kappa המשוקלל היה 0.2). בשני המקרים הציון הממוצע לפריט היה נמוך מאוד. אחד המאפיינים של ה-Kappa הוא מדד המהימנות הרגיש שלו - במשתנים שבהם השונות נמוכה כל הבדל בין הציונים מורגש היטב. החוקרים והסוקרים הסכימו ביניהם כי הציונים הנמוכים שהתקבלו בפריטים אלה שיקפו במדויק את המצב בקבוצות שנצפו, ושכל שינוי האמור להגדיל את השונות לא ישקף את המציאות על פי אמות המידה של שני הפריטים הללו. החוקרים בחנו מקרוב כל פריט שקיבל Kappa משוקלל נמוך מ-0.5 ועשו בו שינויים קלים כדי לשפר את מהימנות הפריט בלי לפגוע בתוכן הבסיסי שלו. שינויים אלה כלולים בגרסה המודפסת של הכלי. גם כאשר נעשה שימוש במדד המהימנות השמרני יותר, התוצאות מורות כי רמת המהימנות מספקת בהחלט.

הסכמה כוללת - מהימנות הכלי בכללותו נבחנה בעזרת intraclass correlation coefficient, וערכה היה 0.92 לכל 39 הפריטים וגם ל-32 הפריטים העוסקים ישירות בילד. המתאם של כל אחד משבעת התת-שאלונים מוצג בטבלה 1. יש לציין כי המתאם של התת-שאלון העוסק במבנה התכנית חושב ללא פריט 32 - התאמה לילדים בעלי צרכים מיוחדים - כיוון שרק תכניות מעטות קיבלו ציון בפריט זה. כאשר בוחנים את הנתונים האלה ואת דרגת ההסכמה בעניין הפריט, אפשר לומר כי רמת המהימנות של הכלי אכן מספקת. יש לזכור כי הסוקרים שעשו את התצפיות במחקר עברו הכשרה בנושא והבינו היטב את התכנים הנבחרים בעזרת הכלי הזה.

טבלה 1- המתאם של התת-שאלונים (intraclass correlation)

מתאם	תת-שאלון
0.73	מרחב וריהוט
0.67	שגרת הטיפול האישי
0.77	הקשבה ודיבור
0.91	פעילויות
0.78	יחסי גומלין
0.87	מבנה התכנית
0.92	הורים ואנשי צוות
0.92	הכלי בכללותו (פריטים 1-39)
0.92	כלל הפריטים הנוגעים לילד (1-32)

עקביות פנימית - לבסוף בחנו את מידת העקביות הפנימית של הכלי. מדד זה משקף את הרמה שבה הכלי בכללותו והתת-שאלונים מודדים את אותו תוכן. באופן כללי אפשר לומר כי רמת העקביות הפנימית של הכלי היא גבוהה: אלפא קרוינבאך שווה 0.93. בפריטים 1-32, העוסקים ישירות בילד, אלפא שווה 0.92. מדד זה משקף רמת ביטחון גבוהה, שכן כל הפריטים מודדים את אותו תוכן. נוסף על כך בחנו את רמת העקביות הפנימית של כל תת-שאלון. טבלה 2 מציגה את האלפא של כל תת-שאלון:

טבלה 2 - עקביות פנימית

מתאם	תת-שאלון
0.47	מרחב וריהוט
0.56	שגרת הטיפול האישי
0.79	הקשבה ודיבור
0.79	פעילויות
0.80	יחסי גומלין
0.70	מבנה התכנית
0.68	הורים ואנשי צוות
0.93	הכלי בכללותו (פריטים 1-39)
0.92	כלל הפריטים הנוגעים לילד (1-32)

References

- American Academy of Pediatrics, American Public Health Association, and National Resource Center for Health and Safety in Child Care. (2002). *Caring for Our Children: The National Health and Safety Performance Standards for Out-of-Home Child Care, 2nd edition*. Elk Grove Village, IL: American Academy of Pediatrics.
- Burchinal, M., Roberts, J., Nabors, L., & Bryant, D. (1996). Quality of center child care and infant cognitive and language development. *Child Development, 67*, 606–620.
- Cryer, D., Tietze, W., Burchinal, M., Leal, T., & Palacios, J. (1999). Predicting process quality from structural quality in preschool programs: A cross-country comparison. *Early Childhood Research Quarterly, 14*(3).
- Marshall, N. L., Creps, C. L., Burstein, N. R., Glantz, F. B., Robeson, W. W., & Barnett, S. (2001). *The Cost and Quality of Full Day, Year-round Early Care and Education in Massachusetts: Preschool Classrooms*. Wellesley, MA: Wellesley Centers for Women and Abt Associates, Inc.
- Phillipsen, L., Burchinal, M., Howes, C., & Cryer, D. (1998). The prediction of process quality from structural features of child care. *Early Childhood Research Quarterly, 12*, 281–303.
- Peisner-Feinberg, E. S., Burchinal, M. R., Clifford, R. M., Culkin, M. L., Howes, C., Kagan, S. L., Yazejian, N., Byler, P., Rustici, J., & Zelazo, J. (1999). *The children of the cost, quality, and outcomes study go to school: Technical report*. Chapel Hill: University of North Carolina at Chapel Hill, Frank Porter Graham Child Development Center.
- Whitebook, M., Howes, C., & Phillips, D. (1989). *Who cares? Child care teachers and the quality of care in America. National child care staffing study*. Oakland, CA: Child Care Employee Project.

לרוב, אלפא קרונבאך הגבוהה מ-0.6 נחשבת לרמת עקביות פנימית מספקת. לכן יש להשתמש בזהירות בתת-שאלונים "מרחב וריהוט" ו"שגרת הטיפול האישי". פריט 32 בתת-שאלון "מבנה התכנית" (התאמה לילדים בעלי צרכים מיוחדים) קיבל ציון רק בקבוצות המעטות שבהן השתתפו ילדים בעלי צרכים מיוחדים. העקביות הפנימית של שאלון זה חושבה ללא פריט 32. לכן החוקרים ממליצים להשתמש בשאלון "מבנה התכנית" ללא פריט זה, אלא אם כן במרבית התכניות המוערכות משתתפים גם ילדים בעלי צרכים מיוחדים.

באופן כללי, המחקר בשטח מלמד כי רמת ההסכמה בין הסוקרים בעניין ציוני הפריטים השונים והכלי בכללותו גבוהה. ממצאים אלה דומים לממצאי המחקרים שבחנו את ה-ITERS וה-ECERS המקוריים וגם את ה-ECERS-R. את ממצאי המחקרים הקודמים איששו גם חוקרים אחרים, ונוסף על כך נמצא שהכלים הללו יעילים במגוון רחב של מחקרים שעסקו בהערכת איכות הסביבה של פעוטות. בד בבד נמצא כי נוח להשתמש בכלים האלה, וכי אם יקבלו החוקרים הכשרה והדרכה נאותות, יהיה אפשר להשיג רמות גבוהות של מהימנות בממדים הקשורים אליהם.

ITERS-R – הוראות שימוש

בין שאתה משתמש ב-ITERS-R כדי להעריך את סביבת העבודה שלך ובין שאתה משתמש בו כצופה חיצוני לצורכי מחקר, בקרה, הערכה או שיפור של תכניות, חשוב להקפיד לדייק בשימוש בכלי. אפשר להשיג מהמרכז לחקר התפתחות הילד באוניברסיטת חיפה ערכת וידאו המדריכה בשפה העברית כיצד להשתמש ב-ITERS-R. לפני תחילת השימוש הרשמי בכלי, מומלץ להשתתף בסדנת הדרכה שמעביר מדריך ITERS-R מנוסה. בסדנת הדרכה המיועדת לצופים שישתמשו בכלי לצורכי בקרה, מחקר והערכה, כדאי לעשות לפחות שתי תצפיות במסגרת הכיתה. בתצפיות אלה ישתתפו קבוצה קטנה של צופים ומנחה מנוסה. לאחר התצפיות יש להשוות בין ציוני הצופים השונים. ייתכן שיהיה צורך בתצפיות נוספות בשטח כדי להגיע לרמה גבוהה של הסכמה בין הצופים ולתוצאות מהימנות ומשביעות רצון. מומלץ שכל אדם המתעתד להשתמש בכלי יקרא את ההוראות הבאות בעיון לפני שינסה להעריך תכנית כלשהי.

שימושי הכלי

1. באמצעות הכלי אפשר להעריך חדר אחד או קבוצה אחת בכל פעם, ובהם ילדים צעירים – מילדים שאך נולדו עד ילדים שמלאו להם 30 חודשים. אם אתה צופה חיצוני (כלומר אינך איש צוות במסגרת המוערכת), מומלץ להקצות לפחות שלוש שעות רצופות לתצפית ולדירוג.
2. יש להשלים את הפרטים המזהים בחלק העליון של העמוד הראשון בחוברת הצינון לפני תחילת התצפית. יש לשאול את הגננת שאלות כדי להשלים את האינפורמציה הדרושה לך, ובהן תאריכי הלידה של הילדים המבוגרים והצעירים ביותר בקבוצה, מספר הילדים בקבוצה ואם בקבוצה מטופלים ילדים בעלי צרכים מיוחדים. בסיום התצפית יש לוודא שהשלמת את כל הפרטים המזהים הנחוצים.
3. בתחילת התצפית יש להקדיש כמה דקות להתמצאות בסביבתך.
 - ייתכן שתעדיף להתחיל בפריטים 1-5, העוסקים במרחב וריהוט, כיוון שאלה הם דברים שקל לצפות בהם, והם אינם משתנים במהלך התצפית.
 - חלק מהפריטים עוסקים בפעילויות ובאירועים המתקיימים בשעות מסוימות ביום (לדוגמה, פריטים 6-9 בשאלון "שגרת הטיפול האישי" ופריט 16 - משחק גופני פעיל). יש לשים לב לפריטים אלה כדי שיהיה אפשר לצפות בהם ולדרג אותם בזמן התרחשותם.

- יש לציין פריטים העוסקים במערכות יחסים רק לאחר שצפית בהם די זמן כדי להבין כיצד הם מטופלים (לדוגמה פריטים 13-14, העוסקים בנושא השפה, ופריטים 25-28, העוסקים ביחסי גומלין).
- כדי לציין את פריט 14 - שימוש בספרים – ואת פריטים 15-24 בתת-שאלון "פעילויות", עליך לבחון את החומרים הנמצאים במסגרת וגם לצפות באופן השימוש בהם.
- 4. יש להימנע מלהפריע לפעילות השוטפת של הקבוצה בזמן התצפית.
 - יש לשמור על הבעת פנים נעימה אך ניטרלית.
 - יש להימנע מקשר עם הילדים אלא אם כן אתה סבור שמשוהו מסכן אותם ויש לטפל בו מיד.
 - אין לדבר עם אנשי הצוות ואין להפריע להם.
 - יש לוודא שמיקומך בחדר אינו מפריע לסביבתך.
- 5. יש לקבוע זמן לשיחה עם הגננת, שבה תוכל לקבל מידע על פריטים שלא יכולת לצפות בהם. בזמן השיחה אחד מאנשי הצוות האחריים צריך להיות אחראי לילדים, ולא הגננת. יש להקדיש כ-20-30 דקות לשיחה זו. כדי להיטיב לנצל את הזמן הזה עליך לעשות את הפעולות האלה:
 - יש להשתמש בשאלות לדוגמה כאשר הן מתאימות למצב.
 - אם עליך לשאול שאלות שאינן מופיעות בשאלות לדוגמה, נא לרשום את שאלותיך בחוברת הצינון או על דף נפרד לפני שיחתך עם הגננת.
 - יש לשאול רק שאלות הדרושות לך כדי להחליט אם אפשר לתת ציון גבוה יותר.
 - בכל פעם יש לשאול שאלה העוסקת בפריט אחד בלבד, על פי הסדר שהפריטים מופיעים. יש לרשום הערות או לתת ציון לפני שממשיכים לפריט הבא.
- 6. נא לשים לב – בעזרת חוברת הצינון, המתחילה אחרי עמוד 90 ובה ארבעה עשר עמודים, אפשר לתעד בנוחות את הציונים של המדדים, הפריטים, והתת-שאלונים, וכמו כן את הציון הכולל ואת הערותיך. הפרופיל המופיע אחרי חוברת הצינון מאפשר לך לייצג את הציונים שנתת באמצעות גרף.
 - יש לתעד כל תצפית בחוברת ציינון חדשה. הסוקר רשאי לצלם את חוברת הצינון ואת הפרופיל, אך לא את שאר הכלי.
 - יש לדרג את הפריטים בחוברת הצינון לפני עזיבת המעון/פעוטון או מיד אחר כך. אין לנסות לזכור את הציונים כדי לתעד אותם לאחר זמן מה.
 - יש להשלים את ההערכה, ובה כל הדו"חות הדרושים, לפני תחילתה של תצפית נוספת.

- יש לתת את הציון 7 כאשר התקיימו כל הדרישות של ציון 5 וציינת "כן" בכל המדדים שתחת הציון 7.
- אפשר לכתוב שהמדד או כל הפריט ל"ר (לא רלוונטי) רק כאשר כתוב בפריט עצמו "אפשר לתת ציון ל"ר" והסימון ל"ר מופיע בחוברת הציון. כאשר מחשבים ציון של פריט, מדדים שקיבלו את הציון ל"ר אינם מובאים בחשבון. כאשר מחשבים ציון של תת-שאלון או של הכלי כולו, פריטים שקיבלו את הציון ל"ר אינם מובאים בחשבון.
- כדי לחשב את הציון הממוצע של תת-שאלון עליך לסכם את ציוניהם של כל הפריטים בתת-שאלון ולחלק את התוצאה במספר הפריטים שניתן בהם ציון. כדי לחשב את הציון הממוצע של הכלי כולו עליך לסכם את כל הציונים של הפריטים המופיעים בכלי ולחלק את התוצאה במספר הפריטים שניתן בהם ציון.

אפשרויות חלופיות לציון

מאחר שאפשר לתת ציון לכל אחד מהמדדים של ה-ITERS-R, אפשר להוסיף ולתת גם ציונים אלה בנוסף לציון האיכות של הפריט. כאשר משתמשים בשיטת הציון שתוארה לעיל, הציונים במדדים ניתנים רק כל זמן שאפשר לקבוע את ציון האיכות של הפריט. אך הצופה יכול להוסיף לתת ציונים בכל המדדים של הפריט אם הוא רוצה בכך למטרות מחקר או שיפור של תכניות או אם הוא מעוניין לקבל מידע נוסף על נקודות יתרון של הפריט מלבד הציון הכללי שלו. אם בוחרים בשיטה החלופית ונותנים ציונים לכל המדדים, התצפית והריאיון עם הצוות יימשכו זמן רב יותר. כדי להשלים את כל המדדים יש צורך בתצפית של שלוש שעות וחצי עד ארבע שעות ובריאיון שאורכו כ-45 דקות. אפשר להשתמש במידע הנוסף כדי לתכנן שיפורים עתידיים וכדי לפרש את תוצאות המחקר.

חוברת הציון והפרופיל

חוברת הציון משמשת למתן ציונים במדדים ובפריטים. ציוני המדדים הם "כ" (כן), "ל" (לא) או ל"ר (לא רלוונטי). את הציון האחרון אפשר לתת רק בחלק מהמדדים. ציוני האיכות של הפריטים הם 1 (לא ראוי) עד 7 (מצוי) או ל"ר (לא רלוונטי). את הציון האחרון אפשר לתת רק בחלק מהפריטים. בחוברת יש גם מקום שבו אפשר לרשום הערות הבהרה בעניין הציון שניתן. מאחר שההערות מועילות מאוד כאשר מדריכים את אנשי הצוות בנוגע לשיפורים, אנו ממליצים לרשום הערות מפורטות יותר בעניין זה על דף נפרד. יש להקפיד לסמן את התיבה הנכונה כאשר נותנים את הציונים האמורים בכל מדד. יש להקיף בבירור את ציון האיכות המספרי של הפריט (ראה דוגמה בעמוד 90).

- במהלך התצפית מומלץ להשתמש בעיפרון עם מחק טוב למילוי חוברת הציון כדי שיהיה אפשר לשנות את הציונים בקלות.

שיטת הציון

1. יש לקרוא בעיון את הכלי כולו, כולל כל הפריטים, הערות הבהרה והשאלות. כדי לדייק בהערכה על כל הציונים להתבסס (במדויק ככל האפשר) על המדדים המופיעים בכל פריט.
2. כדאי לשמור את סולם הציון בהישג יד ולעיין בו לכל אורך התצפית כדי לדייק במתן הציונים.
3. כאשר נותנים ציון, אפשר להשתמש בדוגמאות שאינן מוצגות במדד, בתנאי שהן מכוונות לאותו עניין.
4. הציונים צריכים להתבסס על התצפית או על דיווחי הצוות, ולא על תכניות עתידיות. כאשר אי-אפשר לקבל את המידע הדרוש באמצעות התצפית, יש להשתמש במידע שקיבלת מאנשי הצוות בזמן הריאיון.
5. דרישות הכלי נוגעות לכל הילדים בקבוצה הנצפית, אלא אם כן צוין אחרת במפורש.
6. כאשר נותנים ציון לפריט, יש להתחיל בציון 1 (לא ראוי) ולהתקדם עד אשר ימצא ציון האיכות המתאים.
7. יש לציין "כן" (כ) בחוברת הציון כאשר המדד נכון על פי הסיטואציה הנצפית, וכאשר המדד אינו נכון יש לציין בה "לא" (ל) (בכל מדד ממוספר עליך לשאול את עצמך "האם זה נכון או לא?").
8. יש לתת ציונים כך:
 - יש לתת את הציון 1 כאשר ציינת "כן" במדד כלשהו תחת ציון זה.
 - יש לתת את הציון 2 כאשר ציינת "לא" בכל המדדים שתחת הציון 1 ו"כן" לפחות במחצית מהמדדים שתחת הציון 3.
 - יש לתת את הציון 3 כאשר ציינת "לא" בכל המדדים שתחת הציון 1 ו"כן" בכל המדדים שתחת הציון 3.
 - יש לתת את הציון 4 כאשר התקיימו כל הדרישות של ציון 3 וציינת "כן" לפחות במחצית מהמדדים שתחת הציון 5.
 - יש לתת את הציון 5 כאשר התקיימו כל הדרישות של ציון 3 וציינת "כן" בכל המדדים שתחת הציון 5.
 - יש לתת את הציון 6 כאשר התקיימו כל הדרישות של ציון 5 וציינת "כן" לפחות במחצית מהמדדים שתחת הציון 7.

משותפות, או באמצעות אוויר חם ממייבש ידיים חשמלי. מטליות לחות אינן יכולות להיות תחליף לרחיצת ידיים שכן הן אינן מסלקות את החיידקים ביעילות. אך אם מדובר בפעוטות צעירים מאוד, שאינם שולטים כראוי בגופם או בראשם, אפשר להשתמש במטליות לחות כתחליף לרחיצת ידיים. השימוש בכפפות אינו פוטר את הצוות מרחיצת ידיים יסודית לאחר החלפת חיתול. נא לעיין בהוראות המפורטות לרחיצת ידיים בהערות הבהרה של פריט 7 - ארוחות / חטיפים, פריט 9 - החתלה / שימוש בשירותים ופריט 10 - נוהלי בריאות.

פעוטות: המושג פעוטות נוגע לשני מושגים שונים בשפה האנגלית: Infants ו-1

Toddlers. הוא עוסק בילדים צעירים מאוד – מילדים שאך נולדו עד ילדים שמלאו להם 30 חודשים. בכל הפריטים והמדדים שבהם מצוין חתך גילים (לדוגמה, "סמן ל"ר" אם לכל הילדים טרם מלאו 12 חודשים") יש מקום לגמישות. אם רק ילד אחד בקבוצה חורג מחתך הגילים והוא אינו גדול ממנו בחודש, אפשר לסמן ל"ר. אם הילד גדול בחודש מהחתך שנקבע, או אם שני ילדים או יותר חורגים מהטווח, יש לתת ציון במדד או בפריט. יש לתת ציון גם אם הילד אמור לעבור לקבוצת גיל מבוגרת יותר, שהרי הציונים ניתנים על סמך המצב הנוכחי. אפשר לחרוג מכלל זה כאשר יש בקבוצה ילד נכה. במקרה זה, הצורך בדרישה תלוי ביכולת ובמגובלות של הילד. לדוגמה, אם לילד יש ליקוי שפתי אך לא גופני, דרישות רבות עדיין יהיו תקפות, כמו למשל בעניין ריהוט או בעניין פעילויות שאינן תלויות בשפה.

חלק ניכר מהיום: המושג נוגע למשך הזמן שהחומרים נגישים לילדים, כלומר רוב הזמן

שהילדים ערים ויכולים לשחק. מאחר שלעיתים קרובות לילדים צעירים מאוד יש סדר יום אינדיבידואלי, על החומרים השונים במסגרת להיות נגישים בזמן שכל אחד מהילדים עשוי להיות ער. אם הגישה לחומרים נמנעת מהילדים לפרקי זמן ממושכים בגלל פעילויות שגרתיות ממושכות, כגון "מפגש", או כיוון שהילדים נמצאים במקומות המגבילים את הגישה (עריסה, כיסא גבוה, חצר ללא חומרים; ילדים שאינם ניידים ורק צעצועים מעטים נמצאים בהישג ידם), אזי אי-אפשר לומר "חלק ניכר מהיום". כאשר מדובר בילדים שאינם ניידים, החומרים והצעצועים אינם צריכים להיות נגישים כולם באותו זמן, במהלך התצפית כולה, שהרי אז נוצרת בעיה של צפיפות. אך יש לוודא שמגוון חומרים וצעצועים נגישים לילדים בשלבים שונים של היום.

"חלק" ו"הרבה": השימוש במילים אלה בכלי מעיד על איכות או על תדירות. בפריטים

השונים ניתנות הנחיות ייחודיות לשימוש במילים אלה. המילה "חלק" מעידה על הימצאות בסביבה, ויש לראות לפחות עדות אחת לכך, אלא אם כן מצוין במפורש שדרושות יותר עדויות. כדי שיהיה אפשר לומר "הרבה", לילדים צריכה להיות גישה לעניין המדובר בלי שיצטרכו להמתין המתנה ארוכה או להתחרות זה בזה תחרות בלתי סבירה.

צוות: המושג נוגע למבוגרים המטפלים בילדים ישירות, כלומר לצוות המטפל. בכלי

ההערכה, השימוש במילה זו נוגע לרבים כיוון שבדרך כלל יש יותר מאדם אחד העובד בכל קבוצה. כאשר אנשי צוות שונים מטפלים בנושאים באופן שונה, יש להגיע לציון המאפיין את סך ההשפעה

הפרופיל מאפשר להציג בגרף את הציונים שניתנו בכל הפריטים והתת-שאלונים. אפשר להשתמש בו כדי להשוות בין היתרונות והחסרונות שנמצאו בתכנית וכדי לבחור פריטים או תת-שאלונים שבהם כדאי למקד את השיפורים. יש מקום גם לרשום את הציון הממוצע בכל תת-שאלון. אפשר לשרטט פרופילים של שתי תצפיות שונות זה לצד זה כדי להציג את ההבדלים ביניהם הצגה חזותית (ראה דוגמה בעמוד 90).

מונחים שנעשה בהם שימוש במסגרת הכלי

נגיש: הילדים יכולים להגיע לצעצועים, חומרים, פריטי ריהוט או ציוד, ומותר להם לשחק בהם. צעצועים המונחים על מדפים פתוחים צריכים להיות בהישג ידם של הילדים, כלומר אין מכשולים המונעים מהילדים להגיע אליהם. לדוגמה, צעצועים אינם נגישים אם הם נמצאים במכלים עם מכסים שהילדים אינם יכולים לפתוח, אלא אם כן הצוות פותח את המכלים הללו במהלך התצפית. אם חומרים מאוחסנים מחוץ להישג ידם של ילדים, הם אינם נגישים, אלא אם כן מניחים אותם במקום שהילדים יכולים להגיע אליו. לדוגמה, אם החומרים נמצאים מחוץ להישג ידו של פעוט שאינו נייד, יש להזיז את הפעוט כדי שיוכל להגיע אליהם או להניח את החומרים לידו. אם במהלך התצפית נראה שהצוות מספק לילדים בקביעות גישה למגוון צעצועים או חומרים הדרושים בפריט או במדד מסוים, אפשר לומר שהדברים "נגישים".

בחלק מהפריטים דרושה נגישות של שעה אחת ביום לפחות. זמן זה מצטמצם אם התכנית פועלת פחות משמונה שעות ביום. יש לחשב את הזמן הדרוש כדי לשמור על היחס הזה – שעה אחת מתוך שמונה שעות פעילות ביום. יש להשתמש בטבלה שלהלן כדי לקבוע את הזמן הנדרש בתכנית הפעולות פעילות חלקית:

מספר שעות הפעילות	2	3	4	5	6	7
מספר הדקות הדרושות לנגישות	15	25	30	40	45	50

ראוי / מתאים: כלומר מתאים לגיל ולרמת ההתפתחות של הילדים בקבוצה הנצפית.

לדוגמה, פריט 5 - תצוגה לילדים; פריט 7 - ארוחות / חטיפים; פריט 14 - שימוש בספרים; בכל אלה משתמשים במושג "ראוי". כאשר הצופה מחליט אם תנאים מסוימים הם אכן "ראויים" כפי שנדרש בפריט הרלוונטי, עליו לשקול אם התכנית מספקת כראוי את הצורך של הילדים בהגנה, בגירוי ובמערכות יחסים חיוביות.

רחיצת ידיים: יש לשטוף את ידיהם של הפעוטות ושל אנשי הצוות במים ובסבון,

ולהשאירן מתחת לזרם המים במשך חמש עד עשר שניות (למשל, יש לשיר את הפזמון "הסבון בכה מאוד, דני לא רוצה בי עוד" פעם אחת). יש לייבש את הידיים במגבות נייר אישיות, לא

של אנשי הצוות על הילדים. לדוגמה, בחדר שבו איש צוות אחד מדבר הרבה ואיש צוות אחר מדבר פחות, הציון נקבע על פי המידה שבה הם מספקים את הצורך של הילדים בתשומת לב מילולית. בכל הפריטים הנוגעים לסוג כלשהו של אינטראקציה, המילה "צוות" נוגעת למבוגרים הנמצאים בחדר ועובדים עם הילדים יומיום (או כמעט יומיום) במשך מרבית שעות היום. מתנדבים יכולים להיכלל בקטגוריה זו אם הם עומדים בתנאי הזה. מבוגרים הנמצאים במסגרת פרקי זמן קצרים לאורך היום, או שאינם חלק משגרת המסגרת היומית, אינם יכולים להיכלל בקטגוריה הזאת. לדוגמה, אם מטפל, מנהל, הורה או הבעלים של המסגרת מגיע למקום ומקיים אינטראקציה עם הילדים לפרקי זמן קצרים ובלתי קבועים, קשר זה אינו נחשב כאשר נותנים ציון לפרטי, אלא אם כן הוא משפיע השפעה שלילית ניכרת על פעילותה של הקבוצה או של חלק מהילדים בה. כאשר אנשי צוות, כגון ממלאי מקום או סיעות במשרה חלקית, ממלאים תפקידים קבועים במסגרת בשעות מסוימות ביום - בכל יום - האינטראקציה שלהם מובאת בחשבון במתן הציון. בתכניות שבהן הסיעות מתחלפות מדי יום ביומו ותחלופתן מתוכננת מראש, יש לראות בהן חלק מהצוות. *בדרך כלל: המושג מצביע על שגרה נפוצה או בולטת שבה חריגות מעטות.*

על פי תנאי מזג האוויר: המושג מוזכר בחלק מהפריטים העוסקים בפעילויות חוץ. פירושו פעולה הנעשית כמעט בכל יום, אלא אם כן זהו יום גשום או יום שמומלץ להישאר בו בפנים בגלל תנאי מזג האוויר, כגון רמות גבוהות של זיהום אוויר או תנאי חום או קור העלולים לפגוע בבריאות. לעתים אומרים ש"אין מזג אוויר גרוע אלא בגדים גרועים". לכן יש להלביש את הילדים בבגדים הולמים ולהוציא אותם לפעילויות חוץ במשך רוב ימות השנה. ייתכן שיהיה צורך לשנות את סדר הזמנים של הפעילויות כדי לאפשר זאת, כמו למשל להוציא את הילדים לחצר בבוקר אם ידוע שיהיה חם מאוד בהמשך היום. מפעילי המסגרת יצטרכו גם לוודא, למשל, שהילדים מצוידים במגפיים ובבגדים להחלפה בימים שהדשא בחוץ רטוב. לאחר שירד גשם הצוות צריך לעשות פעולות שונות – כמו למשל לייבש את המתקנים, לחסום את הגישה לשלוליות וכן הלאה - כדי לוודא שהתנאים בחצר מתאימים לפעילויות חוץ לפני שהילדים יוצאים אליה. מסגרות שבהן שטחים מקורים בחוץ, כגון מרפסת, יכולות למלא אחר הדרישות של פעילות חוץ יומיומית, על פי תנאי מזג האוויר.

סקירה של התת-שאלונים והפריטים המופיעים ב-ITERS-R

60	יחסי גומלין עמוד
	.52. השגחה והנחיה בעת משחק ולמידה
	.62. אינטראקציה בין הילדים
	.72. אינטראקציה בין הילדים לאנשי הצוות
	.82. משמעת
68 עמוד	מבנה התכנית
	.92. סדר יום
	.03. משחק חופשי
	.13. פעילויות משחק קבוצתיות
	.23. התאמה לילדים בעלי צרכים מיוחדים
76 עמוד	הורים ואנשי צוות
	.33. שיתוף ההורים
	.43. הצרכים האישיים של אנשי הצוות
	.53. הצרכים המקצועיים של אנשי הצוות
	.63. אינטראקציה ושיתוף פעולה בין אנשי הצוות
	.73. העקביות של הדמויות המטפלות
	.83. הדרכה והערכה של אנשי הצוות
	.93. הזדמנויות להתפתחות מקצועית

10	עמוד	מרחב וריהוט
		.1. מרחב פנימי
		.2. ריהוט לטיפול ומשחק יומיומיים
		.3. תנאים לרגיעה ונוחות
		.4. ארגון החדר
		.5. תצוגה לילדים
20 עמוד		שגרת הטיפול האישי
		.6. קבלת פנים / פרידה
		.7. ארוחות / חטיפים
		.8. שינה
		.9. החתלה / שימוש בשירותים
		.01. נוהלי בריאות
		.11. נוהלי בטיחות
34 עמוד		הקשבה ודיבור
		.21. עזרה לילדים בהבנת השפה
		.31. עזרה לילדים בשימוש בשפה
		.41. שימוש בספרים
40	עמוד	פעילויות
		.51. מוטוריקה עדינה
		.61. משחק גופני פעיל
		.71. אמנות
		.81. מוסיקה ותנועה
		.91. קוביות
		.02. משחק דרמטי / משחקי כאילו
		.12. משחקים בחול ובמים
		.22. טבע / מדע
		.32. שימוש בטלוויזיה, וידאו או מחשב
		.42. טיפוח היכולת לקבל מגוון אתני ותרבותי

מציין	טוב	מינימלי	לא ראוי
7	5	3	1
מרחב וריהוט			
1. מרחב פנימי			
7.1 אפשר לווסת את מידת האור הטבעי (לדוגמה: על ידי וילונות).	5.1 המרחב הפנימי גדול ומכיל בקלות את כל הילדים, המבוגרים והריהוט (לדוגמה: ילדים מבוגרים יכולים לנוע ממקום למקום בחופשיות; הריהוט אינו יוצר צפיפות; יש מקום לאביזרים של ילדים בעלי צרכים מיוחדים; יש שטח משחקים גדול).	3.1 המקום מספיק לכל הילדים, המבוגרים והריהוט.*	1.1 המקום אינו מספיק לכל הילדים, המבוגרים והריהוט.*
7.2 אפשר לווסת את האוורור (לדוגמה: אפשר לפתוח חלון; אפשר להדליק מאורר).	5.2 במקום יש מערכת אוורור טובה ואור טבעי המגיע דרך החלונות.	3.2 במקום יש תאורה נאותה, ויסות של הטמפרטורה וחומרים הקולטים רעשים.	1.2 אין במקום תאורה נאותה, ויסות של הטמפרטורה או חומרים הקולטים רעשים.
7.3 הרצפה, הקירות וכל שאר המשטחים הפנימיים עשויים מחומרים שקל לנקותם (לדוגמה: אפשר לנקות בקלות את הרצפה, את הקירות, את הדלפקים ואת הארונות).	5.3 המקום המיועד לילדים נגיש לכל הילדים והמבוגרים, גם לאלה שלהם צרכים מיוחדים.*	3.3 המקום במצב תקין.	1.3 במקום דרושים שיפוצים רבים (לדוגמה: הצבע מתקלף; הרצפה סדוקה)*.
		3.4 הניקיון והתחזוקה במקום סבירים.	1.4 התחזוקה של המקום לוקה בחסר (לדוגמה: אבק ולכלוך מצטברים על הרצפה או על השטיח; הכיור מלוכלך; לא מנקים את המקום בכל יום).
		3.5 המקום המיועד לילדים נגיש לכל הילדים והמבוגרים המשתמשים בו, גם לאלה שלהם צרכים מיוחדים (לדוגמה: יש רמפות ומעקות; המקום נגיש לכיסאות גלגלים ולהליכונים)*.	
		אפשר לתת ציון ל"ר".	
			* (ראה הערות הבהרה ושאלות בעמוד הבא)

***הערות הבהרה**

- 1.1, 3.1, 5.1. כאשר אתה מעריך את מידת ההתאמה של המרחב הפנימי, עליך להתחשב במספר המרכיב של הילדים והמבוגרים העשויים להשתמש במרחב ביום נתון; בגודלו של המקום שהמסגרת מקצה לריהוט ולאביזרים אחרים הנדרשים לשגרת הטיפול והמשחק היומיומיים; ובגודלו של המרחב שאפשר לנצל. כאשר אתה רואה מרחב שנראה הולם כיוון שחסרים בו הריהוט והאביזרים הנדרשים בכל יום, או כיוון שנמצאים בו רק ילדים מעטים, עליך לחשוב כיצד ייראה המרחב אם כל הריהוט, האביזרים והילדים יהיו בו. אם התכנית פועלת בחדר גדול מאוד אך לצוות יש גישה רק לחלק קטן ממנו, עליך לבסס את הערכתך על החלק שבו התכנית מתקיימת בפועל. אם התכנית יכולה להשתמש בחדר כולו אך הצוות בוחר להשתמש רק בחלק קטן ממנו, הערכתך יכולה להתבסס רק על המרחב המנוצל לפעילות.
- 1.3. "דרושים שיפוצים" – כלומר יש במקום בעיות תחזוקה חמורות העלולות לסכן את בריאותם או ביטחונם של הנוכחים.
- 3.1. המקום "מספיק" כאשר הצוות יכול לנוע בחופשיות ולמלא את צורכי הילדים (למשל, גישה נוחה לעריסות, הפרדה בין מקום האוכל למקום ההחלה), והילדים אינם מצטופפים בשעת המשחק. המרחב צריך להיות גדול מספיק כדי להכיל את כל המבוגרים, הילדים והריהוט בלי ליצור צפיפות.
- 3.4. סביר שבמקום תהיה מידה מסוימת של לכלוך הנוצר בגלל הפעילות היומיומית. "מצב ניקיון סביר" מתקיים כאשר ברור שהתחזוקה במקום שוטפת: הרצפות נשטפות, האבק נשאב, המקום מנוקה אחרי האכלת הילדים וכו'.
- 3.5, 5.3. כדי שיהיה אפשר להגיד שהמקום "נגיש", מרחב הפעילות והשירותים צריכים להיות נגישים לבני אדם בעלי צרכים מיוחדים. הרוחב המינימלי של הפתחים צריך להיות 80 סנטימטרים. הידיות של הדלתות אינן מצריכות שימוש רב בידיים. הגובה של מפתן הדלת צריך להיות 1.5 סנטימטרים או פחות; אם המפתן גבוה מ-70 מילימטרים, יש צורך בשיפוע. אם יש במקום מחסומים אחרים המונעים נגישות (כגון תאי שירותים צרים, מדרגות ללא רמפה או מעלית), אי-אפשר להגיד שהמקום "נגיש".
- כדי שהמרחב הפנימי המיועד לילדים יוגדר "ראוי" ברמה המינימלית (3.5), עליו להיות נגיש לילדים ולמבוגרים בעלי צרכים מיוחדים המשתתפים בתכנית בזמן התצפית. כדי לקבל את הציון 5, המרחב צריך להיות נגיש לבני אדם בעלי צרכים מיוחדים, גם אם אין כאלה בתכנית.
- 7.2. דלתות המובילות החוצה נחשבות לפתחי אוורור רק אם אפשר להשאיר אותן פתוחות בלי ליצור סיכון בטיחותי (למשל, אם יש במקום רשת שאפשר לנעול או שער בטיחות המונע מילדים לצאת ללא השגחה).

שאלות

7.2. האם אפשר לווסת את האוורור בחדר? אם התשובה היא כן, יש לשאול: כיצד אפשר לעשות זאת?

מציין	טוב	מינימלי	לא ראוי
7	5	3	1
2. ריהוט לטיפול ומשחק יומיומיים			
7.1 הריהוט המשמש לטיפול היומיומי הוא נגיש ונוח (לדוגמה: הגישה לעריסות/ מזרנים נוחה; המקום המשמש לאחסון חיתולים סמוך לשולחן ההחלה; התאים המשמשים לשמירת החפצים האישיים של הילדים נגישים).	5.1 הריהוט מתאים לטיפול פרטני בפעוטות (לדוגמה: במקום יש כיסאות האכלה גבוהים ולא שולחן אוכל המיועד לקבוצת פעוטות; כיסאות ושולחנות לקבוצת קטנות של פעוטות; מקום אחסון אישי לחפצי הילדים).	3.1 הריהוט מספיק לשגרת הטיפול היומי.	1.1 אין די ריהוט כדי לספק את צורכי הטיפול היומיומיים של הילדים: האכלה, שינה, החתלה/ שימוש בשירותים, אחסון של חפצי הילדים ושל הציוד הדרוש לטיפול.*
7.2 גודלם של מרבית הכיסאות והשולחנות שהפעוטות משתמשים בהם מותאם לילדים.* אפשר לתת ציון ל"ר".	5.2 המסגרת משתמשת בכיסאות ושולחנות המותאמים לילדים.* אפשר לתת ציון ל"ר".	3.2 הריהוט מספיק למשחקים.*	1.2 אין די ריהוט לצורכי משחק (לדוגמה: אין מקומות אחסון פתוחים לצעצועים).*
7.3 יש מקום אחסון נוח ומסודר לצעצועים נוספים (מלבד הצעצועים שבנמצא).	5.3 הריהוט מקדם פעולות עצמאיות המותאמות לגיל הילדים (לדוגמה: מדרגות ליד הכיור; כיסא מיוחד לילד בעל צרכים מיוחדים; מדפים נמוכים המשמשים מקום אחסון נגיש לצעצועים).*	3.3 כל הריהוט יציב והתחזוקה שלו תקינה.*	1.3 התחזוקה של הריהוט כה לקויה שילדים עלולים להיפצע (לדוגמה: פיצולים חדים בעץ או מסמרים גלויים; הרגליים של הכיסאות אינן יציבות).
7.4 יש למבוגרים תנאי ישיבה נוחים בזמן עבודתם עם הילדים.	5.4 יש מקום אחסון לציוד ולצעצועים נוספים (מלבד הצעצועים שבנמצא).	3.4 תנאי הישיבה של הילדים נוחים ותומכים (לדוגמה: הדום לרגליים, תמיכה צדדית ואחורית; משטחים המונעים החלקה; חגורות בטיחות - אם יש צורך בהן).*	
	5.5 במקום יש כמה כיסאות ישיבה למבוגרים לשימוש בשגרה היומיומית.*		

* (ראו הערות הבהרה ושאלות בעמוד הבא)

יש למקם רהיטי ישיבה המיועדים למבוגרים על יד ריהוט המותאם לצורכי הטיפול והלמידה של הילדים (לדוגמה: החתלה/ שימוש בשירותים, ארוחות, פעילויות משחק) כדי שהמבוגרים לא ייפגעו בגבם בזמן שהם מסייעים לילדים.

7.2. "מרבית" הכיסאות והשולחנות – כלומר 75% מהפעוטות משתמשים בכיסאות ובשולחנות שגודלם מותאם לילדים.

שאלות

5.4, 7.3. האם אתם משתמשים בצעצועים או בחומרים אחרים מלבד אלה שאני רואה? אם כן, יש לשאול: היכן הם מאוחסנים? האם אוכל לראותם?

7.1. אם בזמן התצפית אינך רואה עריסות או מזרנים, יש לשאול: היכן מאוחסנים המזרנים או העריסות של הילדים?

*הערות הבהרה

1.1. דוגמאות לריהוט הנדרש לשגרת טיפול יומיומית: מושבים לפעוטות, כיסאות האכלה גבוהים, כיסאות ושולחנות קטנים לזמן האוכל; שולחן החתלה ומקום המשמש לאחסון ציוד החתלה. אין צורך בכיסא האכלה לכל ילד, אלא אם כן כל הילדים אוכלים באותו זמן.

1.2. דוגמאות לריהוט הנדרש לצורכי משחק: מושבים לפעוטות, כיסאות ושולחנות קטנים, מדפים או מכלים נמוכים המשמשים לאחסון צעצועים.

3.2. כדי לקבל ציון במדד זה, על המסגרת להכיל במידה מספקת מדפים נמוכים או מקומות אחרים לאחסון צעצועים. מקום האחסון צריך להיות גדול דיו להכיל את כל הצעצועים הנגישים בלי שיהיה הכרח לדחוס אותם אליו.

3.3. יציבות היא תכונה של הריהוט עצמו (לדוגמה: הריהוט לא ייפול, יישבר או יתפרק בזמן השימוש). אם מציבים ריהוט יציב במקום שהוא יכול ליפול בקלות, זוהי בעיה בטיחותית ולא בעיה הקשורה ליציבותו. אל תשאף לשלמות יתרה כאשר אתה נותן ציון במדד זה. אם יש בעיה קטנה מאוד שלא סביר שתסכן את בטיחותם של הנמצאים במסגרת, תן ציון במדד זה. לדוגמה, אם שולחן או כיסא מתנדנדים מעט, אך לא נראה שיתפרקו, או אם הכיסוי של הכורסה קרוע מעט אך הבטנה אינה גלויה, אל תוריד נקודות בגין דברים קטנים אלה, אלא אם כן אתה מבחין בהרבה בעיות קטנות.

3.4. אם רוב הילדים יושבים בנוחות בכיסאות ההאכלה, תן ציון במדד זה, גם אם יש ילד אחד שאינו יושב בנוחות.

5.2, 7.2. כיסאות שגודלם מותאם לילדים מאפשרים להם להישען אחורה בעוד רגליהם נוגעות ברצפה (כף הרגל אינה צריכה להיות מונחת כולה על הרצפה). הרגליים של הילדים נוגעות ברצפה גם בלי שיישענו קדימה וכלי שיצטרכו לשבת על קצה הכיסא. שולחן שגודלו מותאם לילדים מאפשר להם לשבת באופן שברכיהם נכנסות תחתיו ומרפקיהם מונחים עליו. כיסאות האכלה גבוהים או שולחנות אוכל קבוצתיים שהמבוגר צריך להושיב את הילד לידם אינם נחשבים לריהוט שגודלו מותאם לילדים.

5.3. כדי לתת ציון במדד זה, עליך להבחין לפחות בשני מאפיינים המקדמים פעולות עצמאיות - אחד בתחום הטיפול היומיומי והאחר בתחום המשחק.

5.4, 7.4. לפעמים גננות יושבות על כיסאות המותאמים לילדים או על פריטי ריהוט אחרים (כמו קוביות גדולות מאוד) בזמן שהן מאכילות ילדים היושבים על כיסאות גבוהים או ליד שולחנות נמוכים. אפשר לתת ציון במדד זה אם כיסאות הישיבה גדולים מאלה של הפעוטות ומועילים לגננות. על תחליפים אלה אי-אפשר לתת את הציון 7, שכן ציון זה מצריך תנאי ישיבה נוחים למבוגרים.

מציין	טוב	מינימלי	לא ראוי
7	6	5	4
3	2	1	
			3. תנאים לרגיעה ונוחות
7.1 במסגרת יש כמה פינות רכות ייעודיות וגם אביזרים רכים ומרופדים בכמה מקומות (לדוגמה: כמה מקומות שבהם יש שטיחים רכים, פופים לילדים, כיסאות מרופדים או ספות לילדים).*	5.1 במסגרת יש פינה רכה ייעודית הנגישה לילדים במהלך רוב היום.*	3.1 במסגרת יש שטיח או ריהוט רך/מרופד אחר שהילדים יכולים לשחק עליו (לדוגמה: כרית, שטיחון, שמיכה הפרושה על הרצפה).	1.1 במסגרת אין חומרים רכים או צעצועים רכים שהילדים יכולים לשחק עמם (לדוגמה: אין ריהוט מרופד, שטיחים, כריות או צעצועים העשויים מחומרים רכים).*
7.2 פעוטות שאינם ניידים נלקחים לפינה הרכה בזמן המתאים.* אפשר לתת ציון ל"ר".	5.2 הפינה הרכה מוגנת מפני משחק פעיל.*	3.2 במסגרת יש לפחות שלושה צעצועים רכים הנגישים לילדים במהלך היום.*	
7.3 הצוות משתמש בפינה הרכה לשם קריאה או משחק שקט אחר.*	5.3 במסגרת יש צעצועים רכים רבים הנגישים לילדים במהלך חלק ניכר מהיום.*		

* (ראה הערות הבהרה בעמוד הבא)

***הערות הבהרה**

- 1.1. הכוונה היא לרכות הקיימת בחומרים או מקומות שאינם העריסות או מקומות אחרים המיועדים לטיפול היומיומי.
- 3.2. צעצועים רכים הם צעצועים העשויים מבד או מצופים בו: קוביות, בובות, חיות וכן הלאה. שים לב שהצעצועים נמצאים בהישג ידם של הילדים ושהילדים יכולים לשחק עמם.
- 3.2, 5.3. ספרים מבד אינם נחשבים לצעצועים רכים אלא לספרים (למשל בפריט 14 - שימוש בספרים).
- 5.1. הפינה הרכה של הילדים צריכה להכיל חומרים רכים. שטיח דק או כרית בלבד אינם עומדים בדרישה הזו. לרוב יש בפינה הרכה כמה פריטי ריהוט מרופדים, אך גם פריט אחד, כגון מזרן או פוטון, יכול לעמוד בדרישות כל עוד הוא מספק את מידת הרכות הנדרשת לילדים.
- 5.2. פינה רכה "מוגנת" היא פינה המרוחקת מציוד המיועד למשחק פעיל ומוגנת (באמצעות מחסום כלשהו) מילדים זוחלים או הולכים. אין למקם את הפינה הרכה במרכז החדר, שהתנועה בו רבה. הצוות צריך לוודא שילדים פעילים אינם מפריעים לילד הנמצא בפינה הרכה, כלומר שאינם רצים אליה או קופצים עליה בזמן שהוא נח בה.
- אפשר להשתמש בפינה הרכה כמקום לפעילות קבוצתית (למשל לריקוד או ריכוז) לפרקי זמן קצרים, אך במשך מרבית היום על הפינה להיות מוגנת ממשחק פעיל ומרוחקת ממנו. אם יש שתי פינות רכות או יותר, רק אחת מהן צריכה לעמוד בדרישות המצוינות במדדים, כלומר פינה אחת צריכה להיות מרוחקת ממשחק גופני פעיל תמיד. אפשר להביא בחשבון את כל הפינות הרכות כאשר מחליטים אם אפשר להשתמש בפינה הרכה במשך רוב שעות היום.
- 5.3. צעצועים רכים "רבים" - כלומר לפחות עשרה צעצועים רכים או לפחות שניים לכל ילד, אם יש יותר מחמישה ילדים במסגרת.
- 7.1. צעצועים רכים הנמצאים במקומות אחרים אינם מובאים בחשבון במדד זה; יש להתחשב רק בריהוט מרופד המשמש לצורכי משחק. על הריהוט המרופד להימצא בכמה מקומות אחרים (לא רק באחד). אפשר להתחשב בשטיחים מקיר לקיר אם הם נמצאים בכמה מקומות.
- 7.2, 7.3. כדי לתת ציון במדד זה, עליך להיות עד לפחות למקרה אחד העומד בדרישות במהלך תצפיתך.

מציין	טוב	מינימלי	לא ראוי
7	5	3	1
4. ארגון החדר			
7.1 במסגרת יש מרחבים נפרדים המתאימים לסוגים שונים של פעילויות (לדוגמה: מרחב גדול ופתוח למשחק פעיל; אזור קטן ונוח לקריאה או משחק שקט; יש משטחים שקל לנקותם המשמשים את הילדים לעבודות אמנות או למשחק מלכלך).*	5.1 אזורים המשמשים לטיפול יומיומי מאורגנים בנוחות (לדוגמה: הגישה לעריסות קלה; ציוד ההחתלה נמצא בהישג יד; יש מים חמים במקומות שיש צורך בהם; קל לנקות את הרצפה שמתחת לשולחנות האוכל).*	3.1 הריהוט ממוקם באופן המשאיר מרחבים פתוחים למשחק.	1.1 הריהוט תופס את מרבית המרחב בחדר ואינו מותיר מקום רב למשחק (לדוגמה: נוצרת צפיפות בגלל הריהוט המיועד לטיפול היומיומי; הילדים משחקים בעיקר בשטחים הפנויים שבין העריסות ושולחנות האוכל או תחתיהם).
7.2 חומרים שהשימוש בהם דומה ממוקמים יחד כדי ליצור אזורי "עניין" (לדוגמה: לתינוקות - אזור לרעשנים או לצעצועים רכים, אזור לזחילה; לפעוטות - אזור לספרים, מוסיקה, משחקי יצירה, פעילות מוטורית גסה).*	5.2 הארגון של החדר מאפשר לצוות לפקח על הילדים בקלות (לדוגמה: כל מקומות המשחק נמצאים בשדה הראייה של הצוות בזמן ההחתלה או הכנת האוכל).*	3.2 הארגון של החדר מאפשר לאנשי הצוות לפקח על הילדים ללא קשיים מיוחדים (לדוגמה: חדר שינה נפרד הנתון בהשגחה מתמדת; אין פינות הנמצאות מחוץ לשדה הראייה של הצוות או מדפים גבוהים המסתירים את הילדים).*	1.2 הארגון של החדר בעייתי מאוד שכן הוא אינו מאפשר לאנשי הצוות להשגיח השגחה נאותה על הילדים (לדוגמה: קשה להשגיח על חדר שינה נפרד; אזור מוסתר בחדר שצורתו L, משמש למשחק).*
7.3 התנועה בחדר אינה מפריעה לפעילויות.	5.3 במסגרת יש אזורים נפרדים למשחק שקט ולמשחק פעיל (לדוגמה: פעוטות שאינם ניידים מוגנים מפני פעוטות ניידים; ספרים וצעצועים אינם מונחים במקום שבו מתקני טיפוס או מרחבים לריצה).	3.3 רוב השטחים המיועדים למשחק נגישים לילדים בעלי צרכים מיוחדים המשתתפים בתכנית. אפשר לתת ציון ל"ר".	
	5.4 הצעצועים מאוחסנים במקום הנגיש לילדים (לדוגמה: על מדפים נמוכים פתוחים; במכלים שאפשר להניח ליד ילד שאינו נייד).		

* (ראה הערות הבהרה ושאלות בעמוד הבא)

***הערות הבהרה**

1.2, 3.2, 5.2. אם בכל זמן נתון יש יותר מאיש צוות אחד עם הילדים, אנשי הצוות אינם צריכים לפקח כולם על הילדים. על כל הילדים להיות בשדה הראייה של אחד מאנשי הצוות לפחות. זכור שאם בזמן התצפית יש שני אנשי צוות בחדר אך בזמנים אחרים יש בו רק איש צוות אחד (למשל בתחילת היום ובסופו), יש להביא זאת בחשבון כאשר נותנים ציון לפריט זה.

5.1. ציין "כן" אם רוב המקומות המשמשים לטיפול יומי מאורגנים בנוחות, גם אם יש יוצאים מן הכלל (אחד או שניים).

7.1. ציין "כן" אם בתוך המבנה יש לפחות שלושה מרחבי פעילות שונים לילדים: מרחב למשחק פעיל, מרחב למשחק שקט ומרחב למשחק בחומרים מלכלכים. גם תינוקות נחוצים לפחות שלושה מרחבי פעילות שונים, ובהם מרחב שבו אפשר לנוע בחופשיות ומרחב שבו צעצועים מסוגים שונים (משחק שקט ברעשנים, ספרים וחומרים אחרים; משחק פעיל שבו צריך לנסות להגיע לצעצועים, לזחול דרך מנהרות), אך אין צורך במרחב למשחק בחומרים מלכלכים.

7.1, 7.2. התנאים באזור ה"עניין" צריכים להיות נוחים למשחק. המרחב ומשטחי המשחק צריכים להתאים לסוג החומר שמשתמשים בו. לדוגמה, קוביות מצריכות משטח יציב, ציור מצריך משטח יציב מתחת לנייר ומקום להזיז את הידיים בחופשיות. תינוקות זקוקים לאזורי "עניין" מעטים יותר וגמישים יותר, ואילו פעוטות זקוקים למגוון רחב יותר של מרחבי פעילות.

שאלות

5.1. אם בזמן התצפית הבחנת בעריסות או במזרנים, ולא קיבלת את המידע המבוקש בשאלות של פריט 2, יש לשאול: היכן מאוחסנים המזרנים או העריסות של הילדים? האם אפשר לראות אותם, בבקשה?

מציין	טוב	מינימלי	לא ראוי
7	5	3	1
5. תצוגה לילדים			
7.1 תמונות של ילדים מהקבוצה, בני משפחותיהם, חיות המחמד שלהם או פרצופים מוכרים אחרים מוצגים בגובה העיניים של הילדים.*	5.1 בחדר מוצגים תצלומים רבים, תמונות צבעוניות פשוטות או כרזות.*	3.1 יש לפחות שלוש תמונות צבעוניות או חומרים אחרים המוצגים במקום, והילדים יכולים לראות אותם בקלות (לדוגמה: תמונות, מוביילים).*	1.1 בחדר אין תמונות או חומרים אחרים המוצגים לעיני הילדים.
7.2 רוב התמונות מוגנות מפני קריעה (לדוגמה: על ידי פלסטיק שקוף).	5.2 בחדר תלויים מוביילים או חפצים צבעוניים אחרים, והילדים יכולים להתבונן בהם.*	3.2 לרוב, התוכן המוצג נאות (לדוגמה: החומר אינו מפחיד; הוא מציג דברים בעלי משמעות לילדים).*	1.2 מרבית התצוגה אינה מתאימה לקבוצת הגיל השלטת (לדוגמה: חומרים המציגים אלימות; מספרים ואותיות היוצרים תצוגה עמוסה).*
7.3 חומרים חדשים נוספים לתצוגה או שהתצוגה מתחלפת מדי חודש.*	5.3 בחדר יש פריטים רבים המוצגים לעיני הילדים, חלקם במרחק נגיעה.*		
7.4 יצירות אמנות מעשה ידי הילדים נמצאות בתצוגה (לדוגמה: ציורים, הדבקות).*	5.4 אנשי הצוות מדברים עם הילדים על החומרים המוצגים.*		
אפשר לתת ציון ל"ר".			

* (ראה הערות הבהרה ושאלות בעמוד הבא)

***הערות הבהרה**

- 1.2. ציין "כן" אם יותר מ-50% מהתצוגה אינה מתאימה ליותר מ-50% מהילדים, או אם יש בתצוגה חומרים המציגים אלימות או דעות קדומות.
- 3.1. כאשר התצוגה היחידה היא טפט צבעוני עם תמונות או ציור קיר, אפשר לתת ציון במדד זה, אך לא במדד 5.1.
- 3.2. "לרוב" פירושו שלפחות 75% מהתצוגה חשובה לילדים ומתאימה לגילם ולשלב ההתפתחותי שבו הם נתונים. נוסף על כך, אין בתצוגה חומרים המציגים אלימות או דעות קדומות.
- 5.1. אין צורך במספר מסוים של פריטים כדי לעמוד בדרישה להציג חומרים "רבים". הציון ניתן על סמך הרושם הכולל מהתצוגה ועל סמך מידת החשיפה שלה לילדים - במקומות שונים בחדר, ולא רק במקום אחד.
- 5.2. כדי לתת ציון על מוביילים וחומרים אחרים התלויים בחדר, על החומרים האלה לנוע במרחב. חפצים שטוחים התלויים על הקיר (למשל, שמיכות צבעוניות, גזרי נייר) אינם עומדים בדרישות של מדד זה. אפשר להביא בחשבון צמחים תלויים. התצוגה התלויה צריכה להיות בטווח הראייה של כל הילדים לפחות חלק מהיום. לכן אין להביא בחשבון מובייל התלוי על עריסה, כיוון שהוא נמצא בשדה הראייה של ילד אחד בלבד. לפחות שני פריטים תלויים צריכים להיות בשדה הראייה של כל הילדים כדי שהמסגרת תעמוד בדרישות של מדד זה.
- 5.3. כדי לתת ציון במדד זה, לפחות 75% מהפריטים שצוינו בסעיף 5.1 צריכים להיות בטווח הראייה של הילדים. ב-50% מהפריטים האלה ילדים ניידים יכולים לנגוע ללא סיוע.
- 5.4. כדי לתת ציון במדד זה עליך לצפות לפחות במקרה אחד כזה בזמן התצפית.
- 7.1. כדי לתת ציון במדד זה, על התמונות להציג ילדים המשתתפים בתכנית כיום, או דברים המוכרים להם. נוסף על כך, רוב ילדי הקבוצה צריכים להופיע בתצוגה. לפחות שתי תמונות צריכות להיות בטווח הראייה של הילדים ולעמוד בדרישות האלה.
- 7.3. יש להחליף לפחות 30% מהתצוגה מדי חודש. כדי לתת ציון במדד זה, עליך לשאול את הצוות שאלות על החלפת התצוגה במהלך הריאיון או לבדוק את תאריכי היצירה של המוצגים בתצוגה עצמה.
- 7.4. אפשר להביא בחשבון כל עבודת אמנות שעשו הפעוטות, כולל חוברת צביעה שהילדים ציירו בה.

שאלות

7.3. האם נעשים שינויים בתצוגה בחדר, למשל בתמונות התלויות על הקיר? אם כן, יש לשאול: באיזו תדירות?

מציין	טוב	מינימלי	לא ראוי
7	5	3	1
שגרת הטיפול האישי			
6. קבלת פנים / פרידה*			
7.1 אווירה ידידותית ונינוחה מעודדת את ההורים לבלות זמן מה בתוך הגן בזמן ההגעה ובזמן האיסוף (לדוגמה: ההורים ואנשי הצוות משוחחים בזמן שהילד מתארגן, ההורים קוראים עם הילדים).	5.1 כל ילד וכל הורה זוכה לקבלת פנים חמה ולפרידה מסודרת (לדוגמה: שיחה בזמן ההגעה; בגדים מוכנים בשעת הפרידה).	3.1 רוב הילדים זוכים לקבלת פנים חמה (לדוגמה: אנשי הצוות שמחים לראות את הילדים, הם מחייכים אליהם וקולם נעים)*.	1.1 לעתים קרובות קבלת הפנים של הילדים מוזנחת*
7.2 נוסף על המידע על הטיפול, אנשי הצוות מספרים להורים מה עשה ילדם במשך היום (לדוגמה: מאילו פעילויות הילד נהנה; מיומנויות חדשות שהילד רוכש)*.	5.2 אם הילד מתקשה להיפרד מההורה או לצאת מהמקום בסוף היום נוהגים בו ברגישות (לדוגמה: מנחמים ילד בוכה; נוהגים בסבלנות בילד שאינו רוצה להניח את המשחקים).	3.2 הפרידה מאורגנת היטב (לדוגמה: החפצים האישיים של הילדים מוכנים; החיתולים הוחלפו זמן קצר לפני כן).	1.2 הפרידה אינה מאורגנת היטב.
7.3 כל הורה מקבל דיווח על מהלך היום של ילדו. אפשר לתת ציון ל"ר. אפשר לתת ציון ל"ר.	5.3 ההורים יכולים לעיין במסמכים המתעדים את מהלך היום של ילדם – את ההאכלה, ההחתלה והשינה שלו.* אפשר לתת ציון ל"ר.	3.3 ההורים מכניסים את הילד למרחבים המשמשים לטיפול כדבר שבשגרה.*	1.3 ההורים אינם מרבים להיכנס למקומות המשמשים לטיפול בילד בזמן קבלת הפנים או הפרידה.*
		3.4 ההורים ואנשי הצוות חולקים מידע הנוגע לבריאותו או ביטחונו של הילד (לדוגמה: אם הילד ישן היטב; אם קיבל תרופות; אם יש ילדים חולים או פצועים בקבוצה)*.	

* (ראה הערות הבהרה ושאלות בעמוד הבא)

7.3. האם כל הורה מקבל מסמכים כתובים המתעדים את מהלך היום של ילדו? אם כן, יש לשאול:
האם אוכל לראות דוגמה של מסמך כזה?

*הערות הבהרה

פריט 6: "קבלת פנים" – כלומר בזמן ההגעה ילדים מבינים שהצוות מכיר בהגעתם הכרה חיובית או ניטרלית, אך לעולם לא שלילית. במילים אחרות, הילדים יודעים שהם מתקבלים בכרכה בגן. כדי להעניק ציון בפריט זה, קבלת הפנים צריכה להיעשות כאשר הילד נכנס לחדר או - אם יש עיכוב - לפני שההורה עוזב את הילד. אם הילד ישן בזמן ההגעה, יש להסב את תשומת לבו של ההורה לכך ולקדם את פני הילד כשהוא מתעורר.

1.1. "לעתים קרובות" - כלומר יותר מ-50% מהזמן.

1.3, 3.3. "הורים" הם כל אדם מבוגר האחראי לטיפול בילד, כגון סבים וסבתות, הורים במשפחות אומנה או מטפלים בשכר. "אינם מרבים להיכנס" - כלומר אינם נכנסים פחות מ-50% מהזמן.

3.1. "רוב הילדים" - כלומר לפחות 75% מהילדים. כל אחד מאנשי הצוות המגיע לחדר צריך לברך לשלום בחמימות לפחות חלק מהילדים.

3.3. כדי לתת ציון במדד זה, בזמן ההגעה צריכה להיות לכל ההורים גישה למרחב המשמש את ילדיהם במשך מרבית היום, גם אם הם משאירים את הילדים בחדר אחר.

3.4. העברת המידע יכולה להיעשות בכתב או בעל פה, אך שני הצדדים צריכים להבין את המידע הזה. כדי לתת ציון במדד זה, ההורים ואנשי הצוות צריכים לחלוק מידע כלשהו בכל מפגש ביניהם.

3.4, 7.2. אם הילדים מגיעים בהסעה, עליך לברר אם ההורים ואנשי הצוות חולקים מידע בדרכים אחרות.

5.3. כדי לתת ציון במדד זה, על המסמכים הכתובים לשקף במדויק את ההאכלה, ההחתלה והשינה של כל אחד מהילדים. על הצוות לתעד כל מאורע מיד לאחר התרחשותו.

שאלות

אם אינך צופה בקבלת הפנים או בפרידה, יש לשאול: אנא תארו לי מה קורה כאשר הילדים מגיעים לגן וכאשר הם יוצאים ממנו בסוף היום. במידת הצורך, יש לשאול שאלות ספציפיות יותר, כגון:

1.3, 3.3. האם ההורים נכנסים עם ילדיהם לגן בדרך כלל?

3.2, 5.1. כיצד מתכוננים לפרידה מהילדים?

5.2. אם הילד מתקשה להיפרד מההורה או לצאת מהמסגרת בסוף היום, כיצד מטפלים בכך?

7.1. האם הורים מבלים זמן מה בתוך הגן בזמן ההגעה או בזמן האיסוף של הילדים?

7.2. האם אנשי הצוות משוחחים עם ההורים כאשר אלה מגיעים לאסוף את הילדים? אם כן, יש לשאול: מה הם נושאי השיחה?

מציין	טוב	מינימלי	לא ראוי
7	5	3	1
7. ארוחות / הטיפים			
7.1 אנשי הצוות יושבים עם הילד/ים בזמן ההאכלה ומנצלים זמן זה ללמידה (לדוגמה: יוצרים קשר עין עם התינוק ומשוחחים אתו; נוקבים בשמות של סוגי מזון; מעודדים את התינוקות לדבר ולפתח כישורים לעזרה עצמית).	5.1 האכלת הילדים היא פרטנית או שהיא נעשית בקבוצות קטנות.*	3.1 זמני הארוחות והחטיפים מספקים את הצרכים האישיים של כל אחד מהילדים (לדוגמה: לתינוקות יש לו"ז האכלה אישי; פעוטות מקבלים חטיף אם הם רעבים לפני ארוחת הצהריים)*.	1.1 זמני הארוחות והחטיפים אינם מספקים את הצרכים האישיים של הילדים.
7.2 אנשי הצוות משתפים פעולה עם ההורים כדי להקנות לילדים הרגלי אכילה טובים (לדוגמה: מתכננים יחד כיצד לגרום לילד לוותר על הבקבוק; מתאמים ביניהם הכנסת מזון חדש לתפריט).	5.2 יש תחושת רגיעה ונוחות בזמני הארוחות והחטיפים (לדוגמה: הצוות סובלני בעניין לכלוך; ילדים האוכלים לאט מקבלים את כל הזמן הדרוש להם; פני התינוק מנוקים בעדינות)*.	3.2 הארוחות והחטיפים מורכבים ממזון מאוזן מבחינה תזונתית, המתאים לקבוצת הגיל.*	1.2 המזון המוגש אינו עומד באמות המידה ההכרחיות של תזונה או שאינו ראוי (לדוגמה: מזון העלול לגרום לחנק; מזון או שתייה חמים מדי)*.
	5.3 לרוב, הצוות מקפיד על כללי תברואה בסיסיים, למעט מקרים חריגים.*	3.3 הצוות מקפיד על כללי תברואה בסיסיים לפחות במחצית מהזמן.*	1.3. לרוב, כללי תברואה בסיסיים מוזנחים.*
	5.4 בזמן האוכל אנשי הצוות משוחחים עם הילדים ומנעימים את זמנם.	3.4 הצוות משגיח על הילדים השגחה נאותה על פי גילם ויכולתם (לדוגמה: אנשי הצוות נמצאים בקרבת הילדים בזמן האוכל)*.	1.4 חלק מהפעולות שהצוות עושה בזמן ההאכלה אינן נאותות (לדוגמה: אין מחזיקים את התינוקות בזמן שמאכילים אותם מבקבוק; ילדים אוכלים או מקבלים בקבוק בזמן הליכה, ריצה או משחק או בתנוחת שכיבה; הצוות מכריח ילדים לאכול)*.
	5.5 התפריטים מתפרסמים וההורים יכולים לעיין בהם. אפשר לתת ציון ל"ר.	3.5. הרגישויות של הילדים למזונות שונים רשומות וניתנים להם תחליפים.* אפשר לתת ציון ל"ר.	1.5 הרגישויות של הילדים למזונות שונים אינן נרשמות, והאוכל אינו מותאם להן. אפשר לתת ציון ל"ר.

* (ראה הערות הבהרה ושאלות בעמוד הבא)

***הערות הבהרה**

1.2, 3.2. כדי להחליט אם המזון עומד באמות מידה תזונתיות, בדוק את הנחיות התזונה לתינוקות ופעוטות המופיעות בתכנית התזונה לילדים ומבוגרים של ארצות הברית או של ארצות אחרות. נוסף על המזון המוגש בזמן התצפית, בדוק מה כולל התפריט השבועי. מקרים חריגים שאינם עומדים באמות המידה האמורות - למשל עוגת יום הולדת במקום החטיף הרגיל – אינם משפיעים על הניקוד בסעיפים אלה. אם אינך יכול לעיין בתפריט השבועי, בקש מהגננת לתאר את הארוחות והחטיפים שהוגשו בשבוע האחרון. אם ההורים מספקים את המזון, על הצוות לבדוק אם המזון הזה עומד באמות המידה התזונתיות ולתת תוספות במידת הצורך. אם האוכל חם מדי, הוא אינו נחשב "ראוי" (למשל אוכל או בקבוקים שחוממו במיקרוגל או במים שהטמפרטורה שלהם גבוהה מ-120 מעלות).

1.3. ציין "כן" אם ניתנת תשומת לב מעטה בלבד לכל שלושת הליכי התברואה הבסיסיים (שטיפת ידיים; משטחי אכילה נקיים; אין חשש כי המזון התקלקל).
1.3, 3.3, 5.3. כאשר אתה נותן ציון למידת ההקפדה על כללי תברואה, יש לחשוב מה היית מצפה למצוא במסעדה (האם היית אוכל משהו שנפל על הכיסא במסעדה? האם היית רוצה שהמלצר ישם אוכל בפיך אחרי ששם אוכל בפה של חברך?). הפצת חיידקים היא נושא חשוב מאוד, בייחוד בעניין פעוטות שהמערכת החיסונית שלהם עוד לא התפתחה כראוי.
הליכי תברואה בסיסיים:

- אנשי הצוות שוטפים את ידיהם לפני הכנת האוכל והגשתו לילדים ואחר כך, גם אם השתמשו בכפפות כדי לעשות זאת. בזמן ההאכלה, על אנשי הצוות לשטוף את ידיהם בכל פעם שיש חשש כי התלכלכו (למשל, לאחר שמרימים ילד מרייר או מזיזים צעצוע שהיה בפה של ילד אחר).
- יש לרחוץ את ידיהם של ילדים האוכלים בכוחות עצמם (באמצעות ידיים או כפיות) לפני הארוחה ואחריה. יש לנסות למנוע מהילדים ללכלך את הידיים לאחר שנשטפו למטרת אכילה, למשל על ידי הושבתם ליד השולחן מיד לאחר שטיפת הידיים.
- יש לשטוף היטב את משטחי האכילה (שולחנות או מגשים המחוברים לכיסאות האכלה גבוהים) לפני הגשת האוכל ואחריה.
- אסור להגיש לילדים מזון שיש חשש כי התקלקל (לדוגמה: מזון מתכלה שהובא מהבית ולא נשמר בקירור; מזון או שתייה שהושארו במים חמים יותר מחמש דקות; מזון שנפל על הכיסא או שילד אחר נגע בו). כאשר חותכים את האוכל של הילדים וכאשר מאכילים אותם, יש להשתמש בסכום ולא בידים.
- חלב או מיץ בבקבוק ששהו מחוץ למקרר יותר משעה אינם עומדים בכללי התברואה.

- אם מאכילים את הילד ישירות ממכל, אסור להשתמש במכל זה להאכלה נוספת.
 - המקומות המיועדים להכנת אוכל צריכים להיות נפרדים מהמסדרונות ומהמקומות המיועדים להאכלה, משחק, שירותים, בעלי חיים ורחיצה.
 - כאשר יש יותר ממטפלת אחת בקבוצה, רצוי שהמטפלת העוסקת בהכנת המזון לא תעסוק בהחלתה עד שתסיים להכין את המזון.
 - למידע בנושא אחסון והגשה של פורמולה או חלב אם, יש לעיין בהנחיות התזונתיות של משרד הבריאות.
 - אין להשתמש בכיורים המשמשים להכנת המזון למטרות אחרות (למשל, לרחיצת הידיים או לניקיון בזמן ההחלתה). אם אין ברירה אלא להשתמש באותו הכיור, יש לחטא אותו לפני שמשמשים בו להכנת מזון.
- 1.4. פעוטות היכולים לשבת באופן עצמאי ולהחזיק בקבוק, רשאים לאכול באופן עצמאי.
- 3.1. הצריכה הקלורית משתנה מילד לילד. מאחר שלעתים ילד שאכל חטיף אינו רוצה לאכול את הארוחה עצמה, כלומר החטיף נעשה לארוחה, ראוי שגם החטיפים (מלבד הארוחות) יורכבו מאוכל מזין. יש להציע לילדים האוכלים מזון מוצק לשתות מים בין הארוחות.
- 3.4. "השגחה נאותה" – כלומר איש צוות שם לב למתרחש סביבו ונמצא בקרבת כל ילד העוסק באכילה או בשתייה.
- 3.5. מזון או שתייה הניתנים לילד בעל רגישות במקום המזון או השתייה הרגילים חייבים לעמוד באותן אמות מידה תזונתיות. לדוגמה, תחליף חלב חייב להיות עשיר בסידן ובחלבון. לכן, מים, מיץ או מיץ המועשר בסידן אינם משמשים תחליף לחלב כיוון שאינם מכילים חלבון. חלב צמחי או חלב סויה, לעומת זאת, עומדים באמות המידה התזונתיות. כדי לדעת אם תחליפי מזון אכן עומדים באמות המידה האלה, יש לשאול את הצוות: "כיצד אתם דואגים לתחליפים כאשר ילדים אינם יכולים לאכול או לשתות את מה שמוגש?"
- 5.1. מספר הילדים שבקבוצות קטנות משתנה על פי הגיל והיכולת של הילדים. כאשר מדובר בתינוקות צעירים, יש להאכיל כל אחד מהם בנפרד. תינוקות בוגרים יותר אפשר להאכיל בקבוצות שבהן שניים עד שלושה ילדים. כאשר מדובר בפעוטות ובבני שנתיים, בקבוצה קטנה יש שישיה ילדים לכל היותר. כדי לקבוע אם גודל הקבוצה מתאים, בדוק אם הוא מאפשר לילדים לפתח יחסי גומלין חיוביים ולקבל את אותה תמיכה שהיו מקבלים במסגרת טובה. אל תבלבל את גודל הקבוצה עם סוגיות אחרות המשפיעות על ההיענות לצורכי הילדים, כגון מאפייני הצוות או מספר אנשי הצוות הזמינים. אין להאכיל תינוקות או פעוטות בחדר אוכל או במסגרת דומה שאליה מגיעות קבוצות רבות של ילדים כדי לאכול.
- 5.2. אין לתת ציון במדד זה אם שעת הארוחה או החטיף היא חוויה שלילית עבור אחד הילדים.

- 5.3. הצוות עומד בכל שלושת הליכי התברואה הבסיסיים (שטיפת ידיים; משטחי אכילה נקיים; אין חשש כי המזון התקלקל) לפחות 75% מהזמן.
- 5.5. המדד הזה אינו רלוונטי אם ההורים מספקים את כל המזון של הילדים.

שאלות

- 1.2, 3.2. מה אתם עושים אם ההורים אינם מספקים די מזון לילדים או שהמזון שהם מספקים אינו מספק את צרכיו של הילד?
- 1.5, 3.5. מה אתם עושים כאשר הילדים רגישים למזון כלשהו?
- 7.2. האם יש לכם הזדמנות לשוחח עם ההורים בעניין התזונה של הילדים? אם כן, יש לשאול: אילו סוגיות עולות בשיחה הזאת?

מציין	טוב	מינימלי	לא ראוי
7	5	3	1
.8 שינה*			
7.1 הצוות מסייע לילדים להירגע (לדוגמה: באמצעות מוסיקה שקטה או ליטוף הגב).	5.1 לכל ילד יש הרגלי שינה אישיים (לדוגמה: העריסה והמזרן מונחים באותו מקום; יש מנהגים קבועים בשעת השינה; שמירה מיוחדת או צעצוע רק לפעוטות).	3.1 זמן השינה מותאם לכל ילד.	1.1 התנאים בשעת השינה אינם הולמים (לדוגמה: הילדים ישנים מוקדם מדי או מאוחר מדי; מרחב השינה צפוף מדי; רעש או אורות מפריעים לילדים הישנים; תינוקות צעירים מונחים על הבטן בשעת השינה; כריות השינה רכות מדי; הראש של הילד מכוסה בשעת השינה)*.
7.2 יש פעילויות לילדים שאינם ישנים (לדוגמה: יש פעילויות שקטות למי שקם מוקדם או למי שאינו ישן כלל; אנשי הצוות מוציאים תינוקות מהעריסה ומשחקים עמם).	5.2 הכנת הפעוט לסדר זמנים קבוצתי נעשית בהדרגה (לדוגמה: יש מקום שקט שבו פעוט עייף יכול לנוח לפני שעת השינה הקבוצתית). אפשר לתת ציון ל"ר".	3.2 התנאים בשעת השינה מספקים את הצרכים הבריאותיים של הילדים (לדוגמה: העריסות או המזרנים רחוקים זה מזה לפחות כ-90 סנטימטרים, אלא אם כן יש מחיצה ביניהם)*.	1.2 אין השגחה או שההשגחה מועטה (לדוגמה: הצוות אינו משגיח על הילדים בזמן השינה).
	5.3 ההשגחה על הילדים נעימה ומלאה תשומת לב.*	3.3 ההשגחה בזמן השינה מספקת.*	1.3 הילדים נשארים בעריסה (או על המזרן) שלא כראוי (לדוגמה: יותר מ-15 דקות כשהילד ער ונתון במצב רוח טוב או יותר משתיים עד שלוש דקות כשהילד ער ונתון במצב רוח רע; ילדים מושמים בעריסה כעונש).
		3.4 העריסות או המזרנים משמשים לשינה ולא למשחק ממושך.	

* (ראה הערות הבהרה ושאלות בעמוד הבא)

4.1. מה אתם עושים כאשר ילד מתעורר בתחילת שעת השינה?

***הערות הבהרה**

פריט 8: בכל תכנית ללא קשר לאורכה, יש לאפשר לתינוקות ולפעוטות לישון אם הם עייפים. למרות זאת, אם המסגרת פועלת פחות מארבע שעות ביום, השינה אינה חלק מלוח הזמנים וניכר שהילדים אינם עייפים - אפשר לתת את הציון ל"ר בפריט זה.

1.1, 3.2. כדי לתת ציון על תנאים נאותים ובריאים, אין להשאיר ילדים ישנים בנדנדות, כיסאות לתינוקות וכדומה במקום להעבירם לעריסות, כיוון שלרוב ציוד זה אינו מותאם אישית לילד (תברואה) ואינו מוגן (בטיחות) מפני פעילותם של ילדים אחרים. כאשר הילד אינו ישן היטב בעריסה ויטיב לישון במקום אחר אפשר להשאירו במקום אחר, אך זהו מקרה חריג. במקרה כזה יש לוודא כי הילד מוגן מפני פעילותם של ילדים אחרים וכי הצוות מקפיד על תנאי תברואה נאותים. עליך לשאול את הגננת מדוע הילד ישן מחוץ לעריסה.

לדוגמה, בפריט 1.1 מרחב "צפוף" פירושו מרחב שבו המרווח בין ילד לילד קטן מ-91.5 סנטימטרים. מרווח זה דרוש לצוות כדי שיוכל לשלוט בזיהומים המועברים באוויר וכדי שיוכל לגשת אל הילדים הישנים בקלות. אפשר להסתפק במרווחים קטנים יותר אם יש מחסום יציב בין ילדים הישנים זה לצד זה.

בשעת השינה יש להניח תינוקות על גבם. עם זאת, יש לאפשר להם לזוז באופן עצמאי ולהתמקם בתנוחת השינה הנוחה להם. אפשר לחרוג מנהוג זה רק כאשר רופא מורה על כך בכתב.

3.3. ההשגחה "מספקת" כאשר די אנשי צוות נמצאים במקום כדי להגן על בריאותם וביטחונם של הילדים וכדי להשגיח על הילדים הערים. ההשגחה "מספקת" כאשר אנשי הצוות ערניים והילדים נמצאים בטווח הראייה שלהם.

5.3. אם אינך צופה בשעת השינה, אפשר לשפוט את איכות ההשגחה על פי הדרך שהיא באה לידי ביטוי בתצפית בכללותה. נוסף על כך, עליך לשקול את המידע שהצוות מספק לך בדבר ההשגחה בשעת השינה, בייחוד אם במהלך התצפית לא צפית בשעת השינה.

שאלות

אם לא צפית בשעת השינה, יש לשאול: מאחר שלא הייתי כאן בזמן שהילדים ישנים, האם תוכל לומר לי מה מתרחש בגן בשעת השינה?
ועוד אפשר שאול:

- 1.1. היכן הילדים ישנים? כיצד המזרנים / העריסות מסודרים?
- 2.1. מי משגיח על הילדים בשעת השינה? מה כוללת ההשגחה?
- 3.1. מה אתם עושים אם אחד הילדים עייף לפני שעת השינה?

מציין	טוב	מינימלי	לא ראוי
7	5	3	1
9. החתלה / שימוש בשירותים			
7.1 הצוות מקפיד על תנאי התברואה תמיד.*	5.1 לרוב, הצוות מקפיד על תנאי התברואה, והחריגות מהם מעטות.*	3.1 הצוות מקפיד על תנאי התברואה לפחות במחצית מהזמן (לדוגמה: אם יש רק כיור אחד, הצוות מחטא אותו בין השימוש למטרות החתלה / שירותים ובין השימוש למטרות אוכל; הצוות מרוקן ומחטא את הסירים המשמשים לעשיית צרכים לאחר כל שימוש בהם בכיור המיועד למטרה זו בלבד).*	1.1 הצוות אינו מקפיד על תנאי התברואה (לדוגמה: סירים המשמשים לעשיית צרכים אינם מחוטאים; חיתולים אינם נזרקים כראוי; משטחי ההחתלה אינם מחוטאים לאחר השימוש; הצוות אינו מוריד את המים בשירותים בקביעות).*
7.2 גודל השירותים מותאם לילדים והכיורים נמוכים.* אפשר לתת ציון ל"ר".	5.2 תנאי התברואה נשמרים בקלות (לדוגמה: הצוות אינו משתמש בסירים המיועדים לעשיית צרכים; יש ברז מים חמים קרוב לשולחן ההחתלה ולשירותים; קל לנקות את משטחי ההחתלה).	3.2 לרוב, הצוות נענה כראוי לצורכי ההחתלה/ שימוש בשירותים של הילדים (לדוגמה: ניתנת תשומת לב אישית לכל ילד, והחיתולים שלו נבדקים בכל שעתיים; הציוד המשמש למטרה זו זמין).*	1.2 לצוות קשה מאוד להיענות לצורכי ההחתלה / השימוש בשירותים של הילדים (לדוגמה: חיתולים מוחלפים לעתים רחוקות; הצוות מכריח את הילדים לשבת על האסלה זמן רב מדי; חסר ציוד כגון מגבות נייר וסבון או מזרמת המים בעייתית).
7.3 הצוות מקדם את המיומנויות העצמאיות של הילדים כשהם מוכנים לכך.	5.3 תנאי הסביבה נוחים ונגישים (לדוגמה: מדרגות המסייעות להגיע לכיור או לשירותים; מעקה עבור ילדים בעלי צרכים מיוחדים; השירותים צמודים לחדר; יש מקום אחסון נוח לחיתולים ליד שולחן ההחתלה; שולחן ההחתלה נוח לשימוש).*	3.3 לרוב, אנשי הצוות והילדים רוחצים את ידיהם לאחר החתלה / שימוש בשירותים.*	1.3 לעתים קרובות אנשי הצוות אינם מקפידים לרחוץ את ידיהם או את ידי הילדים לאחר החתלה / שימוש בשירותים.*
	5.4 יש אינטראקציה נעימה בין הילדים לאנשי הצוות.*	3.4 ההשגחה הולמת את גיל הילדים ואת יכולותיהם.	1.4 ההשגחה על הילדים אינה ראויה או שאינה נעשית בנועם.* <i>(ראה הערות הבהרה בעמוד הבא)</i>

***הערות הבהרה**

- 1.1, 3.1, 5.1, 7.1. מטרת ההקפדה על תנאי התברואה היא למנוע הפצה של חיידקים מהשתן או הצואה לידיהם של אנשי הצוות או של הילדים, למשטחי ההחלתה, לציוד, לארונות או לכל משטח אחר שהילדים ואנשי הצוות יכולים לגעת בו. לבישת כפפות בזמן ההחלתה היא אחת הדרכים שבאמצעותן אפשר להתגבר על בעיית החיידקים. מדי יום ביומו יש להכין תמיסה של נוזל חיטוי ובה כף אקונומיקה לכל ליטר מים או להשתמש בנוזל חיטוי אחר על פי הוראות היצרן. כדי לצמצם את התפשטותן של מחלות מעיים יש לנקוט את הפעולות שלהלן, ויש להביא אותן בחשבון כאשר נותנים ציון בפריט זה:
- מקום ההחלתה צריך להיות מופרד הפרדה פיזית מהמקום שבו מכינים את המזון, ובכל אחד מהם צריך להיות כיוור נפרד. אם יש הכרח להשתמש בכיוור ההחלתה גם לצרכים אחרים, יש לחטא את הכיוור והברזים באמצעות תמיסת חיטוי לאחר שהשתמשו בו לצורכי החתלה או שירותים.
- הצוות צריך להתכונן להחלתה לפני שמביאים את הילד למקום ההחלתה. ואלה פעולות ההכנה שיש לעשות:
 - יש להחליף את הנייר שעל שולחן ההחלתה (אם יש כזה) באופן שייכסה את הילד מכתפיו ועד עקביו (שכן בזמן ההחלתה הנייר עלול להתלכלך ואז יש צורך לקפל אותו)
 - יש להכין כמות מספקת של מגבונים לחים (כולל מגבונים לניגוב אחוריו של הילד ולניגוב הידיים של איש הצוות לאחר שהרחיק את החיתול המלוכלך מהילד)
 - יש להכין חיתול נקי, שקית לבגדים שהתלכלכו ובגדים נקיים
 - יש להכין כפפות ללא נקבוביות (אם משתמשים בכפפות)
 - יש להכין מעט משחה להחלתה על נייר טואלט (אם משתמשים במשחה)
 - יש להוציא את החומרים הדרושים מהמכלים לפני שמתחילים בהחלתה.
- יש לחטא את משטח ההחלתה לאחר כל שימוש (המשטח כולו צריך להיות עשוי מחומר שאפשר לחטא. נוסף על כך, אין להניח בקביעות דברים על משטח ההחלתה). בתהליך החיטוי מנקים את המשטח בתמיסת מים וסבון, מנגבים ומייבשים אותו, מחטאים אותו בתמיסת חיטוי, מייבשים אותו באוויר במשך שתי דקות לפחות ואחר כך מנגבים אותו שוב.
- יש לזרוק את החיתולים לתוך פח שאפשר להפעיל בלי להשתמש בידיים (למשל באמצעות לחיצה על דוושה רגלית המרימה את המכסה), וכך אין צורך לחשוש מזיהום משטח נוסף.
- משחקים או חפצים אחרים שנוגעים בהם בזמן ההחלתה, יש להניח בצד ולחטא.

1.3, 3.3. רחיצת ידיהם של תינוקות, פעוטות ואנשי צוות נעשית במים ובסבון. את הידיים משאירים מתחת לזרם המים במשך חמש עד עשר שניות (יש לשיר את הפזמון "הסבון בכה מאוד, דני לא רוצה בי עוד" פעם אחת).

- יש לשטוף את ידיהם של הילדים ביסודיות בסבון ובמים זורמים חמים לאחר כל החתלה. מטליות לחות אינן יכולות להיות תחליף לרחיצת ידיים שכן הן אינן מסלקות את החיידקים ביעילות. בנסיבות מיוחדות, כדי למנוע פגיעה בילד (למשל אם מדובר בתינוק צעיר מאוד שאינו שולט בראשו או בתינוק כבד מאוד השולט בגופו שליטה מעטה בלבד), אפשר להשתמש במטליות לחות כתחליף לרחיצת ידיים.
- אנשי הצוות צריכים לשטוף את ידיהם ביסודיות בסבון ובמים זורמים חמים לאחר כל בדיקה של חיתול ולאחר כל החתלה. זוהי הפעולה האחרונה שיש לעשות לאחר חיטוי המשטח. יש לשטוף את הידיים לפני שנוגעים במשטחים אחרים בחדר. אם שוטפים את הידיים לאחר התזת נוזל החיטוי על משטח ההחלתה, אין צורך לשטוף את הידיים שוב לאחר ניגוב המשטח בתום זמן הייבוש.

1.4. השגחה ש"אינה ראויה" - כלומר הצוות אינו מפקח על הילדים כדי להגן על ביטחונם וכדי להבטיח הקפדה על כללי התברואה (כגון רחיצת ידיים). ציין "כן" אם צפית באינטראקציה לא נעימה בין איש צוות לילד או בהשגחה לא נאותה העלולה לסכן את הילדים.

3.2, 3.3, 5.1. "לרוב" - כלומר הקפדה על התהליכים ב-75% מזמן התצפית, ללא בעיות מיוחדות. למשל, רק פעם אחת במשך התצפית כולה לא נשטפו הידיים של הילד או לא חוטא משטח ההחלתה.

5.3. שולחן החתלה נוח לשימוש, מונע מאנשי הצוות פגיעות גב ואינו מאלץ אותם לעשות תנועות שאינן נוחות; לדוגמה, שולחן בגובה 71-81 סנטימטרים ובו מדרגות לפעוטות.

5.4. כדי לתת ציון בפריט זה, על הרוב המכריע של האינטראקציות להיות חיוביות. כמה מהן יכולות להיות ניטרליות, אך לא שליליות.

7.2. השירותים והכיוורים המיועדים לילדים קטנים מאלה המיועדים למבוגרים ונגישים לפחות ל-75% מהילדים ללא עזרה של מבוגר, אלא אם כן מדובר בילד בעל צרכים מיוחדים.

מציין	טוב	מינימלי	לא ראוי
7	5	3	1
01. נוהלי בריאות*			
7.1 הצוות מעודד את הילדים לתרגל את נוהלי הבריאות באופן עצמאי (לדוגמה: הצוות מסביר לילדים על אודות נוהלי הבריאות בזמן שהם מתבצעים; הילדים לומדים כיצד לשטוף את ידיהם כהלכה; הילדים לומדים כיצד ללבוש מעיל; יש בגן ספרים ושירים העוסקים בהרגלי בריאות).	5.1 הטיפול בילדים, בתוך הגן ובחצר, מספק את כל צורכי הבריאות שלהם (לדוגמה: לבוש מתאים; הצוות מחליף בגדים רטובים או מלוכלכים; הילדים נמרחים בקרם הגנה מפני השמש כאשר הם בחוץ; הפנים נשטפות; כאשר משחקים בחומרים מלכלכים, הילדים מולבשים בחלוקים או סרבלים מיוחדים; יש סינרים לתינוקות מריירים)*.	3.1 לרוב, הצוות פועל כדי למנוע התפשטות של חיידקים (לדוגמה: צעצועים לפה נשטפים מדי יום ביומו; לכל ילד יש מגבת משלו; מברשות השיניים מאוחסנות באופן שלא יזוהמו; הצוות משתמש בנייר טואלט בשעת הצורך, ואחר כך זורק אותו כראוי; השימוש בחפצים אישיים כגון מברשות או מסרקים הוא אישי ולא משותף)*.	1.1 בדרך כלל הצוות אינו פועל כדי למנוע הפצתם של חיידקים (לדוגמה: לעתים קרובות אנשי הצוות אינם רוחצים ידיים, והצעצועים והריהוט מלוכלכים; באזור המשחק שמחוץ לגן יש עדויות לצרכים של בעלי חיים; כאשר הילדים מריירים אין מנקים אותם כראוי).
7.2 בתכנית יומית מלאה הצוות משתמש במברשות השיניים האישיות של הפעוטות לפחות פעם ביום.* אפשר לתת ציון ל"ר	5.2 אנשי הצוות שוטפים בעקביות את ידיהם ואת ידי הילדים כדי להגן על הבריאות.	3.2 אנשי הצוות שוטפים את ידיהם ואת ידי הילדים 75% מהפעמים שבהן יש צורך בכך כדי להגן על הבריאות.*	1.2 העישון מותר בפנים ובחוץ במקומות שבהם יש ילדים.
7.3 בגן יש מידע בנושאי בריאות מארגוני בריאות מוכרים, והוא זמין להורים (לדוגמה: עלונים של משרד הבריאות בנושאי תזונה או מחלות ילדים).	5.3 אנשי הצוות הם מודל לחיקוי בכל הנוגע לנוהלי בריאות (לדוגמה: הם אוכלים רק אוכל בריא בפני הילדים; הם מתלבשים בבגדים המתאימים למזג האוויר; הציפורניים שלהם נקיות).	3.3 יש בגן בגדים להחלפה, אם הילד זקוק לכך.	1.3 ילדים עם מחלות מידבקות אינם מורחקים מילדים אחרים (לדוגמה: ילדים משלשלים אינם מורחקים מפעילות קבוצתית)*.
	5.4 החול המשמש למשחק בחצר נקי, וכאשר אינו בשימוש הוא מכוסה. אפשר לתת ציון ל"ר	3.4 כל התרופות ניתנות כראוי.* אפשר לתת ציון ל"ר	

* (ראה הערות הבהרה ושאלות בעמוד הבא)

הערות הבהרה

פריט 10: נוהלי בריאות הקשורים להחתלה / שימוש בשירותים ולארוחות / חטיפים ושינה ניזון בפריטים 7-9. לכן אין להתחשב בנושאים אלה כאשר נותנים ציון בפריט זה.

1.3. ואלה, בין השאר, סיבות המצדיקות הרחקה: (1) חום המלווה בשינוי ההתנהגות, המעיד כי הילד אינו יכול להשתתף בפעילות; (2) הילד דורש יותר טיפול אישי מזה שהמטפל יכול לספק לו בלי לפגוע בילדים האחרים; (3) הילד סובל ממחלה מידבקת כגון שלשול, והוא עלול להדביק את הילדים האחרים אם לא יורחק מהמסגרת. התקררות, למשל, היא מחלה מידבקת מאוד כבר בשלב המוקדם שלה, כאשר יש הפרשות, עוד לפני שהסימפטומים נראים לעין בבירור. נזלת ירוקה או צהובה אינה סימן למחלה מידבקת.

3.1. "לרוב" - כלומר לצוות אין בעיות מיוחדות בשמירה על נוהלי הבריאות, והוא חורג מהם רק לעתים רחוקות, למשל כאשר איש צוות אינו מנגב את האף של ילד כלשהו במהירות או שהוא זורק טישו מלוכלך לפח שלא על פי ההוראות.

3.2. ראה הגדרה של רחיצת ידיים בעמוד 7. יש ארבע קטגוריות של רחיצת ידיים שיש לשים לב אליהן כאשר נותנים ציון במדד זה:

- 1) בזמן ההגעה לגן או בזמן הכניסה לגן לאחר פעילות בחצר.
 - 2) לפני משחק במים ואחריו (אם המשחק משותף); אחרי משחק בחומרים מלכלכים, כגון חול, צבע או דבק.
 - 3) לאחר מגע עם נוזלי גוף, כגון נזלת, דם, קיא או רוק; לאחר מגע עם ילד שעל גופו יש פצעים פתוחים או עם ילד הסובל ממחלת עור העשויה להיות מידבקת.
 - 4) לאחר נגיעה במשטחים או חפצים מלכלכים, כגון פחי אשפה או בעלי חיים.
- כדי לתת ציון בפריט זה, על הצופים לשים לב לפעמים שבהן יש צורך ברחיצת ידיים ולבדוק אם זו אכן מתבצעת. למשל, הצופה צריך לבדוק אם הצוות רוחץ את ידי הילדים כראוי כאשר הם מתעטשים או משתעלים או שאפם מנוזל. והדברים אמורים גם בצוות עצמו. כדאי

לרשום בדף הניקוד בכמה מהפעמים נרחצו הידיים כראוי ובכמה לא. יש לחשב את מספר הרחיצות הדרושות (כאמור, 75% מהן) אצל הילדים בנפרד ממספר הרחיצות הדרושות אצל אנשי הצוות כדי לתת ציון במדד זה, על סמך כל ארבע הקטגוריות שהוזכרו. אם הקבוצה אינה שוטפת ידיים 75% מהפעמים שבהן יש צורך בכך, יש לציין "לא" במדד 3.2.

3.4. אנשי הצוות יכולים לתת לילד רק תרופה שהרופא רשם לו. יש לתת רק תרופות הנתונות בקופסה המקורית על פי הנחיות של איש צוות רפואי. ציין ל"ר אם אין בגן ילדים הזקוקים לתרופות על פי מרשם רופא.

5.1. ילדים צריכים להיות לבושים היטב כדי שלא יהיה להם קר או חם (למשל, אין צורך ללבוש סוודר אם חם בחוץ; בגדים רטובים מוחלפים אם מזג האוויר קריר). בימי שמש או בימים שבהם מזג האוויר מעונן חלקית מרחב המשחקים בחצר צריך להיות מוצל, ויש למרוח על הילדים קרם הגנה מפני השמש. כמו כן, יש לחבוש להם כובעים ולהלבישם בבגדים המגנים עליהם אם הם משחקים בחוץ בין השעות 10:00-14:00.

7.2. תן ציון ל"ר אם התכנית נמשכת שש שעות ביום או פחות או אם אין בתכנית פעוטות. אם אנשי הצוות משתמשים במשחת שיניים, עליהם לשים את המשחה על נייר חד-פעמי ואז להעביר כמות קטנה למברשת השיניים של כל ילד. כך יקבל כל ילד משחה שלא נגעה במברשת השיניים של ילד אחר.

שאלות

- 1.2. האם העישון מותר באזורים שבהם מטפלים בילדים, בתוך הגן או בחצר?
- 3.3. האם יש בגן בגדים להחלפה כאשר ילד זקוק לכך?
- 7.3. האם יש מידע בנושאי בריאות הזמין להורים? אם כן, יש לשאול: האם אוכל לקבל דוגמאות?

מציין	טוב	מינימלי	לא ראוי
7	5	3	1
			11. נוהלי בטיחות
7.1 אנשי הצוות מסייעים לילדים למלא אחר נוהלי הבטיחות (לדוגמה: הצוות מוודא שלא תיווצר צפיפות על המגלשות; הטיפוס על הרהיטים אסור).*	5.1 אין בתוך הגן או בחצר גורמי סיכון העלולים לגרום לפציעה חמורה.*	3.1 בתוך הגן ובחצר יש שלושה גורמי סיכון לכל היותר העלולים לגרום לפציעה חמורה.*	1.1 בתוך הגן יש ארבעה גורמי סיכון, או יותר, העלולים לגרום לפציעה חמורה.*
7.2 הצוות מסביר לילדים את ההיגיון שבסודם של נוהלי הבטיחות (לדוגמה: "אנו נחמדים לחברים שלנו, נשיכות מכאיבות"; "היזהר, זה חם").*	5.2 לרוב, הצוות צופה מצבים מסוכנים ופועל בעוד מועד כדי למנוע אותם (לדוגמה: אנשי הצוות מזיזים צעצועים הנמצאים מתחת למתקני טיפוס; נועלים את השער או סוגרים את הדלת כדי שהילדים יישארו במקום בטוח; מנקים נוזל שנשפך כדי למנוע נפילות; נמנעים משימוש בחומרים שבירים בסביבת הילדים).*	3.2 ההשגחה על הילדים, בתוך הגן ובחצר, מספיקה כדי להגן על ביטחונם.	1.2 בחצר הגן יש ארבעה גורמי סיכון, או יותר, העלולים לגרום לפציעה חמורה.*
		3.3 האביזרים החיוניים הדרושים במצבי חירום זמינים (לדוגמה: טלפון עם מספרי חירום; ערכת עזרה ראשונה; נוהלי החירום מודפסים ותלויים בגן; בכל זמן נתון יש בגן לפחות איש צוות אחד המוסמך לתת לפעוטות עזרה ראשונה, ובה פתיחת נתיב אוויר והנשמה).	1.3 ההשגחה על הילדים, בתוך הגן ובחצר, אינה מספיקה כדי להגן על ביטחונם (לדוגמה: אין די אנשי צוות; הצוות עסוק בדברים אחרים; הצוות אינו משגיח במקומות העלולים להיות מסוכנים; הוא אינו משגיח השגחה נאותה בזמן ההגעה לגן או בזמן היציאה ממנו בסוף היום).
			*(ראה הערות הבהרה ושאלות בעמוד הבא)

***הערות הבהרה**

- 1.1, 1.2. כאשר נותנים ציון במדדים אלה, אין להביא בחשבון גורמי סיכון מדרגה נמוכה, שהסבירות שיגרמו לפגיעה חמורה הדורשת אשפוז או ביקור אצל רופא נמוכה, אלא אם כן יש שישה גורמי סיכון כאלה או יותר.
- 1.1, 1.2, 3.1. יש לפרט את כל גורמי הסיכון על דף הניקוד. הרשימות המפרטות את גורמי הסיכון אינן חייבות להיות מלאות. גורמי סיכון היכולים להימצא בתוך הגן:
 - השקעים אינם מכוסים בכיסוי בטיחותי; חוטי חשמל נמצאים בהישג ידם של הילדים.
 - חוטים וחבלים שונים נמצאים בהישג ידם של הילדים.
 - תרופות, חומרי ניקוי, חומרי הדברה, תרסיסים וחומרים אחרים שמצוין עליהם "הרחק מהישג ידם של ילדים" אינם נעולים בתוך ארונות.
 - הצוות משתמש בחומרי חיטוי כאשר הילדים נמצאים במקום ועלולים לשאוף את החומרים (למשל, כשהילדים יושבים ליד השולחן).
 - הליכונים שילד יכול להזיז ממקום למקום ופופים המשמשים לטיפול בתינוקות.
 - מים חמים מדי (כלומר מים שמבוגר אינו יכול להכניס את היד לתוכם למשך יותר מ-30 שניות או מים שהטמפרטורה שלהם גבוהה מ-49 מעלות צלזיוס) או משטחים חמים שהילדים יכולים להגיע אליהם.
 - הצוות משתמש בנעצים או בסיכות מהדק במקום שהילדים נמצאים, והם יכולים להגיע אליהם.
 - חלקי גוף עלולים להתפס בפתחים של עריסות או בצדדיהם (למשל, פתחים שרוחבם גדול משישה סנטימטרים; עריסה ובה דפנות רשת מתקפלות).
 - שטיחונים או מחצלות שאפשר להחליק עליהם או שהרגל עלולה להתפס בהם.
 - תנור חימום חשוף.
 - הגישה למדרגות מסוכנות אינה חסומה (למשל, מעקות שאפשר לטפס עליהם; פתחים שילד עלול ליפול דרכם).
 - חפצים קטנים העלולים לגרום לחנק נמצאים בהישג ידם של הילדים (למשל, חפצים שהקוטר שלהם קטן מ-0.65 סנטימטרים ואורכם אינו גדול מ-6.35 סנטימטרים).
 - אין הגבהה עם דופן של 15.25 סנטימטרים למניעת נפילות משולחן ההחתלה.
 - גודל המזרנים אינו מותאם לגודל העריסה (יש רווח של שתי אצבעות או יותר בין המזרן לדופן העריסה).

- צעצועים תלויים מעל העריסה של ילד המסוגל לשבת או להתרומם על ברכיו, אף שהוא עלול לתלות את עצמו כך.
- בזמן השינה התינוקות מונחים על הבטן או על הצד במקום על הגב.
- אנשי הצוות מרימים את התינוקות / הפעוטות מהידיים וכך עלולים לפגוע במפרקים שלהם.
- קשה למבוגרים להרים ולהוריד את דפנות העריסה, ואין רווח של 50 סנטימטרים לפחות בין קצה המזרן לקצה המעקה של העריסה.
- חפצים העשויים מקלקר, שקיות ניילון או בלוני גומי נמצאים בהישג ידם של הילדים.
- הילדים יכולים לגשת למכלי מים בלי השגחה (למשל, שירותים, דלי מים גדול, בריכה קטנה, מזרקה).
- מאחר שפעוטות נוטים לטפס על כל דבר שבסביבתם, כל פריטי הריהוט צריכים להיות מסוגלים לשאת משקל של ילד בלי להתנדנד או להתמוטט. אם יש בחדר נדנדות או כיסאות נדנדה, רצוי שמיקומם לא יאפשר לילדים לטפס עליהם בקלות, כמו שהם מטפסים על שאר פריטי הריהוט. אם המיקום שלהם מאפשר לילדים לטפס עליהם בקלות, יש לראות בהם גורמי סיכון בטיחותיים.

גורמי סיכון היכולים להימצא בחצר הגן:

- מרחב המשחקים הבטוח אינו מגודר, והילדים יכולים לצאת ממנו.
- כלי עבודה שאינם מיועדים לילדים נמצאים בהישג ידם.
- יש בחצר חומרים מסוכנים (שמצוין עליהם "הרחק מהישג ידם של ילדים") שאינם נעולים במקום בטוח.
- יש בחצר חפצים חדים או מסוכנים.
- השבילים או המדרגות הנגישים לילדים אינם בטיחותיים.
- הילדים יכולים לגשת באופן עצמאי לכביש או לחנייה.
- יש בחצר פסולת המכילה חומרים מסוכנים.
- מתקני השעשועים גבוהים מדי (המרחק ממשטח הנפילה גדול מ-30 סנטימטרים לכל שנת גיל), התחזוקה שלהם לקויה או שהם אינם יציבים. מתקני שעשועים שראשו של ילד או חלקי גוף אחרים עלולים להיתפס בהם - יש בהם משום סכנה בטיחותית. משטחי הנפילה צריכים להיות מרופדים.

- 5.1. כדי לתת ציון במדד זה, המסגרת צריכה להיות חפה מגורמי סיכון חמורים. עם זאת, ייתכן שתבחין בגורם סיכון אחד מדרגה נמוכה.
- 5.2. כדי לתת ציון במדד זה, עליך להיות עד לפחות למקרה אחד שבו הצוות פועל בעוד מועד כדי למנוע מצבי סיכון. אם כל האזורים בטיחותיים ולא מתעוררות שום בעיות בטיחות, אפשר לתת ציון בפריט זה.
- 7.1. כדי לתת ציון במדד זה, עליך להיות עד לפחות למקרה אחד שבו הצוות מסייע לילדים למלא אחר נוהלי הבטיחות. איש הצוות צריך לומר לילדים מהם נוהלי הבטיחות ולסייע להם לפעול על פיהם.
- 7.2. כדי לתת ציון במדד זה, עליך לצפות לפחות במקרה אחד כזה.

שאלות

- 3.3. אילו אביזרים חיוניים הדרושים במצבי חירום יש בגן?
אפשר להמשיך בשאלות ספציפיות יותר, כגון:
כיצד אתם פועלים במצבי חירום?
האם יש מישהו בצוות המוסמך לתת לפעוטות עזרה ראשונה, ובה פתיחת נתיב אוויר והנשמה?
האם יש בגן ערכת עזרה ראשונה? האם אפשר לראות אותה?
האם יש טלפון שאפשר להשתמש בו כדי להזעיק עזרה במצב חירום?

מציין	טוב	מינימלי	לא ראוי
7	5	3	1
הקשבה ודיבור			
21. עזרה לילדים בהבנת השפה*			
7.1 כאשר אנשי הצוות מדברים עם הילדים, הם משתמשים במגוון רב של מילים פשוטות ומדויקות (לדוגמה: שיום החפצים והפעולות; שימוש נרחב במילים תיאוריות).	5.1 אנשי הצוות מרבים לדבר עם הילדים במשך היום, בזמן הפעילויות ובזמנים שבין הפעילויות.*	3.1 אנשי הצוות מדברים עם הילדים במשך היום במידה סבירה (לדוגמה: "בוא נחליף את החיתול שלך"; "תסתכל על הכדור המתגלגל").*	1.1 הצוות אינו מדבר עם התינוקות / הפעוטות או שהוא ממעט לדבר אתם (לדוגמה: אנשי הצוות מדברים בעיקר זה עם זה ולא עם הילדים).
7.2 אנשי הצוות משחקים עם הילדים במשחקים מילוליים (לדוגמה: חוזרים על צלילים שהתינוקות משמיעים; חוזרים מילים כחלק ממשחק).	5.2 דברי הצוות בעלי משמעות לילדים (לדוגמה: הם משוחחים על רגשות הילדים או על הפעילות שבה הילדים עוסקים; הם משתמשים במשפטים פשוטים שהילדים יכולים להבין; הם משתמשים בשפת גוף כדי להוסיף משמעות למלל).	3.2 החדר שקט יחסית, וכך הילדים יכולים לשמוע את הדיבור.	1.2 רעש תמידי מפריע לילדים לשמוע את השפה (לדוגמה: במשך רוב שעות היום יש מוסיקה רועשת או קולות ככי; אין חדר תנאים מספיקים לספיגת הרעשים)*.
7.3 הצוות מדבר עם הילדים על נושאים רבים (לדוגמה: מדברים על רגשות; מבטאים את רצונותיו של הילד במילים, נוסף על שיום החפצים והפעולות).	5.3 התקשורת המילולית היא אישית (לדוגמה: יוצרים קשר עין עם הילד; משתמשים בשמו של הילד; מדברים עם הילד בשפה העיקרית שבה הוא שולט; משתמשים בסימנים או בדרכי תקשורת אחרות במידת הצורך).	3.3 לרוב, אנשי הצוות מדברים עם הילדים בטון ניטרלי או בטון נעים.*	1.3 לעתים קרובות אנשי הצוות פונים אל הילדים באופן לא ידידותי (לדוגמה: טון דיבור נוקשה; איומים; הצהרות שליליות)*.
	5.4 לרוב, כאשר אנשי הצוות מדברים עם הילדים, הם משתמשים במילים פשוטות לתיאור חפצים ופעולות (לדוגמה: "אנא הבא לי את הטוש האדום"; "אתה עומד!").	3.4 לרוב, תוכן הדיבור הוא מעודד וחיובי ולא מדכא ושלילי.*	

* (ראה הערות הבהרה בעמוד הבא)

***הערות הבהרה**

פריט 12. המדדים השונים בפריט זה נכונים בתרבויות שונות ובעניין אנשים שונים, אך ייתכן שביטויים יהיה שונה. לדוגמה, ייתכן שטון הדיבור יהיה שונה מאדם לאדם כיוון שלחלק יש קול נלהב יותר ואילו האחרים הם שקטים יותר מטבעם. סגנון התקשורת האישי של כל אחד מאנשי הצוות הנצפים יכול להיות שונה. משום כך הם אמנם צריכים לעמוד באמות המידה המוצגות בפריט, אך הם יכולים לעשות זאת בדרכים שונות. כיוון שאינטראקציה שפתית היא חלק חשוב מהתפתחות השפה אצל ילדים, במהלך התצפית בסס את ציוניך על מה שנראה כמנהג הקבוע של אנשי הצוות. עליך לצפות בכמה וכמה מקרים שבהם אנשי הצוות עומדים באמות המידה האמורות, ולא להסתפק במקרים אחרים.

- 1.1. יש להחשיב גם רעשים הבאים מחדרים אחרים - אם הם מפריעים לילדים.
- 2.1. ציין "כן" אם במהלך התצפית פנה הצוות אל הילדים בטון לא ידידותי או אמר דברים שליליים לפחות שלוש פעמים, גם אם צפית באינטראקציות מילוליות חיוביות רבות. על הצוות לדבר עם הילדים הן בזמן הפעילויות והן בזמנים שבין הפעילויות כדי לקבל ניקוד במדד זה.
- 3.3. אם בזמן התצפית פנו אנשי הצוות אל הילדים בטון שלילי יותר מפעמיים, אינך יכול לתת ציון במדד זה. אם הם פנו אל הילדים בטון דיבור שלילי מאוד או נוקשה, אינך יכול לתת ציון במדד זה.
- 3.4. תוכן הדיבור צריך להיות מעודד וחיובי לפחות ב-75% מהזמן וניטרלי בשאר הזמן.
- 5.1. אף שאיש צוות אחד יכול לדבר הרבה והאחר יכול לדבר מעט, טון הדיבור ותוכן הדברים של כל אנשי הצוות צריכים להיות ניטרליים או נעימים. אסור לאנשי הצוות לשתוק זמן רב.
- 5.4. כדי להחליט אם השפה היא תיאורית, שאל את עצמך אם אתה מבין על מה אנשי הצוות מדברים עם הילדים כאשר אתה מאזין לדבריהם בלי לראות אותם.

מציין	טוב	מינימלי	לא ראוי
7	5	3	1
<p>7.1 אנשי הצוות מרבים לקיים דיאלוגים עם הילדים (לדוגמה: מחקים קולות שהתינוקות משמיעים כחלק מדו-שיח ב"שפה תינוקית"; חוזרים על דבריהם של פעוטות ואז נותנים להם הזדמנות לדבר שוב).</p>	<p>5.1 לרוב, הצוות מגיב בזמן על הניסיונות של הילדים לתקשר, ותגובתו חיובית (לדוגמה: הוא נענה מהר לילד בוכה; הוא מתחשב בבקשות המילוליות של הילדים; הוא מתעניין בדברי הילדים במהלך משחק).</p>	<p>3.1 על הניסיונות של הילדים לתקשר במהלך היום, הצוות מגיב תגובה חיובית (מילולית או לא-מילולית) במידה סבירה; הצוות מתעלם מהילדים או נוהג בהם שלא כראוי רק לעתים רחוקות, אם הוא עושה זאת.</p>	<p>1.1 הצוות מגיב בחיוב על הניסיונות של הילדים לתקשר באמצעות שפת גוף, צלילים או מילים, אך תגובתו קלושה, אם בכלל הוא מגיב.</p>
<p>7.2 אנשי הצוות מוסיפים מילים ורעיונות למה שהילדים אומרים (לדוגמה: כאשר ילד אומר "מיץ", איש הצוות עונה "הנה המיץ שלך. זה בתוך הכוס שלך").</p> <p>אפשר לתת ציון ל"ר.</p>	<p>5.2 במהלך היום, כאשר אנשי הצוות מגיבים לילדים, הם מוסיפים מלל לפעולות שלהם (לדוגמה: "אני מחליפה את החיתול שלך. עכשיו אתה יבש! נכון שההרגשה טובה יותר?").</p>	<p>3.2 לעתים הצוות מנסה להבין את מה שהילד מנסה לומר (לדוגמה: הצוות מנסה למצוא דרך אחרת להרגיע ילד בוכה אם הניסיון הראשון לא הצליח; הצוות משתדל להבין מילים לא ברורות שהפעוטות אומרים).</p>	<p>1.2 לעתים קרובות הצוות מתעלם מהניסיונות של הילדים לתקשר או שהוא מתייחס אליהם באופן שלילי.</p>
<p>7.3 אנשי הצוות שואלים את הילדים שאלות פשוטות (לדוגמה: שואלים תינוקות שאלות ואז עונים: "מה יש בתמונה? זה כלב עם עצם"; נותנים לפעוטות הזדמנות לענות לפני שהם מספקים את התשובה).</p>	<p>5.3 הצוות מיומן בהבנת ניסיונותיהם של הילדים לתקשר ולרוב עונה להם כראוי (לדוגמה: "אני יודעת שאתה רעב; בוא נלך להביא חטיף"; "נמאס לך לשחק עם הקוביות? הנה ספר. לא? אה, אתה רוצה שאני ארים אותך על הידיים").</p>		
<p>7.4 לרוב, קיים איזון בין המידה בה אנשי הצוות מקשיבים למידה שהם מדברים (לדוגמה: נותנים לילד את הזמן לעבד מידע ולענות; מדברים יותר עם התינוקות, ואילו לפעוטות הם נותנים את ההזדמנות לדבר בעצמם).</p>			

31. עזרה לילדים בשימוש בשפה*

* (ראה הערות הבהרה בעמוד הבא)

*** הערות הבהרה**

פריט 13: כאשר אתה מחליט באיזה חלק מהזמן אנשי הצוות נענים לילדים, אין צורך לחשב אחוז מדויק. במקום זה, בסס את הציון שאתה נותן על ההתנהגות השכיחה של אנשי הצוות בזמן התצפית.

1.1. ציין "כן" אם הצוות מגיב בחיוב על הניסיונות של הילדים לתקשר פחות ממחצית מהזמן.

3.1. "מידה סבירה" - כלומר התגובה של אנשי הצוות חיובית לפחות במחצית מהניסיונות של הילדים לתקשר; התגובה אינה שלילית; אין התעלמות מהניסיונות של הילדים לתקשר ואם ישנה התעלמות היא מעטה.

5.1. כדי לתת ציון במדד זה, על הצוות להגיב מיד ובחיוב על הניסיונות של הילדים לתקשר - לפחות ב-75% מהפעמים; אסור לו להגיב על הניסיונות האלה באופן שלילי; אסור לו לגרום לילד לחכות כאשר ברור כי הוא זקוק למהו. שים לב כי הצוות קשוב לכל הילדים בקבוצה ונענה להם, גם לאלה הדורשים פחות מהאחרים.

5.2. כדי לתת ציון במדד זה, עליך לצפות בדוגמאות רבות לפעולות כאלה, המתרחשות הן בזמן הטיפול היומיומי והן בזמן משחק.

5.3. כדי לתת ציון במדד זה, על הצוות להצליח להבין את הילדים לפחות ב-75% מהפעמים ולפעול כדי להיענות לצורכיהם.

7.2. אפשר לתת ציון ל"ר אם אין בקבוצה ילדים מדברים.

7.3. כדי לתת ציון במדד זה, עליך לצפות לפחות בשני מקרים שבהם איש צוות שואל שאלות פשוטות, מחכה לתשובה, ועונה אם הילד אינו יכול לענות בעצמו.

מציין	טוב	מינימלי	לא ראוי
7	5	3	1

41. שימוש בספרים

7.1 במסגרת יש מקום מיוחד לספרים, והילדים יכולים לגשת אליו באופן עצמאי.* אפשר לתת ציון ל"ר".	5.1 במסגרת יש לפחות 12 ספרים המתאימים לתינוקות / פעוטות (אך לא פחות משני ספרים לכל ילד בקבוצה) ונגישים במשך מרבית היום, מדי יום ביומו.*	3.1 במסגרת יש לפחות שישה ספרים המתאימים לתינוקות / פעוטות (אך לא פחות מספר לכל ילד בקבוצה) ונגישים במשך מרבית היום, מדי יום ביומו.*	1.1 במסגרת יש פחות משישה ספרים המתאימים לתינוקות / פעוטות ונגישים במשך מרבית היום, מדי יום ביומו.*
7.2 פעילויות שבהן משתמשים בספרים נעשות במסגרת כמה פעמים ביום.*	5.2 במסגרת יש מגוון רב של ספרים.*	3.2 מצבם של רוב הספרים טוב.*	1.2 מצבם של רוב הספרים רעוע (לדוגמה: עמודים קרועים או חסרים; התמונות דהויות; הספרים מקושקשים)*.
7.3 המסגרת קונה ספרים חדשים או מחליפה את הספרים הישנים כדי שהעניין של הילדים בהם יימשך.*	5.3 אנשי הצוות מקריאים ספרים מדי יום ביומו, אם לילדים יחידים ואם לקבוצה קטנה של ילדים המעוניינים בכך.*	3.3 הצוות משתמש בספרים בפעילות הנעשית בכל יום (ביוזמת הצוות או ביוזמת הילדים)*.	1.3 הצוות אינו משתמש בספרים בזמן פעילותו עם הילדים.*
	5.4 זמני הקריאה הם נעימים ואינטראקטיביים (לדוגמה: מחזיקים את הילד בזמן שקוראים בספר; הילד מדפדף בספר בעצמו ומצביע על התמונות)*.	3.4 אנשי הצוות אינם מכריחים את הילדים להשתתף בפעילות, אלא מעודדים אותם לעשות זאת כל עוד הם מעוניינים בכך.	

* (ראה הערות הבהרה ושאלות בעמוד הבא)

***הערות הבהרה**

- 1.1, 3.1, 5.1. דוגמאות של ספרים מתאימים: ספרים בכריכה קשה או בכריכת בד, ספרים שבהם עמודים קשיחים ותמונות המתאימות לתינוקות או לפעוטות. הספרים יכולים להיות מתוצרת עצמית או קנויים. ספרים המיועדים לילדים בוגרים יותר או למבוגרים אינם נחשבים בקטגוריה זו.
- 1.2. ציין "כן" אם מצבם של יותר מ-50% מהספרים רעוע.
- 1.3. ציין "כן" אם אינך צופה בפעילות משתמשים בה בספרים או אם הצוות מדווח כי פעילות כזו מתקיימת פחות משלוש פעמים בשבוע.
- 3.1. הבא בחשבון רק ספרים כרוכים שלמים שכל העמודים נמצאים בהם. אין להביא בחשבון ספרים שאינם מתאימים לילדים בקבוצה (למשל, ספרים קשים מדי, קלים מדי, מפחידים או אלימים). ספרים לא מתאימים אינם נלקחים בחשבון כחלק מששת הספרים הדרושים.
- 3.1, 5.1. מספר הספרים הדרושים מתבסס על מספר הילדים המרבי שהקבוצה יכולה להכיל, ולא על מספר הילדים הנמצאים במסגרת ביום נתון.
- 3.2. ספרים שמצבם טוב הם ספרים שהכריכה שלהם תקינה, כל העמודים נמצאים בהם והם אינם קרועים או מקושקשים. אין צורך להחשיב בעיות קטנות (כגון קרעים קטנים, מעט קשקושים, סימני לעיסה) שאינן מפריעות לשימוש בספרים. אם מצבם של שלושה ספרים לכל היותר רעוע אפשר לקבוע שמצבם של רוב הספרים טוב. אין להביא בחשבון ספרים שמצבם גרוע כאשר מחשבים את מספר הספרים הנדרשת בסעיפים 1.1, 3.1, ו-5.1.
- 3.3. ציין "כן" אם צפית לפחות בפעילות אחת או אם אנשי הצוות מדווחים כי הם משתמשים בספרים בכל יום בשעות אחרות, כפי שמצוין בלו"ז של הגן.
- 5.1. כדי לתת ציון במדד זה, הספרים אינם יכולים להיות אלימים או מפחידים.
- 5.2. מגוון רב – כלומר ספרים על אנשים ממוצא שונה, גילים שונים ורמות יכולת שונות; בעלי חיים; חפצים מוכרים; פעילויות מוכרות.
- 5.3. כדי לתת ציון במדד זה, עליך להיות עד לפחות למקרה אחד.
- 5.4. כדי לתת ציון במדד זה, עליך להיות עד לכך. אל תיתן ציון אם בשעת סיפור, למשל כזו המיועדת לקבוצה גדולה, האווירה אינה נעימה ואינטראקטיבית, גם אם פעילויות פחות פורמליות שבהן משתמשים בספרים אינן עומדות באמות המידה המצוינות לעיל.
- 7.1. אין לראות במקום כלשהו "מקום מיוחד לספרים" אם יש בו צעצועים רבים וחפצים אחרים שאינם ספרים.
- 7.2. עליך להיות עד לכמה פעילויות במהלך התצפית.
- 7.3. כדי לתת ציון במדד זה, אנשי הצוות צריכים להוסיף ספרים או להחליף אותם מדי חודש.

שאלות

- 7.3. האם אתם מוסיפים ספרים או מחליפים את הספרים שהילדים משתמשים בהם? אם כן, יש לשאול: בכל כמה זמן אתם עושים זאת? אילו סוגי ספרים אתם מוסיפים?

מציין	טוב	מינימלי	לא ראוי
7	6	5	4
			3
			2
			1

פעילויות

51. מוטוריקה עדינה

7.1 כדי לאפשר לילדים מגוון פעילויות החומרים מוחלפים מפעם לפעם.*	5.1 במסגרת יש חומרים רבים ומגוונים המתאימים לפעילות מוטורית עדינה ונגישים לשימוש רוב היום.*	3.1 במסגרת יש חומרים המתאימים לפעילות מוטורית עדינה ונגישים לשימוש יומיומי.*	1.1 במסגרת אין חומרים המתאימים לפעילות מוטורית עדינה ונגישים לשימוש יומיומי.*
7.2 במסגרת יש חומרים בדרגות קושי שונות, והם נגישים לכולם (לדוגמה: חלקם מאתגרים, ובחלקם קל לכל ילד בקבוצה להשתמש, גם לילדים בעלי צרכים מיוחדים)*.	5.2 החומרים מאורגנים היטב (לדוגמה: צעצועים דומים מאוחסנים באותו מקום; צעצועים המורכבים מחלקים נמצאים בתוך קופסאות; הצעצועים נאספים, ממוינים ומאוחסנים לפי הצורך).	3.2 החומרים נגישים במשך רוב היום.	1.2 מצבם של רוב החומרים רעוע.
		3.3 מצבם של רוב החומרים טוב.*	

* (ראה הערות הבהרה ושאלות בעמוד הבא)

***הערות הבהרה**

- 1.1. ציין "כן" אם יש פחות משלושה חומרים תקינים שהילדים יכולים להשתמש בהם לפעילות מוטורית עדינה במהלך היום.
- 1.1, 3.1, 5.1. דוגמאות של חומרים המתאימים לפעילות מוטורית עדינה:
- לתינוקות - צעצועים לאחיזה; כוסות הנכנסות זו לתוך זו; קופסאות שמכניסים לתוכן חלקים; צעצועים ובהם טקסטורות שונות; קשת שתלויים עליה חלקים שונים, המורכבת על שני צידי הכיסא או המיטה.
 - לפעוטות – משחקים שבהם יש למיין צורות; חרוזים גדולים להשחלה; פאזלים פשוטים; טבעות שיש לערום; קוביות; צבעים.
- 3.1. כדי לתת ציון במדד זה, עליך להבחין לפחות בחמישה צעצועים תקינים, המשמשים לפעילות מוטורית עדינה ונגישים בחלק מזמן התצפית (האורכת, כאמור, שלוש שעות).
- 3.3. "רוב החומרים" - כלומר 80% מהחומרים המיועדים לפעילות מוטורית עדינה.
- 5.1. "חומרים רבים" - כלומר לפחות עשרה צעצועים לקבוצה שבה חמישה תינוקות, או חמישה עשר צעצועים לקבוצה שבה חמישה פעוטות, ולפחות צעצוע נוסף אחד לכל ילד הנוסף על מכסה זו. על הצופה לבחון את החומרים ולוודא שהם מתאימים ליכולותיהם של הילדים - כלומר שהם מאתגרים אך לא מתסכלים - ולתת ניקוד רק עבור חומרים העומדים בדרישות הללו. "חומרים מגוונים" הם חומרים הדורשים שימוש במיומנויות שונות (למשל, אחיזה, נענוע, משיכה, דחיפה, הרכבה או שרבוט). החומרים צריכים להיות מגוונים גם בצבע, גודל, צורה, מרקם, צליל ופעילות.
- 7.1. כדי לתת ציון במדד זה, יש להחליף את החומרים לפחות פעם בחודש.
- 7.2. כדי לתת ציון במדד זה, עליך להבחין לפחות בשתי דוגמאות של חומרים בדרגת קושי שונה.

שאלות

- 7.1. האם אתם משתמשים בחומרים נוספים המתאימים לפעילות מוטורית עדינה במהלך הפעילות עם הילדים? אם כן, יש לשאול: האם תוכלו להראות לי אותם, בבקשה?

מציין	טוב	מינימלי	לא ראוי
7	5	3	1
61. משחק גופני פעיל*			
7.1 במרחב שבחצר יש משטחים מסוגים שונים (שניים או יותר) המאפשרים סוגים שונים של משחק (לדוגמה: דשא, שטיח המיועד לחצר, משטח גומי מרופד, משטח עץ).*	5.1 בחצר יש מרחב נגיש, שבו תינוקות / פעוטות מופרדים מילדים גדולים יותר, ואלה משתמשים בו לפחות שעה ביום במהלך כל השנה, חוץ מימים שבהם מזג האוויר אינו מאפשר זאת.*	3.1 בתוך הגן יש מרחב פתוח המשמש למשחק גופני פעיל במהלך שעות רבות ביום (לדוגמה: תינוקות צעירים יכולים להתנועע בחופשיות על שטיח; ילדים יכולים לזחול או ללכת במרחב).*	1.1 בתוך הגן או בחצר אין מקום מתאים המשמש בקביעות למשחק גופני פעיל.*
7.2 החצר מוגנת מפני תנאי מזג האוויר (לדוגמה: הצללה בקיץ; חשיפה לשמש בחורף; חוסמי רוח; תעלות ניקוז).*	5.2 בגן יש מרחב משחקים גדול ומרווח.*	3.2 בחצר הגן יש מרחב המשמש למשחק גופני פעיל של התינוקות / פעוטות לפחות שלוש פעמים בשבוע במהלך כל השנה, חוץ מימים שבהם מזג האוויר אינו מאפשר זאת.*	1.2 בגן אין ציוד או חומרים מתאימים.*
7.3 בגן יש חומרים שהצוות משתמש בהם יומיום לגירוי מגוון של פעילויות שרירים (לדוגמה: זחילה, הליכה, שיווי משקל, טיפוס, משחקי כדור).*	5.3 בגן יש שפע של ציוד או חומרים המתאימים למשחק גופני פעיל, והילדים יכולים להשתמש בהם ללא המתנה ארוכה.	3.3 בגן יש ציוד או חומרים מתאימים שהצוות משתמש בהם יומיום; מצבם של רוב החומרים או הציוד טוב.*	1.3 מצבם של רוב החומרים או הציוד רעוע.
	5.4 בגן יש ציוד המתאים לכל אחד מהילדים בקבוצה, גם לילדים בעלי צרכים מיוחדים, אם יש כאלה.		
	5.5 המרחב וכל הציוד מתאימים לילדים.*		

(ראה הערות הבהרה ושאלות בעמוד הבא)*

***הערות הבהרה**

פריט 16: משחק גופני פעיל נועד לפתח מיומנויות של מוטוריקה גסה. אין להחשיב טיול עם ילדים בעגלה, נדנודם בנדנדה או הנחתם בארגז חול למשחק גופני פעיל. יש לאפשר לתינוקות שאינם ניידים להתנועע בחופשיות על פי יכולתם, למשל על שמיכה או משטח בטוח אחר. יש לתת לילדים זוחלים או הולכים הזדמנויות לשפר את מיומנויות המוטוריקה הגסה שלהם. בפריט זה, אין הבדל בין המונח "ציוד" למונח "חומרים".

1.1. אם אין בתוך הגן או בחצר מרחב המשמש למשחק גופני פעיל, ציין "כן" ב-1.1.1, 1.2, 3.3, 5.5. "מרחב מתאים" בתוך הגן או בחצר וכן ציוד או חומרים "מתאימים" צריכים להיות בטוחים לשימוש של תינוקות ופעוטות. לדוגמה, משטחי הנפילה צריכים להיות מרופדים; הציוד אינו אמור לאפשר נפילה ממקום גבוה; אין קצוות חדים, שבבי עץ או מקומות שבהם איברי גוף עלולים להיתפס. 1.2, 3.3, 5.5. דוגמאות של ציוד או חומרים מתאימים:

- לתינוקות - שמיכה או משטח מרופד בחצר; קשת שתלויים עליה חלקים שונים, המורכבת על שני צידי הכיסא או המיטה לתינוקות צעירים; צעצועים שאפשר ללחוץ עליהם; כדורים; חומרים יציבים שאפשר להתרומם בעזרתם; רמפות לזחילה.
 - לפעוטות - צעצועי רכיבה ללא דוושות; צעצועים גדולים עם גלגלים שאפשר לדחוף ולמשוך; כדורים ופופים; ציוד לטיפוס המתאים לגיל הילדים; מגלשות; משחקי שיווי משקל; כריות ושטיחים שאפשר להתגלגל עליהם; מנהרות; קופסאות קרטון גדולות.
- 3.1. אין לתת ציוד במדד זה אם יש ילדים הנמצאים במקומות המגבילים את תנועתם החופשית זמן רב (לפחות 30 דקות). למשל, ציין "לא" אם ילד נמצא בנדנדה או בכיסא תינוקות זמן רב, או אם ילדים נמצאים בפעילות קבוצתית שבה אינם יכולים להשתמש במרחב המיועד למשחק גופני פעיל, זמן רב.
- 3.2. הילדים צריכים להיות לבושים על פי תנאי מזג האוויר ולצאת לשחק בחצר בכל השנה, חוץ מימים יחידים שבהם מזג האוויר גרוע במיוחד.

5.1. המרחב שבחצר צריך להיות נגיש למבוגרים וילדים המשתתפים בתכנית - הן לילדים שהתפתחותם תקינה והן לילדים בעלי צרכים מיוחדים, אם יש כאלה. דרישות הנגישות ישתנו על פי יכולותיהם של הילדים והמבוגרים המשתתפים בתכנית. אין צורך במרחב נפרד לילדים בני שנתיים וילדי גן גדולים יותר, אלא אם כן נוכחותם של הילדים הגדולים גורמת לבעיות נגישות או לבעיות בטיחות.

במסגרות הפועלות שמונה שעות ביום המרחב בחצר צריך להיות נגיש שעה אחת ביום לפחות, מדי יום ביומו. במסגרות הפועלות פחות משמונה שעות ביום, דרוש פחות זמן. בעמוד 7 מופיעים הזמנים הדרושים על פי מספר שעות הפעילות במסגרת.

5.2. אם יש שני מרחבים המשמשים למשחק גופני פעיל, או יותר, תן ציוד במדד זה על סמך ההתנסות הממוצעת של הילדים. למשל, אם מרחב המשחקים שבתוך הגן הוא קטן וצפוף ומשתמשים בו יותר מאשר במרחב הגדול והמרווח שבחצר, אל תיתן ציוד. אם ההפך הוא הנכון, תן ציוד במדד זה.

7.1. במרחבי המשחקים שבחצר, הנגישים לילדים יומיום, צריכים להיות לפחות משטח אחד רך ומשטח אחד קשיח. אין להחשיב משטחי נפילה רכים למשטח משחקים.

7.2. די בדוגמה אחת של הגנה מפני תנאי מזג האוויר, אך דוגמא זו צריכה להתאים למזג האוויר השכיח באותו אזור.

7.3. כדי לעמוד באמות המידה הנדרשות במדד זה, החומרים או הציוד שהילדים משתמשים בהם צריכים לעודד לפחות 7-9 פעילויות שונות של השרירים. אפשר להתחשב הן בציוד הנייד והן בציוד הנייח.

שאלות

1.1, 3.1, 3.2, 5.1. האם יש מרחבים המשמשים את הילדים למשחק גופני פעיל בתוך הגן או בחצר? אם התשובה היא כן אך לא ראתי זאת, יש לשאול: האם תוכלו להראות לי את המרחבים הללו? מהי תדירות השימוש בהם וכמה זמן נמשכת כל פעילות כזו?

מציין	טוב	מינימלי	לא ראוי
7	5	3	1
			.71. אמנות*
<p>7.1 הצוות משתמש במגוון חומרים, על פי רמת המוכנות של הילדים (לדוגמה: צבעים וצבעי מים לילדים הצעירים; צבעי גואש ובצק, נוסף על החומרים האחרים, לפעוטות).*</p> <p>7.2 הגישה לחומרים מתבססת על יכולותיהם של הילדים (לדוגמה: החומרים נגישים לילדים צעירים עם הנחיה צמודה; חומרים בסיסיים, כגון צבעים גדולים או גירים גדולים, נגישים לילדים בני שנתיים).</p>	<p>5.1 פעילות אמנותית מוצעת לפעוטות צעירים שלוש פעמים בשבוע; פעילות אמנותית מוצעת לפעוטות בוגרים מדי יום ביומו.* אפשר לתת ציון ל"ר.</p> <p>5.2 הצוות מעודד ביטוי אישי (לדוגמה: הציפיות מבוססות על היכולות של הילדים; הילדים אינם מתבקשים להעתיק דוגמה; הצוות אינו משתמש בחוברות צביעה).</p> <p>5.3 הצוות מעודד שימוש נכון בחומרים (לדוגמה: נייר לציור מודבק במקומו; אנשי הצוות משתמשים בציוד עזר במידת הצורך; מעודדים את הילדים לצייר על הנייר ולא לאכול את הצבעים).</p>	<p>3.1 במסגרת יש חומרי אמנות המתאימים לשימוש של הילדים, והצוות משתמש בהם לפעילות לפחות פעם בשבוע.* אפשר לתת ציון ל"ר.</p> <p>3.2 כל חומרי האמנות שהילדים משתמשים בהם מתאימים לגילם, בטיחותיים ואינם רעילים.*</p> <p>3.3 הילדים אינם חייבים להשתתף בפעילות; יש פעילויות חלופיות למי שמעוניין בכך.*</p>	<p>1.1 במסגרת אין חומרי אמנות המתאימים לשימוש של הילדים.*</p> <p>1.2 חומרים רעילים או חומרים אחרים שאינם בטיחותיים משמשים לאמנות (לדוגמה: קרם גילוח, נצנצים, טושים קבועים, צבעי שמן או צבעים אקריליים, דברים העלולים לגרום לחנק כגון חתיכות קלקר קטנות או חרוזים קטנים).*</p>

* (ראה הערות הבהרה ושאלות בעמוד הבא)

3.1, 5.1. באיזו תדירות הילדים משתמשים בחומרי אמנות?
7.1. כיצד אתם מחליטים אילו חומרי אמנות להציע לילדים?

*הערות הבהרה

פריט 17: ציין ל"ר אם בקבוצה אין ילדים שכבר מלאו להם 12 חודשים. אך אם נעשית פעילות אמנותית עם תינוקות, עליך לנקד את הפריט הזה ולתת ציון ל"ר רק בפריטים המתאימים (3.1, 5.1).

1.1, 3.2. דוגמאות של חומרי אמנות המתאימים לשימוש של ילדים: צבעים; צבעי מים; צבעי ידיים; בצק; חומרים לקולאז' מטקסטורות שונות. כאשר בקבוצה יש ילדים צעירים, יש להשתמש רק בחומרים בסיסיים. יש להוסיף חומרים אחרים כאשר לילדים יש המיומנויות הדרושות לשימוש בחומרים אלה.

כל החומרים צריכים להיות לא-רעילים ובטיחותיים מ. תן ציון על סמך חומרי האמנות שבהם הילדים משתמשים. אין להחשיב חומרים אכילים (כגון מעדן שוקולד, פסטה יבשה, פופקורן וכדו') לחומרי אמנות כיוון שהם מעבירים מסר מטעה בדבר השימוש הנכון במזון. יש להביא בחשבון את ההשלכות של שימוש במזון כחומרי אמנות בתחום התברואה, הבטיחות (למשל, סכנת חנק) וההשגחה בפריטים 10, 11 ו-25.

1.2. ציין "כן" אם הילדים השתמשו בחומר רעיל או לא-בטיחותי כלשהו, גם אם מרבית החומרים שבשימוש הם לא-רעילים ובטיחותיים.

3.1. "יש חומרי אמנות" – כלומר משתמשים לפחות בחומר אחד (למשל צבעים ונייר).

3.3. המסגרת צריכה להציע לפחות שתי פעילויות נוספות שהילדים יכולים לבחור ביניהן בלי לעורר תגובה שלילית של אנשי הצוות.

5.1. "פעוטות צעירים" הם ילדים בני 12-23 חודשים; "פעוטות בוגרים" הם ילדים בני 24-30 חודשים.

5.2. כדי לתת ציון במדד זה, כל פעילות אמנותית שהילדים עוסקים בה צריכה לעודד ביטוי אישי.

7.1. כדי לתת ציון במדד זה, יש להציע ל"פעוטות צעירים" לפחות שלושה חומרי אמנות שונים במהלך השבוע. ל"פעוטות בוגרים" צריכה להיות גישה ליותר משלושה חומרי אמנות שונים במהלך השבוע, וכל חומר צריך להיות מגוון. כאשר אתה נותן ציון בפריט זה, הבא בחשבון את חומרי האמנות הנגישים במהלך התצפית, את יצירות האמנות המוצגות של הילדים ואת דיווחי הצוות.

שאלות

1.2, 3.2. האם הילדים משתמשים בחומרי אמנות? אם כן, יש לשאול: באילו חומרים הם משתמשים? האם אפשר לראות את החומרים? האם אתם משתמשים בחומרים אכילים?

***הערות הבהרה**

- 1.1. דוגמאות של חומרים המתאימים לפעילות של מוסיקה / תנועה: נגן תקליטורים; קלטות ודיסקים; תיבות נגינה; צעצועים מוסיקליים וכלי נגינה; כלי נגינה ביתיים ובטיחותיים, כגון רעשנים מבקבוקי פלסטיק המלאים בחול או באבנים ולהם פקק הסוגר אותם בחוזקה. ציין "כן" אם הילדים אינם מתנסים במוסיקה או בתנועה לפחות פעם ביום.
- 1.2. ציין "כן" אם יש מוסיקה רועשת במהלך רוב התצפית (כשלוש שעות).
- 3.1. "יש חומרים" - כלומר במסגרת יש לפחות שני חומרים מוסיקליים, צעצועים מוסיקליים או כלי נגינה בטיחותיים נגישים.
- 3.3. כדי לתת ציון במדד זה, המסגרת צריכה להציע יותר מפעילות אחת נוספת שהילדים יכולים לבחור להשתתף בה בזמן פעילות מוסיקלית קבוצתית.
- 5.1. צעצועים "רבים" - כלומר לפחות עשרה צעצועים, אך לא פחות מצעצוע אחד לכל ילד כאשר כל ילדי הגן נמצאים. אין להביא בחשבון חומרים מוסיקליים שאינם בטיחותיים (כגון חומרים עם קצוות חדים או עם חלקים קטנים שאפשר לפרק) כאשר סופרים את מספר החומרים. יש להתחשב גם בסכנות הבטיחותיות המוזכרות בפריט 11 (העוסק בנוהלי בטיחות).
- 5.4. אי-אפשר לתת ציון במדד זה אם מדובר במוסיקת רקע שהצוות משתמש בה זמן רב (למשל 20 דקות), גם אם במקור הייתה המוסיקה מיועדת לפעילות ייחודית, כגון ריקודים.
- 7.1. כדי לתת ציון במדד זה, יש להחליף לפחות שניים מהצעצועים או כלי הנגינה מדי חודש.
- 7.2. כדי לתת ציון במדד זה, הצוות צריך להשתמש בקביעות בשלושה סוגים שונים של מוסיקה לפחות. כל סוגי המוסיקה צריכים להתאים לילדים, כלומר ללא תוכן אלים או מיני.
- 7.3. עליך לצפות לפחות במקרה אחד כדי לתת ציון במדד זה.

שאלות

- 3.2, 5.3. האם אתם משתמשים במוסיקה בפעילות עם הילדים? אם כן, יש לשאול: באיזה אופן אתם משתמשים במוסיקה? באיזו תדירות?
- 7.1. האם יש צעצועים מוסיקליים או כלי נגינה נוספים שהילדים יכולים להשתמש בהם? האם תוכלו להראות לי אותם? כיצד משתמשים בהם?
- 7.2. באילו סוגי מוסיקה אתם משתמשים בפעילות עם הילדים? האם תוכלו לתת לי דוגמאות?

מציין	טוב	מינימלי	לא ראוי
7	5	3	1
			91. קוביות*
7.1 במסגרת יש לפחות שלושה סטים של קוביות (עשר קוביות או יותר בכל סט) מסוגים שונים, הנגישים מדי יום ביומו, במהלך רוב היום.*	5.1 במסגרת יש לפחות שני סטים של קוביות (עשר קוביות או יותר בכל סט) מסוגים שונים, הנגישים מדי יום ביומו, במהלך רוב היום.*	3.1 במסגרת יש לפחות סט אחד של קוביות (שש קוביות או יותר מאותו סוג) הנגיש מדי יום ביומו.*	1.1 במסגרת אין חומרים המתאימים למשחק עם קוביות.*
7.2 במסגרת יש מגוון של אביזרי עזר לקוביות, ובהם צעצועי תחבורה, אנשים ובעלי חיים.*	5.2 הקוביות ואביזרי העזר ממוינים לפי סוגים.	3.2 אביזרי העזר לקוביות נגישים מדי יום ביומו.*	
7.3 אנשי הצוות משחקים משחק קוביות בסיסי עם הילדים.*	5.3 המרחב המשמש את הפעוטות למשחק בקוביות אינו הומה אדם, ויש בו משטח יציב.	3.3 הקוביות ואביזרי העזר נגישים רוב היום.	

* (ראה הערות הבהרה בעמוד הבא)

***הערות הבהרה**

- פריט 19: ציין ל"ר בפריט זה אם בקבוצה אין ילדים שכבר מלאו להם 12 חודשים.
- 1.1, 3.1, 3.2, 5.1, 7.1. דוגמאות של חומרים המתאימים למשחק עם קוביות: קוביות רכות; קוביות קלות משקל בגדלים, צורות וצבעים שונים; קוביות קרטון גדולות; אביזרי עזר, כגון מכלים שאפשר למלא ולזרוק, משאיות או מכוניות צעצוע; אנשים ובעלי חיים.
- שים לב שקוביות המתחברות זו לזו, כגון לגו, מתאימות לפריט 15, העוסק במוטוריקה עדינה, ולא לפריט זה.
- 3.1, 3.2. במסגרות הפועלות שמונה שעות ביום הקוביות ואביזרי העזר צריכים להיות נגישים שעה אחת ביום לפחות, מדי יום ביומו. במסגרות הפועלות פחות משמונה שעות ביום, דרוש פחות זמן. בעמוד 7 מופיעים הזמנים הדרושים על פי מספר שעות הפעילות במסגרת.
- 3.1, 5.1, 7.1. "סט" של קוביות הוא קבוצה של קוביות המיועדות לשימוש באותו זמן. כאשר אתה מחליט אם כמה קוביות הן "סט" או לא, בדוק אם הן שייכות לאותו סוג ועשויות מאותו חומר. ייתכן שהן שונות זו מזו בגודל, בצבע ובצורה, אך השאלה היא אם הן נועדו לשימוש משותף. אי-אפשר להחשיב סוגים שונים של קוביות לקבוצה כדי לתת ציון במדד זה.
- 3.2. כדי לתת ציון במדד זה, במסגרת צריכים להיות לפחות חמישה פריטים מסוגים שונים הנחשבים לאביזרי עזר. יש לאחסן את אביזרי העזר ליד הקוביות או להוציא אותם למשחק בכל פעם שמוציאים את הקוביות.
- 7.2. "מגוון" פירושו לפחות חמישה חומרים מכל אחת מהקטגוריות האלה: צעצועי תחבורה, אנשים ומכוניות - וסך הכול 15 חומרים (לפחות).
- 7.3. כדי לתת ציון במדד זה, יש לצפות לפחות במקרה אחד.

מציין	טוב	מינימלי	לא ראוי
7	6	5	4
			3
			2
			1

02. משחק דרמטי / משחקי כאילו

<p>7.1 אביזרי העזר מייצגים רבגוניות (לדוגמה: בובות המייצגות מוצא שונה / תרבויות שונות; אנשים מתרבויות שונות או אנשים בעלי צרכים מיוחדים המשתמשים בציוד).*</p>	<p>5.1 במסגרת יש חומרים נגישים רבים ומגוונים המיועדים למשחק דרמטי / משחקי כאילו ומתאימים לגיל הילדים.*</p>	<p>3.1 במסגרת יש חומרים נגישים המיועדים למשחק דרמטי / משחקי כאילו ומתאימים לגיל הילדים, ובהם בובות ובעלי חיים רכים.*</p>	<p>1.1 במסגרת אין חומרים נגישים המיועדים למשחק דרמטי / משחקי כאילו.*</p>
<p>7.2 בחצר הגן ובמרחבים גדולים נוספים יש אביזרי עזר נגישים המיועדים למשחק דרמטי / משחקי כאילו פעילים. אפשר לתת ציון ל"ר".</p>	<p>5.2 האביזרים מייצגים חוויות מחיי היומיום של הילדים (לדוגמה: חוויות מחיי הבית או העבודה, חוויות מעולם התחבורה).</p>	<p>3.2 החומרים נגישים מדי יום ביומו במהלך רוב היום.</p>	
<p>7.3 אנשי הצוות מעמידים פנים בזמן המשחק עם הילדים (לדוגמה: מדברים עם הילד בטלפון צעצוע; מנענעים בובת תינוק ומדברים עמה).*</p>	<p>5.3 החומרים מסודרים לפי סוגים (לדוגמה: כלי אוכל נתונים בקופסא אחת; בובות מאוחסנות יחד; כובעים ותיקים לתחפושות נתלים באותו מקום).</p>		
	<p>5.4 במסגרת יש רהיטים שגודלם מותאם לילדים, והם מיועדים למשחקים של הפעוטות (לדוגמה: כיור קטן או כיריים קטנות; עגלת תינוקות; עגלת קניות). אפשר לתת ציון ל"ר".</p>		

* (ראה הערות הבהרה בעמוד הבא)

***הערות הבהרה**

- 1.1, 3.1, 5.1. דוגמאות של חומרים המתאימים למשחק דרמטי / משחקי כאילו:
- לתינוקות - בובות; בעלי חיים רכים; סירים ומחבתות; טלפון צעצוע.
 - לפעוטות - תחפושות; ריהוט ביתי שגודלו מותאם לילדים; ציוד לבישול / משחקי אוכל (סירים ומחבתות, כלים, כפות); צעצועים בצורת מזון; בובות; בתי בובות ובהם ריהוט; בעלי חיים רכים; טלפון צעצוע.
- 3.1. כדי לתת ציון במדד זה, שתי בובות או יותר ושני בעלי חיים או יותר צריכים להיות נגישים לילדים.
- 5.1. "רבים" – כלומר שלושה עד חמישה פריטים מהדוגמאות ברשימת החומרים המיועדים לתינוקות ושני פריטים או יותר מכל אחת מהדוגמאות ברשימת החומרים המיועדים לפעוטות. יש לוודא שלא חסרים יותר משני פריטים המופיעים ברשימת החומרים, ואם פריט אחד או שניים חסרים יש להוסיף יותר פריטים מהחומרים האחרים.
- 7.1. כדי לתת ציון במדד זה, הבובות צריכות לייצג לפחות שלושה סוגי מוצא שונים. כמו כן, במסגרת צריכים להיות לפחות שני חומרים נוספים המייצגים רבגוניות. כל החומרים צריכים לייצג ייצוג חיובי את הקבוצה שהם מסמלים.
- 7.3. כדי לתת ציון במדד זה, יש לצפות לפחות במקרה אחד.

מציין	טוב	מינימלי	לא ראוי
7	6	5	4
3	2	1	
12. משחקים בחול ובמים*			
7.1 הילדים משחקים בחול או במים מדי יום ביומו.	5.1 הילדים משחקים בחול או במים לפחות פעם בשבוע.	3.1 משחקי חול או מים זמינים לילדים לפחות פעם בשבועיים, בתוך הגן או בחצר.	1.1 משחק בחול או במים אינו זמין לילדים בני 18 חודשים או יותר.
7.2 חול או מים משמשים לפעילויות שונות (לדוגמה: בימים שונים משתמשים במים כדי לרחוץ את הבובות, לשחק עם צעצועים צפים, למזוג וכו').*	5.2 במסגרת יש מגוון צעצועים המשמשים למשחק בחול / במים.*	3.2 הצוות משגיח על הילדים השגחה צמודה בזמן המשחק בחול / במים.*	
	5.3 פעילויות שבהן נעזרים בחול או במים מעודדות את הילדים לשחק (לדוגמה: יש די חול / מים למשחק; יש די מקום להוסיף צעצועים למשחק; המקום מרווח דיו וכמה ילדים יכולים לשחק בו יחד).	3.3 במסגרת יש צעצועים המשמשים למשחק בחול / במים.*	

* (ראה הערות הבהרה ושאלות בעמוד הבא)

***הערות הבהרה**

פריט 21: ציין ל"ר בפריט זה אם בקבוצה אין ילדים שכבר מלאו להם 18 חודשים. יש להביא בחשבון את ההשלכות של משחק במים ובחול בתחום התברואה, הבטיחות (למשל, סכנת חנק) וההשגחה בפריטים 10, 11 ו-25.

בפריט זה, נוסף על חול אפשר להחשיב גם חומרים אחרים העשויים מגרגירים שאפשר לחפור בהם או לשפוך אותם, כמו אדמה משובחת לשתילה או נסורת. חומרים היכולים לסכן ילדים בגילים אלה, כגון אפונה יבשה, אבנים קטנות, חתיכות קלקר, קמח תירס וקמח רגיל, אינם יכולים לשמש תחליף לחול.

במשחק במים אפשר להשתמש בחומרים כגון זרנוקים, ממטרות, גיגיות או שולחנות מים. משחק במים או בחול דורש מהצוות להיות פעיל באספקת החומרים הדרושים לפעילויות אלו בזמן המשחק. משחק בשלוליות או חפירת חול במגרש המשחקים אינם עומדים באמות המידה הנדרשות בפריט זה.

3.2. ציין "לא" אם בזמן התצפית ראית ילד השותה את המים המיועדים למשחק, אוכל חול, זורק חול או מים באופן העלול לסכן מישהו אחר, או אם ראית ילד המחליק על הרצפה במקום המיועד למשחק בחול / במים. אם בזמן התצפית לא מתקיימת פעילות בחול / במים בסס את הציון על המידה שהצוות משגיח על הילדים בזמן הפעילויות האחרות שצפית בהן ועל דברי הגנת במהלך הריאיון.

3.3. במסגרת יש לפחות שני צעצועים שהילדים יכולים לשחק בהם בזמן פעילות בחול / במים. 3.3, 5.2. דוגמאות של צעצועים המשמשים למשחק בחול / במים: כלי מטבח; דלי וכף; מכוניות ומשאיות קטנות; צעצועים צפים; מכלי פלסטיק.

7.2. תן ציון אם אנשי הצוות מדווחים שפעילויות שונות עם חול או מים נעשות לפחות פעם בשבוע.

שאלות

1.1, 3.1, 5.1, 7.1. האם הילדים משחקים בחול או במים? אם כן, יש לשאול: באיזו תדירות?
3.3, 5.2. האם יש צעצועים המשמשים למשחק בחול ובמים? האם תוכלו לתאר לי אותם או להראות לי אותם?

7.2. האם במסגרת יש פעילויות אחרות או חומרים אחרים המשמשים למשחק בחול או במים, נוסף על אלה שראיתי היום? האם תוכלו לספר לי עליהם?

מציין	טוב	מינימלי	לא ראוי
7	6	5	4
			3
			2
			1

22. טבע / מדע

<p>7.1 אנשי הצוות מתעניינים בטבע ונוהגים בו בכבוד (לדוגמה: נוהגים בבעלי חיים בחום; עוזרים לילדים לטפל בזהירות בדברים הקשורים בטבע; לוקחים את הילדים החוצה בתנאי מזג אוויר שונים).</p>	<p>5.1 הילדים חווים את הטבע מחוץ לגן לפחות פעמיים בשבוע (לדוגמה: תינוקות מונחים על שמיכה על הדשא; פעוטות מטיילים בחצר או בפארק ומתבוננים בפרחים ובעצים; הילדים מטיילים בעגלות ואנשי הצוות מצביעים על דברים בטבע).*</p>	<p>3.1 יש בגן תמונות, ספרים או צעצועים המייצגים את הטבע באופן מציאותי; כל החומרים מתאימים לשלב ההתפתחותי של הילדים (לדוגמה: פוסטרים לא מפחידים המציגים בעלי חיים אמיתיים; בובות מציאותיות של בעלי חיים).*</p>	<p>1.1 אין בגן תמונות, ספרים או צעצועים המייצגים את הטבע באופן מציאותי (לדוגמה: בעלי חיים מוצגים רק כדמויות מצוירות).</p>
<p>7.2 חומרי טבע / מדע מאורגנים היטב ומצבם טוב (לדוגמה: אוספים שונים מאוחסנים בקופסאות שונות; הכלוב של בעלי החיים נקי).</p>	<p>5.2 הילדים בגן מתנסים בפעילויות יומיומיות הקשורות בצמחים או בבעלי חיים אמיתיים (לדוגמה: בחדר יש צמחים שאפשר להתבונן בהם; אנשי הצוות מצביעים על עצים, פרחים או ציפורים דרך החלון; יש בגן אקוריום).</p>	<p>3.2 החומרים נגישים מדי יום ביומו.*</p>	<p>1.2 אין לילדים הזדמנויות לחוות את הטבע (לדוגמה: הם לא נחשפים לעצים, דשא או ציפורים; אין בגן צמחים או בעלי חיים אמיתיים; אין צדפים או חפצים אחרים מהטבע).</p>
	<p>5.3 אירועים יומיומיים משמשים הזדמנויות ללמוד על הטבע / המדע (לדוגמה: שיחה על מזג האוויר; הצבעה על חרקים או ציפורים; הפרחת בועות; התבוננות בגשם או בשלג).*</p>	<p>3.3 יש לילדים הזדמנויות לחוות את הטבע, בתוך הגן או מחוצה לו.*</p>	

* (ראה הערות הבהרה ושאלות בעמוד הבא)

***הערות הבהרה**

- 3.1. במסגרת יש לפחות שני פריטים - תמונות, ספרים או צעצועים - בנושאי טבע / מדע.
- 3.2. במסגרות הפועלות שמונה שעות ביום, החומרים הקשורים בנושאי טבע / מדע צריכים להיות נגישים למשך שעה אחת ביום לפחות, מדי יום ביומו. במסגרות הפועלות פחות משמונה שעות, דרוש פחות זמן. בעמוד 7 מופיעים הזמנים הדרושים על פי מספר שעות הפעילות במסגרת. החומרים הקשורים בטבע ייחשבו לנגישים רק אם הילדים יכולים להגיע אליהם ולהשתמש בהם (למשל לשחק בצעצועים, לקרוא את הספרים ולראות בקלות את התמונות).
- 3.3. "הזדמנויות לחוות את הטבע" - לילדים יש הזדמנות לקיים אינטראקציה עם הטבע. במה דברים אמורים? ביציאה אל מחוץ לגן, שבה הילדים יכולים לחוות דברים בטבע, כגון עצים, דשא או פרחים; בפעילויות שבהן משתמשים בחומרים מהטבע הנמצאים בתוך הגן, למשל צמחים, אקווריום או בעלי חיים (כגון צפייה בציפורים האוכלות ממתקן האכלה ליד החלון). כדי לעמוד באמות המידה הדרושות במדד זה, המסגרת צריכה לספק יותר מהזדמנות אחת ביום.
- 5.1. כדי לתת ציון במדד זה, בפעילויות הנעשות מחוץ לגן הילדים צריכים לעסוק בצמחים או בבעלי חיים אמיתיים.
- 5.3. כדי לתת ציון במדד זה, יש לצפות לפחות במקרה אחד.

שאלות

- 5.1. באיזו תדירות הילדים יוצאים אל מחוץ לגן? האם תוכלו לתאר לי את הפעילויות שלהם בטבע בהזדמנויות אלה?

מציין	טוב	מינימלי	לא ראוי
7	5	3	1
7.1 רוב החומרים מעודדים מעורבות פעילה (לדוגמה: הילדים יכולים לשיר, לרקוד או להתעמל עם המוצג בקלטת הווידאו; תוכנות המחשב מעוררות עניין בילדים).	5.1 הצוות משתמש רק בחומרים הנחשבים "טובים לילדים" (לדוגמה: סיפורים קלים להבנה; מוסיקה וריקודים; משחקי מחשב בסיסיים).	3.1 כל החומרים שהצוות משתמש בהם רב-תרבותיים, מתאימים לשלב ההתפתחותי של הילדים ואינם אלימים.	1.1 החומרים שהצוות משתמש בהם אינם מתאימים לשלב ההתפתחותי של הילדים (לדוגמה: תוכנם אלים או מיני; הדמויות או הסיפורים מפחידים; רמתם גבוהה מדי).*
7.2 השימוש בחומרים מיועד לתמוך בתחומי העניין ובהתנסויות של הילדים ולהרחיב אותם (לדוגמה: הצוות מציג סרט וידאו על איש שלג ביום מושלג; קלטות וידאו המציגות תמונות מחיי היומיום של הילדים).	5.2 הצוות מציע לילדים פעילויות חלופיות רבות בזמן השימוש בטלוויזיה / וידאו / מחשב, והילדים יכולים לבחור ביניהן.*	3.2 הצוות מציע לילדים לפחות פעילות חלופית אחת בזמן השימוש בטלוויזיה / וידאו / מחשב (לדוגמה: ילדים אינם חייבים לשבת מול הטלוויזיה אלא יכולים לבחור לעסוק בפעילות אחרת).	1.2 הצוות אינו מציע לילדים הרוצים בכך פעילות חלופית בזמן השימוש בטלוויזיה / וידאו / מחשב (לדוגמה: כל הילדים חייבים לצפות בסרט וידאו באותו הזמן).
5.3 אנשי הצוות שותפים פעילים בשימוש בטלוויזיה, וידאו או מחשב (לדוגמה: הם צופים בוידאו עם הילדים ומשוחחים עמם בנושא; עושים את הפעילות המוצעת בטלוויזיה החינוכית; מסייעים לילדים ללמוד כיצד להשתמש כראוי במחשב).	3.3 זמן השימוש בטלוויזיה / וידאו / מחשב לילדים שכבר מלאו להם שנה הוא מוגבל (לדוגמה: השימוש בטלוויזיה / וידאו מוגבל לשלושים דקות בתכנית הנמשכת יום שלם; כל תור במחשב מוגבל לעשר דקות).*	1.3 הצוות משתמש בטלוויזיה / וידאו / מחשב בפעילות הנעשית עם ילדים שעוד לא מלאו להם שנה.* אפשר לתת ציון ל"ר."	

32. שימוש בטלוויזיה, וידאו או מחשב*

* (ראה הערות הבהרה ושאלות בעמוד הבא)

***הערות הבהרה**

פריט 23: מאחר שתינוקות ופעוטות לומדים בעיקר באמצעות אינטראקציה עם העולם האמיתי ובאמצעות התנסות ישירה בו, אין צורך להשתמש בטלוויזיה, וידאו או מחשב בפעילות הנעשית עמם. אם לא נעשה שימוש בטלוויזיה, וידאו או מחשב, ציין ל"ר בפריט זה. אם לא צפית בפעילות כזו, יש לשאול על השימוש בטלוויזיה, וידאו או מחשב, כיוון שלעתים כמה קבוצות משתמשות באמצעים אלה ביחד, ואז לא יכולת להיות עד לשימוש בהם במהלך תצפיתך.

כיוון שכל הזמן נוספים אמצעים אור-קוליים חדשים, הבא בחשבון את כל הציוד שבו משתמשים בגן, גם אם הוא לא צוין במפורש. למשל, אם יש בגן נגן DVD או משחקים אלקטרוניים, יש להביא אותם בחשבון כאשר נותנים ציונים בפריט זה. השימוש ברדיו נכלל אף הוא בקטגוריה זו.

1.1. ציין "כן" אם הצוות משתמש בחומרים שאינם מתאימים, ובהם חומרים המכילים תכנים אלימים, מיניים או מפחידים.

1.3, 3.3. אם הצוות משתמש בחומרים כאלה בפעילויות הנעשות עם ילדים שעוד לא מלאו להם שנה, חובה לתת את הציין 1. יש להגביל את השימוש בחומרים כאלה גם בפעילויות הנעשות עם פעוטות.

5.2. הצוות מציע לפחות שלוש פעילויות חלופיות בזמן השימוש בטלוויזיה או במחשב.

שאלות

1.1, 3.1, 5.1, 7.1. האם בזמן הפעילויות עם הילדים אתם משתמשים בטלוויזיה, וידאו, מחשב או אמצעים אור-קוליים אחרים? אם כן, יש לשאול: איזה שימוש נעשה בהם? כיצד אתם בוחרים את החומרים?

1.2. האם מוצעות לילדים פעילויות אחרות בזמן השימוש בטלוויזיה או וידאו?

3.3. מהי תדירות השימוש בטלוויזיה, וידאו או מחשב? כמה זמן נמשכת כל פעילות כזו?

5.3. כיצד אתם מנחים את הילדים בזמן השימוש בטלוויזיה או במחשב?

7.1. האם החומרים מעודדים מעורבות פעילה של הילדים? האם אפשר לקבל דוגמאות, בבקשה?

7.2. האם התכנים בטלוויזיה, בוידאו ובמחשב נוגעים לנושאים הנלמדים בגן או לתחומי העניין של הילדים? אנא הסבירו לי.

מציין	טוב	מינימלי	לא ראוי
7	5	3	1

42. טיפוח היכולת לקבל מגוון אתני ותרבותי*

<p>7.1 בתמונות ובספרים שהילדים נחשפים אליהם אין הטיה מגדרית (לדוגמה: גברים ונשים, בנים ובנות עוסקים בעבודה או בפעילות דומה).</p>	<p>5.1 במסגרת יש ספרים, תמונות וחומרים רבים המציגים תרבויות שונות או מוצא אתני שונה (לדוגמה: אנשים ממוצא אתני שונה, תרבויות, גילאים, רמות יכולת ומגדר שונים המוצגים באופן שאינו סטריאוטיפי).*</p>	<p>3.1 החומרים מציגים לפחות שלוש דוגמאות של תרבויות שונות או מוצא אתני שונה (לדוגמה: ספרים, תמונות או בובות ממוצא אתני שונה או מתרבויות שונות; מוסיקה מתרבויות שונות; בסביבה דו-לשונית יש חומרים בשפת האם של הילדים).*</p>	<p>1.1 החומרים אינם מציגים תרבויות שונות או דמויות ממוצא אתני שונה.*</p>
<p>7.2 מודעות רב-תרבותית באה לידי ביטוי בפעילויות שונות (לדוגמה: מוסיקה מסוגים שונים; חגים ומנהגים של תרבויות שונות; מאכלים אתניים שונים).*</p>	<p>5.2 הבובות מייצגות לפחות שלושה מוצאים (לדוגמה: צבע עור שונה, תווי פנים שונים).*</p>	<p>3.2 החומרים מציגים רב-תרבותיות באופן חיובי.</p>	<p>1.2 חומרים המציגים רב-תרבותיות נוגעים רק לסטריאוטיפים שליליים (לדוגמה: מוצא אתני, תרבויות, גילאים, צרכים מיוחדים או מינים המוצגים באופן שלילי).</p>
		<p>3.3 במסגרת אין ביטוי לדעות קדומות, או שאנשי הצוות מתערבים ופועלים לבטל דעות קדומות הבאות לידי ביטוי בהתנהגותם של הילדים או של מבוגרים אחרים (לדוגמה: מסבירים לילדים עניינים הקשורים לדמיון ושוני; קובעים כללים בדבר התנהגות נאותה כלפי אחרים).</p>	<p>1.3 לאנשי הצוות דעות קדומות הבאות לידי ביטוי בהתנהגותם (לדוגמה: נגד ילד או מבוגר ממוצא אתני שונה או מתרבות שונה; נגד אדם בעל צרכים מיוחדים).</p>

* (ראה הערות הבהרה ושאלות בעמוד הבא)

***הערות הבהרה**

פריט 24: כאשר אתה מעריך את הרב-תרבותיות המוצגת בחומרים, חשוב על כל החומרים שהילדים נחשפים אליהם, ובהם תמונות ספרים, פאזלים, משחקים, בובות, קלטות מוסיקה ווידאו ומשחקי מחשב.

- 1.1. ציין "לא" אם יש לפחות שתי דוגמאות של חומרים המציגים תרבויות שונות או דמויות ממוצא שונה, שהילדים חשופים אליהם בחדר שבו הם מבליים את רוב זמנם. פוסטר אחד המציג ילדים ממוצא שונה הוא דוגמא אחת; גם שתי בובות ממוצא שונה הן דוגמא אחת.
- 3.1, 5.1. אם קשה למצוא את החומרים או קשה להבחין בהם, אל תיתן ציון ב-3.1 או 5.1.
- 5.1. כדי לתת ציון במדד זה, על הצופה למצוא עשר דוגמאות שונות, חלקן בספרים, חלקן בתמונות וחלקן בחומרים אחרים (ואין הדברים אמורים בבובות, הנדרשות בסעיף 5.2). כל הדוגמאות צריכות להיות ברורות לילדים. בעשר הדוגמאות הללו צריכים להיות לפחות ארבעה או חמישה סוגים של "שוני" (מוצא, תרבויות, גילאים, רמת יכולת ומגדר).
- 5.1, 5.2. בובות קטנות המשמשות, למשל, למשחק בבית בובות או למשחק קוביות, נחשבות לבובות במדד זה. בובות יד נחשבות לחומרים אך לא לבובות.
- 7.2. כדי לתת ציון במדד זה, עליך לראות עדויות לייצוג של תרבויות שונות בחומרים השונים המשמשים את הילדים, ולשמוע דיווחים של הצוות על פעילות אחת, לפחות, המשקפת מודעות לרב-תרבותיות (אם לא צפית בפעילות כזו).

שאלות

- 7.2. האם מתקיימות בגן פעילויות שמטרתן לקדם את המודעות של הילדים לנושא רב-תרבותיות וקבלת השונה? אם כן, יש לשאול: האם תוכלו לתת לי דוגמאות לפעילויות כאלה?

מציין	טוב	מינימלי	לא ראוי
7	5	3	1
יחסי גומלין			
52. השגחה והנחיה בעת משחק ולמידה*			
7.1 אנשי הצוות משגיחים היטב על הילדים ופועלים כדי למנוע בעיות בטרם התרחשו (לדוגמה: מביאים צעצועים נוספים; מזיזים את מוקד המשחק הפעיל לפני שיפריע למשחק השקט).	5.1 אנשי הצוות משגיחים על כל הילדים בקבוצה, גם כאשר הם עוסקים בפעילות פרטנית עם אחד הילדים או בפעילות בקבוצות קטנות.	3.1 חוץ ממקרים חריגים מעטים, אנשי הצוות יכולים לראות את הילדים, לשמוע אותם ולהגיע אליהם בקלות (לדוגמה: אנשי הצוות יוצאים לרגע כדי להביא חומרים מהמחסן; אנשי הצוות צועקים לתוך הבניין כאשר הם עומדים בפתחו ומשגיחים על הילדים הנמצאים בחצר).*	1.1 ההשגחה אינה מספקת כדי לשמור על ביטחונם של הילדים (לדוגמה: לעתים קרובות אנשי הצוות משאירים את הילדים במקומות שהם אינם יכולים לשמוע אותם, לראות אותם או להגיע אליהם; הילדים נותרים לבד במצבים מסוכנים)*.
7.2 אנשי הצוות מנחים את הילדים הנחייה אישית (לדוגמה: מתמקדים יותר בילד בעל צרכים מיוחדים; מעבירים תינוקות ממקום למקום כדי למנוע מהם שעמום).	5.2 אנשי הצוות פועלים במהירות כדי לפתור בעיות, ובתוך כך תומכים בילדים ומנחמים אותם לפי הצורך.	3.2 תשומת הלב של הצוות נתונה למטלות הטיפול בילדים ולא למשימות אחרות או נושאים אחרים.	
7.3 ההנחיה שונה מפעילות לפעילות, על פי צורך (לדוגמה: הנחיה צמודה יותר בזמן פעילות אמנותית או עבודה עם חומרים הכוללים חלקים קטנים).	5.3 אנשי הצוות משחקים עם הילדים, מתעניינים במעשיהם ומעריכים אותם.*		
	5.4 אנשי הצוות מסייעים לילדים ומעודדים אותם בשעת הצורך (לדוגמה: עוזרים לילד תועה להשתתף בפעילות; עוזרים לתינוק להגיע לצעצוע שנמצא על המדף).		

*(ראה הערות הבהרה בעמוד הבא)

***הערות הבהרה**

פריט 25: כאשר אתה נותן ציון בפריט זה, עליך להתחשב בהנחיה הניתנת בתוך הגן ומחוצה לו. כאשר אתה נותן ציון על הנחיה של פעילות הנעשית מחוץ לגן, שמשתתפות בה כמה קבוצות, יש לשים לב לעניינים האלה: הגננות המנחות פעילות של מוטוריקה גסה; הילדים בטווח הגילים והיכולות של הקבוצה שאתה צופה בה; מספר המבוגרים והילדים; עליך לבדוק אם המבוגרים משגיחים כראוי על המקומות המסוכנים ביותר או על הפעילויות המסוכנות ביותר. מאחר שהשגחה על שגרת הטיפול היומיומית נידונה בפריטים אחרים, לא נעסוק בה בפריט זה (ראה פריט 7 - ארוחות / הטיפים; פריט 8 – שינה; פריט 9 - החתלה / שימוש בשירותים).

1.1, 3.1. "מקרים חריגים" - כלומר מקרים שבהם אנשי הצוות נמצאים במקום שהילדים נמצאים בו אך אינם יכולים לראות אותם, לשמוע אותם, להגיע אליהם או לטפל בהם במשך פחות מדקה. מקרים חריגים כאלה אסור שיתרחשו במקומות או זמנים מסוכנים. אם מצאת רק מעט מקרים חריגים שבהם ההשגחה רופפת, אל תציין "כן" במדד 1.1. אך אם מצאת מקרים רבים מעין אלה, כלומר מקרה חריג המתרחש בשעת סכנה או מקרה חריג שבו אנשי הצוות אינם משגיחים על הילדים במשך יותר מדקה, יש לציין "כן" במדד 1.1.

3.1. "מעטים" - כלומר חמישה מקרים חריגים לכל היותר בתצפית האורכת שלוש שעות, ובלבד שאינם מתרחשים במקומות או זמנים מסוכנים, למשל כאשר ילד מונח על שולחן ההחתלה או כאשר הילדים משחקים על מתקני טיפוס או במים.

5.1. במהלך התצפית יש לוודא שאנשי הצוות מקדישים זמן רב למשחק עם הילדים, מתעניינים במעשיהם ומעריכים אותם. אם אנשי הצוות מקדישים את מרבית זמנם לטיפול היומיומי, אי-אפשר לתת ציון בפריט זה, גם אם הם משחקים עם הילדים בחלק מזמן התצפית.

מציין	טוב	מינימלי	לא ראוי
7	5	3	1
<p>7.1 אנשי הצוות מסבירים את מעשיהם, כוונותיהם ורגשותיהם של ילדים לילדים אחרים (לדוגמה: עוזרים לילדים לפרש הבעות פנים של עצב או שמחה; מסבירים לילד אחד שהילד האחר לא התכוון להרע לו; משבחים ילד על שלקח צעצוע אחר במקום צעצוע שניסו לקחת ממנו).*</p> <p>7.2 אנשי הצוות מצביעים על מקרים של אינטראקציה חיובית בין הילדים ובין ילדים למבוגרים ומשוחחים עליהם (לדוגמה: עוזרים לילדים להבין שמנסים לנחם אותם; מחייכים אל תינוק ששם לב לנוכחותם של אחרים ומדברים עמו; משבחים ילדים בני שנתיים המשתפים פעולה זה עם זה ומביאים יחד כיסאות אל השולחן).*</p>	<p>5.1 אנשי הצוות מעודדים אינטראקציה חיובית בין כל הילדים (לדוגמה: מניחים תינוקות במקומות שמאפשרים להם להתבונן בילדים אחרים ולהגיב על פעולותיהם; עוזרים לפעוטות למצוא צעצועים אחרים; משתפים ילד בעל צרכים מיוחדים במשחק עם אחרים).</p> <p>5.2 אנשי הצוות משמשים מודל לחיקוי בעניין אינטראקציה חברתית חיובית (לדוגמה: הם נוהגים בילדים בחום ובנועם; נוגעים בילדים בעדינות; מנומסים ואינם שתלטנים כאשר הם משוחחים עם הילדים).*</p>	<p>3.1 במשך רוב היום יש לילדים הזדמנויות ליצור אינטראקציה ביניהם (לדוגמה: תינוקות שאינם ניידים משחקים בקרבת תינוקות אחרים, תחת עינם הפקוחה של אנשי הצוות; לפעוטות יש הזדמנויות ליצור קבוצות טבעיות).</p> <p>3.2 לרוב, אנשי הצוות מפסיקים אינטראקציה שלילית (לדוגמה: הם עוצרים ילדים שמרביצים לאחרים, נושכים אותם או לוקחים מהם צעצועים).*</p>	<p>1.1 במסגרת אין לילדים הזדמנויות ליצור אינטראקציה ביניהם או שההזדמנויות לעשות זאת מועטות (לדוגמה: בזמן שהם ערים הילדים נמצאים בעריסות, בנדנדות או בכיסאות גבוהים נפרדים).*</p> <p>1.2 הצוות מתעלם מאינטראקציה שלילית בין הילדים או מטפל בה בפנים חמורות סבר.*</p>

62. אינטראקציה בין הילדים

* (ראה הערות הבהרה בעמוד הבא)

***הערות הבהרה**

- 1.2. אם לא היית עד לאינטראקציה שלילית בין הילדים, ציין "לא" במדד זה.
- 3.2. על הצוות להפסיק אינטראקציה שלילית מתונה לפחות ב-75% מהפעמים, ואינטראקציה שלילית חמורה שבה ילד נפגע בכל פעם. נוסף על כך, אסור לאנשי הצוות להתערב באינטראקציה בפנים חמורות סבר. אם לא היית עד לאינטראקציה שלילית בין הילדים, ציין "כן" במדד זה.
- 5.2. כדי שיהיה אפשר לתת ציון במדד זה, אסור לאנשי הצוות להדגים אינטראקציה חברתית שלילית עם הילדים או עם מבוגרים אחרים.
- 7.1. כדי לתת ציון במדד זה, עליך להיות עד לשני מקרים לפחות במהלך שלוש השעות הראשונות של התצפית.
- 7.2. כדי לתת ציון במדד זה, עליך להיות עד למקרה אחד לפחות במהלך שלוש השעות הראשונות של התצפית.

מציין	טוב	מינימלי	לא ראוי
7	6	5	4
			3
			2
			1

72. אינטראקציה בין הילדים לאנשי הצוות*

<p>7.1 האינטראקציה מספקת את צרכיו האישיים של כל ילד, על פי מצב רוחו (לדוגמה: אנשי הצוות מרגיעים ילד עייף; פעילים יותר עם ילד משחק; מחזקים ילד מפוחד).</p>	<p>5.1 במהלך היום האינטראקציה בין אנשי הצוות לילדים חיובית מאוד (לדוגמה: הם יוזמים משחק מילולי וגופני; נענים לילד שיוזם אינטראקציה; מבטאים הנאה לנוכח פעילותם של הילדים)*.</p>	<p>3.1 במהלך היום אנשי הצוות מחייכים אל הילדים, מדברים אתם או נוהגים בהם בחיבה מפעם לפעם.*</p>	<p>1.1 האינטראקציה אינה אישית או שהיא שלילית (לדוגמה: אנשי הצוות מקשיבים לילדים, מחייכים אליהם, מדברים אתם או מגיבים על דבריהם רק לעתים רחוקות).</p>
<p>7.2 לרוב, אנשי הצוות מתחשבים ברגשות ובתגובות של הילדים (לדוגמה: הם נמנעים מהפרעה פתאומית, מודיעים לתינוק לפני שמרימים אותו)*.</p>	<p>5.2 לרוב, אנשי הצוות והילדים רגועים, קולם נעים והם מרבים לחייך*.</p>	<p>3.2 לרוב, הצוות מגיב באהדה ומגיש עזרה לילד פצוע, כועס או עצוב*.</p>	<p>1.2 תשומת הלב החיובית הניתנת לילדים אינה שוויונית (לדוגמה: יש ילד ה"אהוב" על אנשי הצוות, והוא זוכה ליותר תשומת לב מילדים אחרים).</p>
	<p>5.3 במהלך היום יש במסגרת גילויי חיבה רבים, הן מילוליים והן גופניים, כגון חיבוקים וליטופים*.</p>	<p>3.3 האינטראקציה המילולית או הפיזית בין אנשי הצוות לילדים אינה נוקשה.</p>	<p>1.3 המגע הגופני נוקשה, אינו חם ואינו מספק את צורכי הילדים.</p>
		<p>3.4 במהלך היום, בשעת הטיפול ובשעת המשחק, נוצר מגע פיזי חיובי וחם המספק את צורכי הילדים (לדוגמה: אנשי הצוות מחזיקים ילד בעדינות כאשר הם מקריאים סיפור; מערסלים ילד בידיים בזמן ההאכלה).</p>	

* (ראה הערות הבהרה בעמוד הבא)

***הערות הבהרה**

- פריט 27: המדדים השונים בפריט זה נכונים בתרבויות שונות ואצל אנשים שונים, אך ייתכן שביטויים יהיה שונה. לדוגמה, בתרבויות מסוימות קשר עין הוא סימן לכבוד, ואילו בתרבויות אחרות, בדיוק להפך. כמו כן, יש אנשים שנוטים לחייך ולהחזין רגשות יותר מאחרים. כל אנשי הצוות צריכים לעמוד באמות המידה המוצגות בפריט זה, אך ייתכן שיעשו זאת בדרכים שונות.
- 3.1. כדי לתת ציון במדד זה, האינטראקציה אינה צריכה להתרחש לעתים קרובות, אך עליה להתרחש הן בעת הטיפול בילדים והן בזמן המשחק, וכל הילדים אמורים ליהנות ממנה.
- 3.2. תגובה אוהדת מתרחשת כאשר הצוות נותן תוקף לרגשותיו של ילד, גם אם הילד מפגין רגשות לא מקובלים כגון כעס או חוסר סבלנות. יש להכיר ברגשותיו של ילד, אך אין להתיר התנהגות לא נאותה כגון זריקת חפצים או הכאה. הצוות צריך להגיב תגובה אוהדת ברוב המקרים, אך לא בהכרח בכלום. אם הילדים מסוגלים לפתור בעיות קטנות בעצמם, אז הצוות אינו צריך להתערב. על הצופה להתרשם מהתגובות של הצוות באופן כללי. אם בעיות קטנות מופיעות שוב ושוב והצוות מתעלם מהן, או אם התגובות של הצוות שליליות, אין לתת ציון במדד זה.
- 5.1. כדי לתת ציון במדד זה, על האינטראקציה להתרחש לעתים קרובות, הן בעת הטיפול בילדים והן בזמן המשחק, וכל הילדים אמורים ליהנות ממנה.
- 5.2. "לרוב" - כלומר זוהי ההתנהגות של כל ילד וכל איש צוות **רוב הזמן**. האווירה הכללית במהלך התצפית, בעת הטיפול והמשחק, צריכה להיות נעימה. על הצוות לטפל במהירות בכל ביטוי של מצוקה.
- 5.3. יש להשתמש בגילויי חיבה גופניים בתבונה. המגע צריך להיות נעים לילדים, לא מפריע. אסור למגע הזה ליצור בעיות.
- 7.2. "לרוב" - כלומר אנשי הצוות נוהגים כך בכל הילדים **רוב הזמן**. כאשר אתה נותן ציון במדד זה, עליך להתחשב בתקשורת מילולית ובתקשורת לא-מילולית.

***הערות הבהרה**

5.3. "תשומת לב" – כלומר עניין במעשיהם של הילדים והנאה מהם. ואין מדובר בדברי שבח על התנהגות טובה.

7.1. כדי לתת ציון במדד זה, עליך להיות עד למקרה אחד לפחות במהלך תצפית של שלוש שעות. אם לא נצפו מקרים שבהם התנהגותו של הילד משליכה על אחרים השלכות שליליות, אפשר לתת ציון על סמך הסבר בעניין השלכות חיוביות.

7.2. כדי לתת ציון במדד זה, עליך להיות עד למקרה אחד לפחות בו אנשי הצוות מסייעים לילדים להשתמש בתקשורת במקום בתוקפנות כדי לפתור בעיות. אם לא צפית בשום גילויי תוקפנות, תן ציון אם הצוות מסייע לילדים להשתמש בתקשורת מילולית או לא-מילולית באינטראקציה שלהם זה עם זה.

שאלות

1.1. האם אתם משתמשים באמצעי משמעת שונים בגן? אנא תארו לי אותם.

7.3. מה אתם עושים כאשר אתם נתקלים בילד שקשה להתמודד עם ההתנהגות שלו? האם אתם מתייעצים עם אחרים? אם כן, יש לשאול: האם תוכלו לתת לי דוגמאות לאנשים שאתם מתייעצים עמם?

מציין	טוב	מינימלי	לא ראוי
7	5	3	1
מבנה התכנית			
92. סדר יום*			
7.1 אנשי הצוות מתאימים את זמני המשחק לאורך היום כדי לענות על צורכיהם של הילדים (לדוגמה: משנים את הפעילות אם הילדים מאבדים עניין; מאריכים את זמני המשחק אם הילדים מעוניינים בכך).	5.1 סדר היום של הטיפול האישי גמיש ומותאם אישית, וכך הוא מספק את הצרכים של כל הילדים (לדוגמה: לכל תינוק יש סדר יום אישי; פעוט עייף יכול ללכת לישון לפני שעת השינה).*	3.1 סדר היום מספק את צורכיהם של מרבית הילדים.	1.1 סדר היום נוקשה מדי ואינו מספק את צורכיהם של רבים מהילדים או שהוא גמיש מדי ואינו מציב שגרה יומיומית קבועה.*
7.2 רוב המעברים בין הפעילויות השונות הם חלקים (לדוגמה: הציוד הדרוש לפעילות הבאה מוכן עוד בטרם הסתיימה הפעילות הנוכחית; האוכל מוגש לילדים מיד לאחר שרחצו את ידיהם; המעברים הם הדרגתיים וכוללים רק כמה ילדים בכל פעם).	5.2 סדר היום מאזן בין הפעילות שבתוך הגן לפעילות שמחוץ לגן.*	3.2 הצוות יוזם זמני משחק כחלק מסדר היום.*	1.2 המסגרת אינה מספקת את הצרכים היומיומיים של הילדים (לדוגמה: הילדים בוכים; הארוחות אינן נמשכות די זמן; החלפת חיתול מתעכבת).*
	5.3 המשחק הפעיל והמשחק השקט מגוונים, וכך הם מספקים את צורכיהם של הילדים.		1.3 לצוות אין זמן לפקח על משחקם של הילדים (לדוגמה: הצוות עסוק כל הזמן בטיפול).
	5.4 הילדים אינם צריכים להמתין זמן רב במעברים בין פעילויות שונות.*		

* (ראה הערות הבהרה ושאלות בעמוד הבא)

***הערות הבהרה**

- פריט 29: "סדר יום" הוא רצף האירועים המתרחשים ביומם של הילדים. בסס את הציון על רצף האירועים שאתה צופה בו ולא על סדר יום שפורסם.
- 1.1. "שגרה יומיומית" נוגעת לכל הפעילויות המתקיימות בתוך הגן ומחוצה לו, ובהן משחקים, ארוחות / חטיפים, שינה, החתלה / שימוש בשירותים וקבלה / פרידה.
- 1.2. פריט זה תקף (מסומן "כן") כאשר הצוות אינו מספק אפילו אחד מהצרכים היומיומיים (האכלה, שינה, החתלה / שימוש בשירותים) לכל הילדים ב-75% מהזמן, או כאשר מרבית הצרכים היומיומיים של ילד מסוים אינם מסופקים בעקביות.
- 3.2. כדי לתת ציון במדד זה, בסדר היום הצוות צריך לתת לילדים הזדמנויות לשחק משחקים שבהם יהיו כולם פעילים ומעורבים. פעילויות קבוצתיות שבהן הילדים פסיביים ומתבקשים להאזין לגננת או לצפות בטלוויזיה, ופעילויות שבהן הילדים מתבקשים לצבוע או להעתיק אינן עומדות בדרישות של מדד זה. הטיפול בילדים, גם אם הוא נעשה בהנאה, אינו עומד בדרישות של מדד זה.
- 5.1. אם סדר היום של הטיפול האישי גורם לילד כלשהו קושי או מצוקה, אל תיתן ציון במדד זה.
- 5.2. האיזון תלוי בגילם של הילדים, צורכיהם, מצב רוחם ותנאי מזג האוויר. כל הילדים צריכים לבלות זמן מה מחוץ לגן מדי יום ביומו, אם מזג האוויר מאפשר זאת. פעילות מחוץ לגן יכולה לכלול התנסות פעילה או שקטה.
- 5.4. ציון "לא" אם הילדים צריכים לחכות ללא מעש יותר משלוש דקות, או אם זמן ההמתנה גורם לילדים מצוקה או בעיות.

שאלות

- 5.1. מה אתם עושים כאשר פעוט עייף לפני שעת השינה או רעב לפני זמן האוכל? האם שעות השינה ושעות הארוחות גמישות? אם כן, יש לשאול: כיצד גמישות זו באה לידי ביטוי?

מציין	טוב	מינימלי	לא ראוי
7	5	3	1
03. משחק חופשי*			
7.1 ההנחיה משמשת הזדמנות לאינטראקציה חינוכית (לדוגמה: אנשי הצוות מלווים את פעולותיהם של הילדים במלל; מצביעים על שימושים מעניינים שאפשר לעשות בצעצועים).*	5.1 הילדים מתנסים במשחק חופשי במהלך רוב היום, בתוך הגן ובחצר, כאשר תנאי מזג האוויר מאפשרים זאת.*	3.1 הילדים מתנסים במשחק חופשי מדי יום ביומו, בתוך הגן ובחצר, כאשר תנאי מזג האוויר מאפשרים זאת.*	1.1 במסגרת אין לילדים הזדמנויות רבות לשחק משחק חופשי או שהם מבלים את רוב היום במשחק חופשי ללא השגחה.
7.2 אנשי הצוות מוסיפים חומרים כדי ליצור גירוי ועניין במהלך המשחק החופשי (לדוגמה: מוציאים צעצועים שלא השתמשו בהם באותו יום; מחליפים חומרים; עושים פעילות חדשה עם הילדים).*	5.2 אנשי הצוות פעילים ומסייעים לילדים במשחק במהלך רוב היום (לדוגמה: עוזרים לילדים להביא חומרים שהם זקוקים להם; עוזרים לילדים להשתמש בחומרים כאשר הם מתקשים לעשות זאת).	3.2 אנשי הצוות משגיחים על הילדים כדי להגן על ביטחונם וכדי ולסייע להם במשחק.*	1.2 הצעצועים, החומרים והציוד שהילדים משתמשים בהם במשחק החופשי אינם ראויים (לדוגמה: אין די צעצועים; מצבם של הצעצועים רעוע).
	5.3 במסגרת יש צעצועים וחומרים רבים ומגוונים וכמו כן ציוד רב שאפשר להשתמש בו במשחק החופשי.	3.3 הצעצועים, החומרים והציוד שהילדים משתמשים בהם למשחק חופשי הם ראויים.	

* (ראה הערות הבהרה ושאלות בעמוד הבא)

***הערות הבהרה**

פריט 30: ב"משחק חופשי" הילד רשאי לבחור בעצמו חומרים וחברים למשחק ולפעול באופן עצמאי ככל האפשר. אינטראקציה עם מבוגרים נעשית כאשר הילד זקוק למהו. כאשר מדובר בילדים שאינם ניידים, יש לאפשר להם לבחור חומרים מסוימים ממגוון חומרים ולהזיז אותם ממקום פעילות אחד לאחר.

3.1. במסגרות הפועלות שמונה שעות ביום יש לייחד שעה אחת ביום למשחק חופשי, מדי יום ביומו. במסגרות הפועלות פחות משמונה שעות, דרוש פחות זמן. בעמוד 7 מופיעים הזמנים הדרושים על פי מספר שעות הפעילות במסגרת.

3.1, 5.1. הסבר למונח "תנאי מזג האוויר" מופיע בפרק ההגדרות בעמוד 8.

3.2. ציין "לא" רק כאשר ההשגחה רופפת מאוד.

7.1. כדי לתת ציון במדד זה, יש לצפות בשני מקרים לפחות.

7.2. כדי לתת ציון במדד זה, על הצוות להוסיף למשחק החופשי חומרים חדשים או פעילויות חדשות לפחות פעם בחודש.

שאלות

7.2. האם יש במסגרת חומרים נוספים המשמשים את הילדים במשחק החופשי? אם כן, יש לשאול: באיזו תדירות אתם מחליפים את החומרים בחדר?

מציין	טוב	מינימלי	לא ראוי
7	5	3	1
<p>7.1 הפעילויות הקבוצתיות מתוכננות באופן שיעצימו את חוויית ההצלחה של הילדים (לדוגמה: יש די מקום במסגרת, וכך הילדים אינם מצטופפים; הצוות מעודד השתתפות פעילה של הילדים; הספרים גדולים, וכך כל הילדים יכולים לראותם בקלות).</p> <p>7.2 אנשי הצוות מספקים את צורכיהם הפרטניים של הילדים ומעודדים אותם להשתתף בפעילויות (לדוגמה: ילד שדעתו מוסחת בקלות יושב בחיקה של הגננת; הם משתמשים בשפת הסימנים לטובת ילד שיש לו קשיי שמיעה).</p>	<p>5.1 אנשי הצוות גמישים ומתאימים את הפעילויות למשתתפים בהן כאשר ילדים מצטרפים לקבוצה או עוזבים אותה (לדוגמה: יש די חומרים לכל מי שרוצה להשתתף; מפנים מקום לילדים המצטרפים לפעילות; מפסיקים את הפעילות כאשר הילדים מפסיקים לגלות בה עניין).</p> <p>5.2 גודל הקבוצה מתאים לגיל הילדים ולרמת היכולת שלהם (לדוגמה: שניים עד שלושה תינוקות; שניים עד חמישה פעוטות; ארבעה עד שישה בני שנתיים)*.</p> <p>5.3 במסגרת יש פעילויות חלופיות הזמינות לילדים שאינם משתתפים בפעילות הקבוצתית.*</p>	<p>3.1 הילדים אינם חייבים להשתתף בפעילויות משחק קבוצתיות (לדוגמה: הילדים רשאים לעזוב את הקבוצה כרצונם ולעסוק בפעילויות אחרות).</p> <p>3.2 לרוב, הפעילויות הקבוצתיות מתאימות לילדים.</p> <p>3.3 לרוב, אנשי הצוות מגיבים באופן חיובי על התנהגותם של הילדים ומקבלים אותה בהבנה במהלך פעילות קבוצתית.*</p>	<p>13. פעילויות משחק קבוצתיות*</p> <p>1.1 לעתים קרובות הילדים חייבים להשתתף בפעילויות שהצוות מנחה, גם אם הם אינם מעוניינים בכך (לדוגמה: כל הילדים עובדים על יצירה משותפת; חייבים לשבת בשעת סיפור)*.</p> <p>1.2 לרוב, הפעילויות הקבוצתיות אינן מתאימות לילדים (לדוגמה: התוכן מורכב מדי; הילדים אינם מעוניינים בפעילות; הפעילות ארוכה מדי).</p> <p>1.3 לעתים קרובות אנשי הצוות נוהגים שלא כראוי בילדים שאינם מתנהגים יפה בקבוצה (לדוגמה: כועסים; שולחים ילד ל"פינה" לעונש)*.</p> <p>* (ראה הערות הבהרה ושאלות בעמוד הבא)</p>

האלה נעשות? מה אתם עושים כאשר ילד אינו מעוניין בפעילות או רוצה להסתובב? אילו סוגים של פעילויות מתקיימים בקבוצה? כמה זמן נמשכת כל פעילות כזו?

*הערות הבהרה

פריט 31: פריט זה עוסק בפעילויות של משחק ולמידה ולא בטיפוּל. ציין ל"ר בפריט זה אם אין במסגרת פעילויות משחק קבוצתיות. אם אינך צופה בפעילות משחק קבוצתית אך ניכר שפעילות כזו אכן מתקיימת (לדוגמה: בסדר היום התלוי בגן מופיעה שעת "מפגש"), תן ציון בפריט זה על סמך מידע שאספת בריאיון. אנשי הצוות הם שיוזמים את פעילויות המשחק הקבוצתיות, והם מצפים שהילדים ישתתפו בהן. פריט זה אינו נוגע לפעילויות קבוצתיות לא-פורמליות המתרחשות בזמן המשחק החופשי (כאשר כמה ילדים מעוניינים באותה פעילות וכך נוצרת קבוצה קטנה), כמו למשל כמה ילדים המתעניינים בספר שהגננת קוראת או כמה ילד המשחקים זה בקרבת זה בקוביות תחת עינה הפקוחה של הגננת.

1.1. "לעיתים קרובות הילדים חייבים להשתתף" – כלומר מדי יום ביומו הצוות מחייב את הילדים להשתתף בפעילות קבוצתית או מעודד אותם בתקיפות לעשות זאת, אף על פי שניכר שהם רוצים לעזוב את הקבוצה, שהם משועממים או מתוסכלים, מתעניינים במשהו אחר או אינם מאושרים מהמצב. ציין "כן" אם זה המצב שנגלה לעיניך או אם יש עדויות (למשל סדר יום התלוי בגן או הוראות מהגננת) שפעילויות כאלה מתקיימות מדי יום ביומו או בתדירות דומה. ציין "לא" אם כל הילדים המשתתפים בפעילות הקבוצתית שאתה צופה בה מתעניינים בה, נהנים ממנה ומעורבים בה.

1.3. ציין "כן" אם אתה מבחין באיש צוות הנוהג שלא כראוי בילד שאינו מעוניין להשתתף בפעילות הקבוצתית או בילד שאינו עומד בציפיות של אנשי הצוות ואינו מתנהג כפי שהם רוצים שיתנהג בזמן הפעילות הקבוצתית.

3.3. אנשי הצוות חייבים להגיב באופן חיובי על התנהגותם של הילדים ולקבל אותה בהבנה לפחות ב-75% מהזמן, ובשאר הזמן האינטראקציה שלהם עם הילדים צריכה להיות ניטרלית.

5.2. הדוגמאות נוגעות לגודל הקבוצה המתאים למדד זה. גודל קבוצה מוצלח תלוי במאפייני הילדים ובסוג הפעילות. אם בשל גודל הקבוצה הילד משועמם, אינו מעוניין בפעילות, אינו מרוצה ממנה או אינו מעורב בה, ציין "לא". אם כל הילדים שמחים ומעורבים בפעילות, ציין "כן", כיוון שנראה שגודל הקבוצה מתאים לסוג הפעילות ולצרכיו של כל ילד.

5.3. כדי לתת ציון במדד זה, המסגרת צריכה להציע לפחות שתי פעילויות משחק מעניינות לילדים הבוחרים שלא להשתתף בפעילות הקבוצתית.

שאלות

אם מתקיימות במסגרת פעילויות קבוצתיות אך לא צפית בהן, יש לשאול: האם אתם מקיימים פעילויות קבוצתיות שאתם מצפים שהילדים ישתתפו בהן? אם כן, יש לשאול: כיצד הפעילויות

מציין	טוב	מינימלי	לא ראוי
7	6	5	4

23. התאמה לילדים בעלי צרכים מיוחדים*

<p>7.1 מרבית ההתערבות המקצועית הטיפולית נעשית תוך כדי הפעילות השוטפת של הגן.*</p>	<p>5.1 הצוות פועל ליישם את ההמלצות של אנשי מקצוע אחרים (לדוגמה: רופאים, מטפלים, מחנכים) כדי לקדם את הילד.</p>	<p>3.1 לאנשי הצוות יש גישה למידע שנמצא באבחונים שעברו הילדים.</p>	<p>1.1 הצוות אינו מנסה להעריך את יכולותיהם של הילדים או להפנותם לאבחונים.</p>
<p>7.2 ילדים בעלי צרכים מיוחדים משולבים בקבוצה ומשתתפים ברוב הפעילויות.</p>	<p>5.2 נעשות כל ההתאמות הדרושות בסביבה, בתכנית ובסדר היום כדי שילדים בעלי צרכים מיוחדים יוכלו להשתתף בפעילויות רבות עם שאר הקבוצה.</p>	<p>3.2 הצוות עושה רק התאמות מעטות כדי לספק את צורכיהם של ילדים בעלי צרכים מיוחדים.*</p>	<p>1.2 הצוות אינו מנסה לספק את הצרכים המיוחדים של הילדים (לדוגמה: להתאים את התקשורת עם הצוות, את הסביבה הפיזית, הפעילויות או סדר היום).</p>
<p>7.3 הצוות תורם להערכה התפקודית ולתכנית ההתערבות האישית.</p>	<p>5.3 ההורים מעורבים מאוד בקביעת יעדים לעבודה עם הילדים ובקבלת משוב על התכנית, והם מעבירים לצוות מידע בקביעות.*</p>	<p>3.3 יש מידה מסוימת של שיתוף פעולה בין ההורים לאנשי צוות בקביעת יעדים לעבודה עם הילדים (לדוגמה: הורים ואנשי צוות נפגשים עם אנשי מקצוע מומחים).</p>	<p>1.3 ההורים אינם עוזרים לאנשי הצוות להבין את צורכיהם של הילדים או לקבוע יעדים לעבודה עם הילדים.</p>
		<p>3.4 הצוות משלב ילדים בעלי צרכים מיוחדים בפעילויות שבהן משתתפים שאר הילדים במסגרת.</p>	<p>1.4 הצוות כמעט אינו משלב ילדים בעלי צרכים מיוחדים בפעילויות הנעשות עם שאר ילדי הקבוצה (לדוגמה: הילדים אינם אוכלים סביב אותו שולחן; ילדים בעלי צרכים מיוחדים אינם משתתפים בפעילויות).</p>

* (ראה הערות הבהרה ושאלות בעמוד הבא)

***הערות הבהרה**

- פריט 32: יש להשתמש בפריט זה רק כאשר ילד בעל צרכים מיוחדים משתתף בתכנית. אם לא, ציין ל"ר בפריט זה.
- 3.2. "התאמות מעטות" המאפשרות לילד להשתתף בפעילויות הנעשות בגן יכולות להיות, למשל, שינויים קלים בסביבה (למשל, הוספת רמפה), שינויים בסדר היום, שינויים בפעילויות או הוספת ביקורים של איש טיפול העובד עם הילדים.
- 5.3. כדי לתת ציון במדד זה, ההורים ואנשי הצוות צריכים להקפיד על תקשורת יומיומית (או כמעט יומיומית) ועל פגישות מסודרות לפחות פעמיים בשנה.
- 7.1. אפשר לתת ציון במדד זה אם איש מקצוע או אנשי הצוות של הגן מוציאים לפועל את תכנית הטיפול תוך כדי הפעילות השוטפת של הגן.

שאלות

- האם תוכלו לתאר לי כיצד אתם מנסים לספק לילדים בעלי צרכים מיוחדים המשתתפים בתכנית את מה שהם זקוקים לו?
- 1.1, 3.1. האם יש לכם גישה למידע שנמצא באבחונים שעברו הילדים? כיצד אתם משתמשים במידע זה?
- 1.2, 3.2, 5.2. האם אתם צריכים לעשות משהו מיוחד כדי לספק את צורכי הילדים? אנא תארו לי מה אתם עושים.
- 1.3, 3.3, 5.3. האם אתם וההורים שותפים בקביעת הדרכים הטובות ביותר לספק את צרכיו של הילד? כיצד מתבטאת שותפות זו?
- 5.1, 7.1. כיצד אתם מתמודדים עם שירותים טיפוליים?
- 7.3. האם אתם מעורבים בהערכה התפקודית של הילד או בקביעת תכנית ההתערבות? מהו תפקידכם?

מציין	טוב	מינימלי	לא ראוי
7	5	3	1
הורים ואנשי צוות			
33. שיתוף ההורים			
7.1 מדי שנה בשנה, ההורים מתבקשים להעריך את המסגרת (לדוגמה: באמצעות שאלונים להורים, פגישות הערכה קבוצתיות).	5.1 לפני ההרשמה למסגרת הצוות ממליץ להורים לצפות בקבוצה שבה הילד מיועד להשתתף.	3.1 ההורים מקבלים בכתב מידע אדמיניסטרטיבי על אודות המסגרת (לדוגמה: תשלומים, שעות פעילות, הנחיות בתחום בריאות הילדים)*.	1.1 ההורים אינם מקבלים שום מידע בכתב על אודות המסגרת.
7.2 הורים מופנים לאנשי מקצוע אחרים, במידת הצורך (לדוגמה: לקבלת הדרכה הורית; לייעוץ בנושא הבריאות של הילד)*.	5.2 ההורים מקבלים מידע על אודות הגישה שהגן מבוסס עליה והטכניקות שמשמשים בהן בגן (לדוגמה: ספר הסבר להורים; מדיניות בנושא משמעת; תיאור הפעילויות; מפגש היכרות להורים)*.	3.2 ההורים והצוות חולקים מידע הנוגע לילדים (לדוגמה: תקשורת בלתי-פורמלית; אספות הורים, לפי בקשת ההורים; חומרים בנושא הורות).	1.2 הצוות אינו מקדם בברכה הורים המעוניינים לצפות בפעילות הנעשית במסגרת או להיות מעורבים בה.
7.3 גם ההורים מקבלים החלטות בגן - הם ואנשי הצוות יחד (לדוגמה: נציגי ההורים יושבים בוועד).	5.3 ההורים והצוות מרבים לחלוק מידע הנוגע לילדים (לדוגמה: תקשורת בלתי-פורמלית תדירה; אספות הורים; ידיעון; מידע להורים בנושאי בריאות, בטיחות והתפתחות הילד).	3.3 הורים או בני משפחה אחרים יכולים להיות מעורבים בנעשה במסגרת*.	
	5.4 הצוות משתמש בשיטות רבות המיועדות לעודד מעורבות של המשפחה במסגרת (לדוגמה: להביא הפתעות ליום ההולדת; לאכול ארוחת צהריים עם הילדים; להשתתף בפעילויות המיועדות לכל המשפחה).	3.4 לרוב, האינטראקציה בין ההורים לאנשי הצוות היא חיובית ומכובדת.	

* (ראה הערות הבהרה ושאלות בעמוד הבא)

***הערות הבהרה**

- 3.1, 5.2. המידע צריך להיות מובן לכל ההורים. לדוגמה, יש לתרגם את המידע, במידת הצורך.
 3.3. "מעורבות" דורשת השתתפות פעילה של ההורים, מלבד החלפת מידע. כדי לתת ציון במדד זה, להורים צריכות להיות לפחות שתי אפשרויות שונות להיות מעורבים במסגרת.
 7.2. אפשר לתת ציון גם אם מעולם לא היה צורך בהפניות אך במהלך הריאיון ניכר שאנשי הצוות יודעים במה מדובר ויפעלו כנדרש, בשעת הצורך.

שאלות

- 1.1, 3.1, 5.2. האם ההורים מקבלים מידע בכתב על אודות המסגרת? איזה מידע הם מקבלים?
 1.2, 3.3, 5.4. האם ההורים יכולים להיות מעורבים בפעילות הגן? כיצד?
 3.2, 5.3. האם אתם וההורים חולקים מידע הנוגע לילדים? כיצד? באיזו תדירות?
 3.4. כיצד הייתם מתארים את הקשר שלכם עם ההורים?
 5.1. האם הורים יכולים לבקר בגן לפני שהם רושמים את ילדם? כיצד זה נעשה?
 7.1. האם הורים מתבקשים להעריך את המסגרת? כיצד זה נעשה? באיזו תדירות?
 7.2. מה אתם עושים כאשר נדמה לכם שהורים מתמודדים עם קשיים? אם לא קיבלת תשובה מלאה, יש לשאול: האם אתם מפנים אותם לאנשי מקצוע אחרים כדי לקבל עזרה?
 7.3. האם ההורים מעורבים בקבלת החלטות הנוגעות למסגרת? כיצד זה נעשה?

מציין	טוב	מינימלי	לא ראוי
7	6	5	4
			3
			2
			1

43. הצרכים האישיים של אנשי הצוות

7.1 יש בגן פינה נפרדת למבוגרים (שלא נעשה בה שימוש נוסף).	5.1 יש בגן פינה שבה פריטי ריהוט למבוגרים. ייתכן שנעשה שימוש נוסף בפינה זו (לדוגמה: משרד, חדר ישיבות).	3.1 במסגרת יש חדר שירותים נפרד למבוגרים.	1.1 במסגרת אין מקומות מיוחדים המיועדים לצוות (לדוגמה: אין שירותים נפרדים, אין פינה או מקום לאחסון הציוד האישי).
7.2 בפינה המיועדת למבוגרים יש פריטי ריהוט נוחים.	5.2 במסגרת יש מקום נוח ובטוח לאחסון הציוד האישי*.	3.2 במסגרת יש כמה פריטי ריהוט למבוגרים, הנמצאים מחוץ למקום המשחק של הילדים.	1.2 אין לאנשי הצוות זמן שבו הם אינם צריכים להיות עם הילדים אלא יכולים לדאוג לצורכיהם האישיים (לדוגמה: אין הפסקות).
7.3 השעה שבה אנשי הצוות יוצאים להפסקה גמישה.	5.3 מדי יום ביומו יש במסגרת הפסקות בבוקר ואחר הצהריים, וכן הפסקה באמצע היום, המיועדת לארוחת צהריים*.	3.3 במסגרת יש מקום לאחסון הציוד האישי.	
	5.4 יש בגן ציוד שהצוות יכול להשתמש בו להכנת ארוחות / חטיפים (לדוגמה: מקום במקרר; כלי בישול).	3.4 לאנשי הצוות יש הפסקה אחת ביום לפחות*.	
	5.5 הסביבה הפיזית מתאימה לצורכיהם של אנשי צוות בעלי צרכים מיוחדים, גם אם אין כאלה במסגרת*.	3.5 הסביבה הפיזית מתאימה לצורכיהם של אנשי צוות בעלי צרכים מיוחדים המועסקים במסגרת. אפשר לתת ציון ל"ר.	

* (ראה הערות הבהרה ושאלות בעמוד הבא)

***הערות הבהרה**

- 3.4. אנשי צוות העובדים שמונה שעות ביום זכאים להפסקה של 15 דקות לפחות מדי יום ביומו.
- 5.2. מקום אחסון נחשב "נוח" רק אם אנשי הצוות אינם צריכים לצאת מחדר הפעילות או להזניח את הטיפול בילדים כדי לגשת לציוד האישי שלהם.
- 5.3. דרישות אלה מבוססות על יום עבודה של שמונה שעות ויש להתאים אותן לשעות הפעילות של המסגרת. אנשי צוות העובדים במסגרות הפועלות שמונה שעות ביום זכאים להפסקות של 15 דקות בבוקר ואחר הצהריים, וכמו כן באמצע היום – הפסקה המיועדת לארוחת צהריים.
- 5.5. כדי לתת ציון במדד זה, המבנה ותא שירותים אחד לפחות חייבים להיות נגישים על פי אמות המידה שצוינו בהערות ההבהרה של פריט 1- מרחב פנימי.

שאלות

- 1.2, 3.4, 5.3. האם אתם יוצאים להפסקות במשך היום, הפסקות שבהן אינכם נדרשים להיות עם הילדים? אם כן, יש לשאול: מתי?
- 3.3, 5.2. היכן אתם מאחסנים את הציוד האישי שלכם, למשל מעיל או תיק? האם הסידור הזה נוח?

מציין	טוב	מינימלי	לא ראוי
7	6	5	4
		3	2
			1

53. הצרכים המקצועיים של אנשי הצוות

7.1 במסגרת יש משרד מצויד היטב המשמש לנושאי מינהל (לדוגמה: שימוש במחשב, מדפסת, מכונת צילום ומענה קולי).	5.1 במסגרת יש שפע של מקום לאחסן חומרים.	3.1 במסגרת יש גישה נוחה לטלפון.*	1.1 במסגרת אין גישה לטלפון.*
7.2 יש בגן מקום שאפשר להשתמש בו לפגישות אישיות או קבוצתיות. המיקום נוח והמקום נפרד מהמרחב שבו מתקיימת הפעילות של הילדים.	5.2 במסגרת יש משרד נפרד המשמש לנושאי מינהל.*	3.2 במסגרת יש מקום לאחסן חומרים.	1.2 במסגרת אין ארון או מקום אחר שבו הצוות יכול לאחסן חומרים (לדוגמה: אין מקום לאחסן חומרים שמשמשים בהם בפעילויות).
	5.3 במסגרת יש מקום ראוי המשמש לפגישות או ישיבות של מבוגרים (לדוגמה: גם כשהחדר משמש לדברים נוספים, אין בעיה של תאום לוחות זמנים ולכן הפעילויות אינן מתנגשות זו בזו; אין בעיה של פרטיות; יש ריהוט למבוגרים).	3.3 במסגרת יש מקום שבו אפשר לקיים פגישות אישיות בשעות שהילדים נמצאים בגן.	1.3 במסגרת אין מקום שבו אפשר לקיים פגישות אישיות בשעות שהילדים נמצאים בגן.

* (ראה הערות הבהרה ושאלות בעמוד הבא)

***הערות הבהרה**

- 1.1. הטלפון אינו צריך להיות ממוקם בתוך החדר המשמש לפעילות, אך עליו להיות נגיש במקרה הצורך. אם הטלפון נמצא בבניין אחר, בקומה אחרת או במשרד נעול - מקומות שהגישה אליהם איננה קלה – ציין "כן" במדד זה.
- 3.1. כדי לתת ציון במדד זה, צריך להיות טלפון בחדר המשמש לפעילות במקרי חירום ולשיחות קצרות עם ההורים. גם טלפון נייד עומד בדרישות, אם הוא נגיש לצוות.
- 5.2. המשרד צריך להיות צמוד לגן. עליו להיות פתוח בשעות הפעילות ולספק שירותים מינהליים למסגרת.

שאלות

- 1.1, 3.1. האם יש לכם גישה לטלפון? היכן הוא ממוקם?
- 1.2, 3.2, 5.1. האם יש לכם גישה לארון או למקום אחסון אחר? האם תוכלו להראות לי אותו?
- 1.3, 3.3, 5.3. האם יש מקום שאתם יכולים להשתמש בו לאספות הורים או לפגישות קבוצתיות אחרות של מבוגרים בשעות שהילדים נמצאים בגן? האם תוכלו להראות לי אותו?
- 5.2, 7.1. האם יש למסגרת משרד? האם תוכלו להראות לי אותו?

מציין	טוב	מינימלי	לא ראוי
7	6	5	4
			3
			2
			1

63. אינטראקציה ושיתוף פעולה בין אנשי הצוות*

<p>7.1 אנשי צוות שעובדים באותה קבוצת ילדים או באותו חדר נפגשים לפחות פעם בשבועיים לישיבת תכנון משותפת, בזמן שאינם אחראים לטיפול בילדים.</p>	<p>5.1 אנשי הצוות חולקים מידע הנוגע לילדים מדי יום ביומו (לדוגמה: מידע על הטיפול בילד מסוים).</p>	<p>3.1 אנשי הצוות חולקים את המידע הבסיסי הדרוש כדי לספק את צורכי הילדים (לדוגמה: כל אנשי הצוות יודעים שיש לילדים מסוימים אלרגיות כלשהן ושניתנו הוראות האכלה מיוחדות בעניינם; ברשותם המידע הבריאותי הנחוץ).</p>	<p>1.1 אנשי הצוות אינם חולקים את המידע הדרוש כדי לספק את צורכי הילדים (לדוגמה: אינם חולקים מידע בעניין ילד היוצא מן הגן מוקדם).</p>
<p>7.2 תחומי האחריות של כל איש צוות מוגדרים בבהירות (לדוגמה: אחד מוציא את הצעצועים בעוד האחר מקבל את פני הילדים; אחד מסדר את העריסות והמזרנים לקראת שינה בעוד האחר מפקח על ארוחת הצהריים).</p>	<p>5.2 האינטראקציה בין אנשי הצוות היא חיובית ומוסיפה אווירה של חום ותמיכה.</p>	<p>3.2 היחסים הבין-אישיים אינם מפריעים לאנשי הצוות למלא את משימת הטיפול בילדים.</p>	<p>1.2 היחסים הבין-אישיים מפריעים לאנשי הצוות למלא את משימת הטיפול בילדים (לדוגמה: אנשי הצוות עסוקים בבילוי חברתי במקום לטפל בילדים או שהם כועסים זה על זה).</p>
<p>7.3 המסגרת מקדמת אינטראקציה חיובית בין אנשי הצוות (לדוגמה: באמצעות אירועים חברתיים שהצוות מארגן; מעודדת את כל אנשי הצוות להשתתף בפגישות מקצועיות).</p>	<p>5.3 חלוקת המטלות בין אנשי הצוות מאפשרת לשגרת הטיפול והמשחק לפעול היטב.</p>	<p>3.3 חלוקת המטלות בין אנשי הצוות הוגנת.</p>	<p>1.3 חלוקת המטלות בין אנשי הצוות אינה הוגנת (לדוגמה: רוב המשימות מוטלות על אדם אחד, ואילו המעורבות של האחרים בפעילויות מועטה).</p>

* (ראה הערות הבהרה ושאלות בעמוד הבא)

***הערות הבהרה**

פריט 36: תן ציון בפריט זה אם בקבוצה שאתה צופה בה עובדים שני אנשי צוות, אפילו הם עובדים בזמנים שונים. ציין ל"ר בפריט זה אם רק איש צוות אחד עובד בקבוצה הזו.
7.3. אפשר לתת ציון במדד זה אם אנשי הצוות מדווחים שההנהלה מעודדת אותם לארגן אירוע חברתי לפחות פעמיים בשנה.

שאלות

- 1.1, 3.1, 5.1. האם יש לכם הזדמנויות לחלוק ביניכם מידע הנוגע לילדים? עם אנשי צוות אחרים שעובדים עם אותה הקבוצה? מתי ובאיזו תדירות זה קורה? על אילו דברים אתם מדברים?
7.1. האם אנשי הצוות מייחדים זמן לתכנון משותף? באיזו תדירות?
7.2. כיצד אתם מחליטים מה יעשה כל אחד?
7.3. האם המסגרת מארגנת אירועים שאתם יכולים להשתתף בהם יחד? האם תוכלו לתת לי דוגמאות? באיזו תדירות מתקיימים אירועים כאלה?

מציין	טוב	מינימלי	לא ראוי
7	6	5	4
3	2	1	
73. העקביות של הדמויות המטפלות			
7.1 לכל קבוצה קטנה של ילדים אחראי איש צוות אחד קבוע (לדוגמה: את רוב הטיפול היומימי עושה איש הצוות האהוב על הילד; המטפל העיקרי של הילד מתכנן את פעילותו של הילד ומתקשר עם ההורים).	5.1 נוסף על אנשי הצוות הקבועים, רק מעטים (שניים עד שלושה) עובדים עם הילדים (לדוגמה: מספר המתנדבים והסטודנטים מוגבל; אותו ממלא מקום מוזמן בכל פעם).	3.1 במסגרת יש איש צוות אחד או שני אנשי צוות קבועים העומדים בראש הקבוצה מדי יום ביומו (לדוגמה: בדרך כלל הגנת הראשית נוכחת, אך הסייעות מתחלפות; הגנת הסייעות הראשית מתארגנות באופן שאחת מהן תמיד נמצאת במסגרת).	1.1 הילדים נדרשים להסתגל לאנשי צוות רבים ואין להם דמות מטפלת קבועה (לדוגמה: לעתים קרובות מעבירים ילד מקבוצה לקבוצה, וכך גם אנשי הצוות משתנים; אנשי צוות רבים עובדים בקבוצה אחת; אנשי הצוות מתחלפים לעתים קרובות)*.
7.2 הילד יכול להישאר באותה קבוצה ועם אותו צוות יותר משנה.	5.2 בדרך כלל הילדים נשארים עם אותם אנשי צוות ובאותה קבוצה לפחות שנה.	3.2 לעתים רחוקות הילדים מועברים לקבוצה חדשה או לידי צוות חדש יותר מפעמיים בשנה.	1.2 רוב הילדים מועברים לקבוצה חדשה יותר מפעמיים בשנה (לדוגמה: ילדים עוברים בין קבוצות גיל כמה פעמים בשנה; הקבוצות מאורגנות בכל פעם מחדש כדי להיענות לכל האנשים המבקשים לרשום את ילדיהם למסגרת).
7.3 יש די אנשי צוות, ואפשר לקרוא לאחד מהם כדי שישמש ממלא מקום בשעת הצורך (לדוגמה: אנשי צוות שאינם עובדים באותו יום נקראים למלא מקום).	5.3 הכניסה לקבוצה חדשה או המעבר לידי אנשי צוות חדשים הוא הדרגתי, ותמיד נוכח בתהליך מבוגר מוכר (לדוגמה: במשך כמה שבועות איש צוות שהילד מכיר מגיע אתו לקבוצה החדשה לפעילויות משחק קצרות; ההורים מגיעים לקבוצה החדשה עם הילד; אנשי צוות חדשים ואנשי צוות שעוזבים עובדים עם הילדים בעת ובעונה אחת).	3.3 אנשי הצוות מנסים להקל על הילדים את המעבר לקבוצה חדשה או לידי צוות חדש.	1.3 המעבר לקבוצה חדשה או לידי צוות חדש הוא פתאומי, והצוות אינו מכין את הילדים לכך (לדוגמה: הילדים אינם פוגשים את אנשי הצוות החדשים לפני המעבר; הם אינם נכנסים לקבוצה החדשה בהדרגה).
5.4 יש קבוצה קבועה של ממלאי מקום זמינים שמכירים את המסגרת ואת הילדים.	3.4 רק לעתים נדירות ממלאי מקום שאינם מכירים את המסגרת ממונים לאחראים.	1.4 לעתים קרובות מגיעים ממלאי מקום שאינם מכירים את המסגרת או את הילדים.*	

* (ראה הערות הבהרה ושאלות בעמוד הבא)

***הערות הבהרה**

- 1.1. אם אין לפחות איש צוות אחד קבוע המטפל בילדים יותר ממחצית מהיום והילדים נאלצים להסתגל לדמויות מטפלות רבות מדי יום ביומו או מדי שבוע, ציין "כן".
- 1.4. "לעתים קרובות" – כלומר לפחות ב-75% מהזמן שממלאי המקום עובדים.

שאלות

- 1.1, 3.1, 5.1. כמה אנשי צוות עובדים עם הילדים בכל יום? מיהם אנשי הצוות העיקריים העובדים בקבוצה?
- 1.2, 3.2, 5.2. כיצד מחליטים באיזו קבוצה ישתתף כל ילד? מהי תדירות המעברים בין הקבוצות?
- 1.3, 3.3, 5.3. כיצד מתנהל המעבר בין קבוצות?
- 1.4, 3.4, 5.4, 7.3. באיזו תדירות אתם מזמנים ממלא מקום? מיהם ממלאי המקום? איזו הכנה הם מקבלים?
- 7.2. האם ילד יכול להישאר עם אותו צוות או באותה קבוצה יותר משנה?

מצוין	טוב	מינימלי	לא ראוי
7	6	5	4
		3	2
			1

83. הדרכה והערכה של אנשי הצוות*

7.1 אנשי הצוות שותפים לתהליך הערכת תפקודם.*	5.1 פעם בשנה נעשית תצפית לצורכי הדרכה.	3.1 אנשי הצוות מקבלים הדרכה כלשהי (לדוגמה: המנהלת צופה בנעשה באופן לא-פורמלי; אם מתקבלת תלונה, נעשית תצפית).	1.1 אנשי הצוות אינם מקבלים שום הדרכה.*
7.2 נוסף על התצפית השנתית, נעשות תצפיות לעתים קרובות, ואנשי הצוות מקבלים משוב על תפקודם.	5.2 אנשי הצוות מקבלים הערכה כתובה של תפקודם, לפחות פעם בשנה.	3.2 הצוות מקבל משוב כלשהו על תפקודו.*	1.2 אנשי הצוות אינם מקבלים משוב או הערכה בעניין תפקודם.
7.3 המשוב שניתן באמצעות ההדרכה הוא בונה ומסייע.	5.3 בהערכה מצביעים על היתרונות שבעבודת אנשי הצוות וגם על החסרונות שבה, שבעניינם נדרש שיפור.	5.4 נעשה ניסיון ליישם את המלצות ההערכה (לדוגמה: אנשי הצוות עוברים הכשרה כדי לשפר את תפקודם; נרכשים חומרים חדשים, במידת הצורך).	

* (ראה הערות הבהרה ושאלות בעמוד הבא)

***הערות הבהרה**

- פריט 38: ציין ל"ר בפריט זה אם את התכנית מפעיל רק אדם אחד, ואין בה אנשי צוות נוספים.
- 1.1. בקש את המידע הדרוש במדד זה מאיש הצוות המקבל הדרכה ולא ממנהלת המקום. רק אם אנשי הצוות אינם יודעים את התשובות לשאלותיך, יש לשאול את מנהלת המקום.
- 3.2. משוב יכול להתקבל בעל פה או בכתב. הוא יכול להיות כללי, ואיכותו יכולה להיות מינימלית.
- 7.1. תן ציון במדד זה אם הצוות משתתף בתהליך ההערכה לפחות פעם בשנה.

שאלות

- 1.1, 3.1, 5.1, 5.2. האם אתם מקבלים הדרכה בעניין עבודתכם? כיצד?
- 1.2, 3.2, 5.2, 7.3. האם אתם מקבלים משוב על תפקודכם? כיצד? באיזו תדירות?
- 5.4. אם יש צורך בשיפורים, כיצד עושים זאת?
- 7.1. האם אתם משתתפים בתהליך הערכת תפקודכם? אם כן, יש לשאול: באיזו תדירות?

מציין	טוב	מינימלי	לא ראוי
7	5	3	1
93. הזדמנויות להתפתחות מקצועית*			
<p>7.1 אנשי הצוות מקבלים סיוע המאפשר להם להשתתף בקורסים, כנסים או סדנאות שהמסגרת אינה מספקת (לדוגמה: הם מקבלים ימי חופש, החזר נסיעות, תשלום של דמי ההשתתפות בכנס).</p>	<p>5.1 לפני תחילת העבודה עם הילדים, אנשי הצוות עוברים הכנה יסודית שבה הם נפגשים עם הילדים וההורים ולומדים שיטות משמעת רווחות ופעילויות מתאימות.</p>	<p>3.1 לפני תחילת העבודה עם הילדים, אנשי הצוות עוברים הכנה שבה הם לומדים כיצד לנהוג במצבי חירום, וכמו כן לומדים נוהלי בריאות ובטיחות.*</p>	<p>1.1 אנשי הצוות אינם מקבלים הכשרה לפני תחילת עבודתם במסגרת או במהלך עבודתם עם הילדים.</p>
<p>7.2 במקום יש ספרייה מקצועית טובה ובה חומרים עדכניים על מגוון נושאים הקשורים לילדות המוקדמת.*</p>	<p>5.2 במהלך עבודתם אנשי הצוות נדרשים להשתתף בקביעות בהכשרה כלשהי (לדוגמה: סדנאות בקהילה; קלטות הדרכה; שיעורים של מרצים המגיעים לגן).*</p>	<p>3.2 אנשי הצוות עוברים הכשרה במהלך עבודתם במסגרת.*</p>	<p>1.2 במסגרת לא מתקיימות ישיבות צוות.</p>
<p>7.3 אנשי צוות שאינם בעלי תואר בחינוך לגיל הרך נדרשים להוסיף ללמוד לימודים אקדמיים הנוגעים לעניין.*</p> <p>אפשר לתת ציון ל"ר.</p>	<p>5.3 מדי חודש מתקיימת ישיבת צוות שבה אנשי הצוות עוסקים בפעילויות המסייעות להתפתחותם המקצועית.</p>	<p>3.3 במסגרת מתקיימות ישיבות צוות בנושאים מינהליים.*</p>	
	<p>5.4 יש בגן חומרים מקצועיים זמינים (לדוגמה: ספרים, כתבי עת או חומרים אחרים העוסקים בהתפתחות הילד, רגישות רב-תרבותית ובפעילויות לילדי גן; אפשר להשאיל מקורות מהספרייה).*</p>		

* (ראה הערות הבהרה ושאלות בעמוד הבא)

***הערות הבהרה**

- פריט 39: כדי לתת ציון בפריט זה, עליך לאסוף מידע מאנשי הצוות בגן. אם אנשי הצוות אינם יודעים את התשובות לשאלותיך, יש לשאול את הממונה.
- 3.1. כדי לקבל ניקוד במדד זה, אנשי הצוות צריכים לעבור הכנה בסיסית במהלך ששת השבועות שקדמו לתחילת העבודה בגן, ובה ילמדו, לכל הפחות, את הנושאים שנוכרו במדד.
- 3.2. כדי לקבל ציון במדד זה, חובה לספק לכל אנשי הצוות הכשרה במהלך העבודה, לפחות פעם בשנה.
- 3.3. כדי לקבל ציון במדד זה, על ההנהלה לכנס ישיבות צוות לפחות פעמיים בשנה. בישיבות האלה אמורים להשתתף כל אנשי הצוות.
- 5.2. כדי לקבל ציון במדד זה, חובה לספק לכל אנשי הצוות הכשרה במהלך העבודה, לפחות פעמיים בשנה. ההכשרה תיעשה בתוך המסגרת או באמצעות סדנאות בקהילה.
- 5.4. כדי לתת ציון במדד זה, צריכים להיות בגן לפחות 25 ספרים, עלונים או חומרים אחרים שמצבם טוב, המשמשים את הצוות.
- 7.2. "חומרים עדכניים" הם ספרים שפורסמו בעשר השנים האחרונות וכתבי עת שפורסמו בשנתיים האחרונות. ספרים כגון כתביהם של פיאז'ה או אריקסון הם יוצאים מהכלל כיוון שהם ספרים קלאסיים שעליהם מבוססים רעיונות עדכניים רבים. כדי לתת ציון במדד זה, המסגרת צריכה להחזיק ב-60 ספרים ובשלושה כתבי עת שונים.

שאלות

- 1.1, 3.1, 3.2, 5.1, 5.2. האם אנשי הצוות עוברים הכשרה כלשהי? תארו את ההכשרה, בבקשה. מה עושים עם אנשי צוות חדשים?
- 1.2, 3.3, 5.3. האם אתם מקיימים ישיבות צוות? באיזו תדירות? אילו נושאים עולים בישיבות אלה?
- 5.4, 7.2. האם יש בגן חומרים שאתם יכולים להיעזר בהם ללמידה מקצועית? אם כן, יש לשאול: אילו חומרים? האם תוכלו להראות לי אותם?
- 7.1. האם אתם יכולים לקבל סיוע כדי להשתתף בקורסים או בכנסים? איזה סיוע?
- 7.3. האם אנשי צוות שאינם בעלי תואר כלשהו בחינוך לגיל הרך נדרשים להוסיף ללמוד לימודים אקדמיים הנוגעים לעניין? אנא תארו לי מה נדרש מהם.

דוגמא לדף ציינון ופרופיל

דוגמא לדף ציינון: תצפית 2, 8.11.02	דוגמא לדף ציינון: תצפית 1, 6.8.02								
הקשבה ודיבור	הקשבה ודיבור								
<div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 5px; display: inline-block;">1 2 3 4 5 6 7</div>	<div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 5px; display: inline-block;">1 2 3 4 5 6 7</div>								
12. עזרה לילדים בהבנת שפה	12. עזרה לילדים בהבנת שפה								
<p>י"עז, העה הכוס שלקי, אות מחזיקה אותה ביד" תכילו זי את הכבור אורי, הוב מתלצל"ל" - נאורים הרכה מלפטיס - הובמי צבוגמאות אלה</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 25%; text-align: center;"> כן לא <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 7.2 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 7.3 </td> <td style="width: 25%; text-align: center;"> כן לא <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.1 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.3 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.4 </td> <td style="width: 25%; text-align: center;"> כן לא <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.2 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.3 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.4 </td> <td style="width: 25%; text-align: center;"> כן לא <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.3 </td> </tr> </table>	כן לא <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 7.2 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 7.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.1 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.3 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.4	כן לא <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.2 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.3 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.4	כן לא <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.3	<p>ביבור חברתי שכיח: "נה שלומק פשוט קטנ" "אילו כוכה מתוקה את" - שימוש מועט בשמות - הזוות איע מענק שמות צחקציס</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 25%; text-align: center;"> כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.3 </td> <td style="width: 25%; text-align: center;"> כן לא <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.1 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.2 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.3 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.4 </td> <td style="width: 25%; text-align: center;"> כן לא <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.2 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.3 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.4 </td> <td style="width: 25%; text-align: center;"> כן לא <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.3 </td> </tr> </table>	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.1 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.2 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.3 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.4	כן לא <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.2 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.3 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.4	כן לא <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.3
כן לא <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 7.2 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 7.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.1 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.3 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.4	כן לא <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.2 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.3 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.4	כן לא <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.3						
כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.1 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.2 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.3 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.4	כן לא <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.2 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.3 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.4	כן לא <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.3						
<div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 5px; display: inline-block;">1 2 3 4 5 6 7</div>	<div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 5px; display: inline-block;">1 2 3 4 5 6 7</div>								
13. עזרה לילדים בשימוש בשפה	13. עזרה לילדים בשימוש בשפה								
<p>זעיתס גירות נסאות, נאות, אנשי הזוות, הם שמכרים, חכ הזמן, אין זיהי של זד מסויס, שמתמש במלפטי המכוסס על מילה אחת - תלכות מתוזמעות - כאופן סגיר</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 25%; text-align: center;"> כן לא לי"ר <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 7.1 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.2 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.3 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.4 </td> <td style="width: 25%; text-align: center;"> כן לא <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.1 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.3 </td> <td style="width: 25%; text-align: center;"> כן לא <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.2 </td> <td style="width: 25%; text-align: center;"> כן לא <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2 </td> </tr> </table>	כן לא לי"ר <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 7.1 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.2 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.3 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.4	כן לא <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.1 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.2	כן לא <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2	<p>- תעוק כוכה הרכה, זמן עג אשר נעה כ-30% מהזמן אין, תלכות מילודית</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 25%; text-align: center;"> כן לא לי"ר <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.3 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.4 </td> <td style="width: 25%; text-align: center;"> כן לא <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.1 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.2 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.3 </td> <td style="width: 25%; text-align: center;"> כן לא <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.2 </td> <td style="width: 25%; text-align: center;"> כן לא <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2 </td> </tr> </table>	כן לא לי"ר <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.3 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.4	כן לא <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.1 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.2 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.2	כן לא <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2
כן לא לי"ר <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 7.1 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.2 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.3 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.4	כן לא <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.1 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.2	כן לא <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2						
כן לא לי"ר <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.3 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.4	כן לא <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.1 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.2 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.2	כן לא <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2						
<div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 5px; display: inline-block;">1 2 3 4 5 6 7</div>	<div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 5px; display: inline-block;">1 2 3 4 5 6 7</div>								
14. שימוש בספרים	14. שימוש בספרים								
<p>- אין פית ספרים עבור זדס שכבר מלכו זיהס 12 חוגלים - 7.3 גול מלפאת</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 25%; text-align: center;"> כן לא לי"ר <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 7.2 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.3 </td> <td style="width: 25%; text-align: center;"> כן לא <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.1 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.3 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.4 </td> <td style="width: 25%; text-align: center;"> כן לא <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.2 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.3 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.4 </td> <td style="width: 25%; text-align: center;"> כן לא <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.3 </td> </tr> </table>	כן לא לי"ר <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 7.2 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.1 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.3 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.4	כן לא <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.2 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.3 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.4	כן לא <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.3	<p>- 17 ספרים שיש, מלפאת אחת, מקריאה כאופן זכו, פורמזי זשזשה זדס, המתעניינס בכק</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 25%; text-align: center;"> כן לא לי"ר <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.1 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.2 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.3 </td> <td style="width: 25%; text-align: center;"> כן לא <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.1 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.3 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.4 </td> <td style="width: 25%; text-align: center;"> כן לא <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.2 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.3 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.4 </td> <td style="width: 25%; text-align: center;"> כן לא <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.3 </td> </tr> </table>	כן לא לי"ר <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.1 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.2 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.1 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.3 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.4	כן לא <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.2 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.3 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.4	כן לא <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.3
כן לא לי"ר <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 7.2 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.1 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.3 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.4	כן לא <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.2 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.3 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.4	כן לא <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.3						
כן לא לי"ר <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.1 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.2 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.1 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.3 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 5.4	כן לא <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.2 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.3 <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> 3.4	כן לא <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2 <input checked="" type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.3						
א. תת שאלון (פריטים 12-14) ציון 16	א. תת שאלון (פריטים 12-14) ציון 11								
ב. מספר הפריטים שקיבלו ציון 3	ב. מספר הפריטים שקיבלו ציון 3								
ציון ממוצע הקשבה ודיבור (א' + ב') 5.33	ציון ממוצע הקשבה ודיבור (א' + ב') 3.67								



12. עזרה לילדים בהבנת שפה
 13. עזרה לילדים בשימוש בשפה
 14. שימוש בספרים

דוגמא לפרופיל
 III הקשבה ודיבור
 (14-12)
 תצפית 1 תצפית 2

5.33	3.61
------	------

דפי קידוד - נוסח מורחב
Infant/Toddler Environment Rating Scale-Revised
 Thelma Harms, Debby Cryer, and Richard M. Clifford

תצפיתן:	קוד תצפיתן:	תאריך התצפית: ____ / ____ / ____ ש' ש' ח' ח' י' י'
מעון/פעוטון:	קוד מעון:	מס' הילדים בעלי מוגבלות ידועה:
חדר:	קוד חדר:	ציין את סוגי המוגבלויות: <input type="checkbox"/> פיזי/ חושי <input type="checkbox"/> קוגניטיבי/שפתי <input type="checkbox"/> חברתי/רגשי <input type="checkbox"/> אחר: _____
מטפלות:	קוד מטפלת:	תאריכי לידה של ילדים רשומים: צעיר ביותר ____ / ____ / ____ ש' ש' ח' ח' י' י' מבוגר ביותר ____ / ____ / ____ ש' ש' ח' ח' י' י'
מספר אנשי צוות:		שעת התחלת התצפית: ____ : ____ : ____ <input type="checkbox"/> לפנה"צ <input type="checkbox"/> אחה"צ
מספר ילדים רשומים בקבוצה:		שעת סיום התצפית: ____ : ____ : ____ <input type="checkbox"/> לפנה"צ <input type="checkbox"/> אחה"צ
מספר ילדים מרבי המותר בזמן נתון:		שעת תחילת הראיון: ____ : ____ : ____ <input type="checkbox"/> לפנה"צ <input type="checkbox"/> אחה"צ
מספר הילדים הגבוה ביותר שנצפה:		שעת סיום הראיון: ____ : ____ : ____ <input type="checkbox"/> לפנה"צ <input type="checkbox"/> אחה"צ

מרחב וריהוט

מרחב פנימי				1 2 3 4 5 6 7				.1 מרחב פנימי				5.3, 3.5. נגישות:			
כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.3				כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.3				כן לא ל"ר <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.3 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.4 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.5				כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.3 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.4			
1 2 3 4 5 6 7				1 2 3 4 5 6 7				.2 ריהוט לטיפול ומשחק יומיומי				5.2, 7.2. הכיסאות והשולחנות מותאמים לילדים?			
כן לא ל"ר <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.3 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.4				כן לא ל"ר <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.3 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.4 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.5				כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.3 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.4				כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.3			
1 2 3 4 5 6 7				1 2 3 4 5 6 7				.3 תנאים לרגיעה ונוחות				ריהוט: 5.1 פינה רכה? (כן/לא) 5.3, 3.2 מספר צעצועים רכים:			
כן לא ל"ר <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.3				כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.3				כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.2				כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1			

<p>1,2,3,5.2. מגבלות בשדה הראייה לשם השגחה</p>	<p>1 2 3 4 5 6 7</p>				<p>4. ארגון החדר</p>
	<p>כן לא 7.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.3 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/></p>	<p>כן לא 5.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.3 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.4 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/></p>	<p>כן לא ל"ר 3.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.3 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/></p>	<p>כן לא 1.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/></p>	
<p>5.4 אנשי צוות מדברים עם הילדים על החומרים המוצגים? (לתצפית דוגמא אחת)</p>	<p>1 2 3 4 5 6 7</p>				<p>5. תצוגה לילדים</p>
	<p>כן לא ל"ר 7.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.3 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.4 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/></p>	<p>כן לא 5.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.3 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.4 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/></p>	<p>כן לא 3.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/></p>	<p>כן לא 1.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/></p>	
<p>(א:ב) ציון ממוצע למרחב וריהוט _____</p>	<p>ב. מספר פריטים שקיבלו ציון _____</p>				<p>א. תת-שאלון (פריטים 1-5) ציון _____</p>

שגרת הטיפול האישי												
6. פרידה/קבלת פנים 1 2 3 4 5 6 7		1,1, 3,1, 3,4, 5,1, 7.2 קבלות פנים שנצפו (כן=✓, לא=X, חם=W)										
כן לא □ □ 1.1 □ □ 1.2 □ □ 1.3	כן לא □ □ 3.1 □ □ 3.2 □ □ 3.3 □ □ 3.4	כן לא ל"ר □ □ 5.1 □ □ 5.2 □ □ 5.3	כן לא ל"ר □ □ 7.1 □ □ 7.2 □ □ 7.3	ילד _____ הורה _____ חלוקת מידע _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____								
7. ארוחות/חטיפים 1 2 3 4 5 6 7		1,3, 3,3, 5.3 נטילת ידיים: (כן=✓, לא=X)										
כן לא ל"ר □ □ 1.1 □ □ 1.2 □ □ 1.3 □ □ 1.4 □ □ 1.5	כן לא ל"ר □ □ 3.1 □ □ 3.2 □ □ 3.3 □ □ 3.4 □ □ 3.5	כן לא ל"ר □ □ 5.1 □ □ 5.2 □ □ 5.3 □ □ 5.4 □ □ 5.5	כן לא □ □ 7.1 □ □ 7.2	הכיור מחוטא? (כן/לא) שולחן/כיסאות גבוהים מחוטאים? (כן/לא) <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <tr> <th style="width: 25%;">מבוגרים</th> <th style="width: 25%;">ילדים</th> <th style="width: 25%;">לפני אוכל</th> <th style="width: 25%;">אחרי אוכל</th> </tr> <tr> <td style="height: 40px;"></td> <td style="height: 40px;"></td> <td style="height: 40px;"></td> <td style="height: 40px;"></td> </tr> </table>	מבוגרים	ילדים	לפני אוכל	אחרי אוכל				
מבוגרים	ילדים	לפני אוכל	אחרי אוכל									
8. שינה 1 2 3 4 5 6 7 ל"ר		מ-91.5 ס"מ או מחסום מוצק? כל הסל-קלים/ נדנדות/עריסות/כיסאות לתינוקות < מרחב קטן מ-91.5 ס"מ או מחסום מוצק? (כן=✓, לא=X)										
כן לא □ □ 1.1 □ □ 1.2 □ □ 1.3	כן לא □ □ 3.1 □ □ 3.2 □ □ 3.3 □ □ 3.4	כן לא ל"ר □ □ 5.1 □ □ 5.2 □ □ 5.3	כן לא □ □ 7.1 □ □ 7.2	סוגיות אחרות:								

הקשבה ודיבור					
<p>3.1, 5.1. במהלך השגרה:</p> <p>במהלך המשחק:</p> <p>5.4, 7.1. דוגמאות של שפה תיאורית:</p> <p>7.2. דוגמאות של משחקים מילוליים:</p>	<div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; display: inline-block;">1 2 3 4 5 6 7</div>				21. עזרה לילדים בהבנת השפה
	<p>כן לא</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.1</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.2</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.3</p>	<p>כן לא</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.1</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.2</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.3</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.4</p>	<p>כן לא</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.1</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.2</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.3</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.4</p>	<p>כן לא</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.3</p>	
<p>2.7. אנשי צוות מוסיפים מילים/רעיונות למה שהילדים אומרים (להביא שתי דוגמאות):</p> <p>3.7. אנשי הצוות שואלים את הילדים שאלות פשוטות (להביא שתי דוגמאות):</p>	<div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; display: inline-block;">1 2 3 4 5 6 7</div>				31. עזרה לילדים בשימוש בשפה
	<p>כן לא ל"ר</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.1</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.2</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.3</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.4</p>	<p>כן לא</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.1</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.2</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.3</p>	<p>כן לא</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.1</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.2</p>	<p>כן לא</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2</p>	
<p>1.2, 3.2. מספר ספרים במצב רעוע:</p> <p>5.1. ספרים לא מתאימים: (כן/לא) (מפחידים, אלימים)</p> <p>5.3. אנשי הצוות מקריאים באופן פרטני/קבוצה קטנה: (כן/לא) (להביא לפחות דוגמה אחת)</p>	<div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; display: inline-block;">1 2 3 4 5 6 7</div>				41. שימוש בספרים
	<p>כן לא ל"ר</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.1</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.2</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.3</p>	<p>כן לא</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.1</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.2</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.3</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.4</p>	<p>כן לא</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.1</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.2</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.3</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.4</p>	<p>כן לא</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2</p> <p><input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.3</p>	
<p>5.2 מגוון רחב של ספרים גזעים: _____</p> <p>גילים: _____</p> <p>יכולות: _____</p> <p>חיות: _____</p> <p>פעילות מוכרת: _____</p> <p>חפצים מוכרים: _____</p> <p>ספרי טבע/מדע עבור פריט 22:</p>					
<p>ציון ממוצע הקשבה ודיבור (א:ב) _____</p>	<p>ב. מספר פריטים שקיבלו ציון _____</p>		<p>א. תת-שאלון (פריטים 12-14) ציון _____</p>		

פעילויות				
	51. מוטוריקה עדינה			
	1 2 3 4 5 6 7			
<p>1.1, 3.1, 5.1 חומרים לתינוקות:</p> <p>חומרים לפעוטות:</p>	<p>כן לא</p> <p><input type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> 7.2</p>	<p>כן לא</p> <p><input type="checkbox"/> 5.1 <input type="checkbox"/> 5.2</p>	<p>כן לא</p> <p><input type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> 3.2 <input type="checkbox"/> 3.3</p>	<p>כן לא</p> <p><input type="checkbox"/> 1.1 <input type="checkbox"/> 1.2</p>
	61. משחק גופני פעיל			
	1 2 3 4 5 6 7			
<p>1.1, 1.2, 3.3, 5.5 ציוד/חומרים לא בטיחותי/לא מתאימים?</p> <p>מרחב פנימי/חיצוני מתאים?</p>	<p>כן לא</p> <p><input type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> 7.2 <input type="checkbox"/> 7.3</p>	<p>כן לא</p> <p><input type="checkbox"/> 5.1 <input type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> 5.3 <input type="checkbox"/> 5.4 <input type="checkbox"/> 5.5</p>	<p>כן לא</p> <p><input type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> 3.2 <input type="checkbox"/> 3.3</p>	<p>כן לא</p> <p><input type="checkbox"/> 1.1 <input type="checkbox"/> 1.2 <input type="checkbox"/> 1.3</p>
	71. אמנות			
	1 2 3 4 5 6 7 ל"ר			
<p>1.2 שימוש בחומרים רעילים/לא בטוחים? (כן/לא)</p> <p>3.2 שימוש בחומרי אמנות בטוחים/לא רעילים?</p>	<p>כן לא</p> <p><input type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> 7.2</p>	<p>כן לא ל"ר</p> <p><input type="checkbox"/> 5.1 <input type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> 5.3</p>	<p>כן לא ל"ר</p> <p><input type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> 3.2 <input type="checkbox"/> 3.3</p>	<p>כן לא</p> <p><input type="checkbox"/> 1.1 <input type="checkbox"/> 1.2</p>
	81. מוסיקה ותנועה			
	1 2 3 4 5 6 7			
<p>3.1, 5.1. רשימת של כמה כלי נגינה וצעצועים מוזיקליים:</p> <p>5.2. שירה לא פורמלית? (כן/לא)</p>	<p>כן לא</p> <p><input type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> 7.2 <input type="checkbox"/> 7.3</p>	<p>כן לא</p> <p><input type="checkbox"/> 5.1 <input type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> 5.3 <input type="checkbox"/> 5.4</p>	<p>כן לא ל"ר</p> <p><input type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> 3.2 <input type="checkbox"/> 3.3</p>	<p>כן לא</p> <p><input type="checkbox"/> 1.1 <input type="checkbox"/> 1.2</p>

3.1, 5.1, 7.1. סטים של קוביות:		<div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; display: inline-block;"> 1 2 3 4 5 6 7 ל"ר </div>				91. קוביות	
(1) (2) (3)							
3.2, 7.2. אביזרים:		כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1		
5.1. חומרים למשחק דרמטי/כאילו:		<div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; display: inline-block;"> 1 2 3 4 5 6 7 </div>				02. משחק דרמטי/כאילו	
רק פעושות: תחפושות ריהוט למשחק בגודל המתאים לילד משחקי מזון כלי אוכל ריהוט לבובות משחקי בניין קטנים + אביזרים	תינקות ופעושות: בובות חיות רכות צעצועי טלפון מחבתות וסירים	כן לא ל"ר <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.3	כן לא ל"ר <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.3 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.4	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.2	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1		
		<div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; display: inline-block;"> 1 2 3 4 5 6 7 ל"ר </div>				12. משחקים בחול ובמים	
		כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.2	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1		
5.3. דוגמה לפעילות טבע/מדע בשגרה היומית:		<div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; display: inline-block;"> 1 2 3 4 5 6 7 </div>				22. טבע/מדע	
		כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.2	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2		

	ל"ר 1 2 3 4 5 6 7	32. שימוש בטלויזיה, וידאו או מחשב																																											
	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.2	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.3	כן לא ל"ר <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.3																																									
5.1. מגוון בחומרים (עשר דוגמאות מכל סוגי הקטגוריות):	1 2 3 4 5 6 7		42. טיפוח היכולת לקבל מגוון אתני ותרבותי																																										
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 15%;">חומרים</th> <th style="width: 15%;">תמונות</th> <th style="width: 15%;">ספרים</th> <th style="width: 15%;">גזעים/תרבויות</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	חומרים	תמונות	ספרים	גזעים/תרבויות																																					כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.2	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.3	
חומרים	תמונות	ספרים	גזעים/תרבויות																																										
<p>5.2 בובות (שלוש דוגמאות של צבע עור שונה, שוני בתווי פנים):</p> <p>7.1 דמויות ללא הטיה מגדרית:</p> <p>7.2 מגוון פעילויות:</p>																																													
ציון ממוצע לפעילויות (א:ב) _____	ב. מספר פריטים שקיבלו ציון _____		א. תת-שאלון (פריטים 15-24) ציון _____																																										

יחסי גומלין					
	1 2 3 4 5 6 7				52. השגחה והנחייה בעת משחק ולמידה
	כן לא <input type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> 7.2 <input type="checkbox"/> 7.3	כן לא <input type="checkbox"/> 5.1 <input type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> 5.3 <input type="checkbox"/> 5.4	כן לא <input type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> 3.2	כן לא <input type="checkbox"/> 1.1	
7.1 אנשי הצוות מסבירים את מעשיהם/כוונותיהם/רגשותיהם (שתי דוגמאות):	1 2 3 4 5 6 7				62. אינטראקציה בין הילדים
7.2 יש דיבור על אינטראקציה חברתית (דוגמה אחת):	כן לא <input type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> 7.2	כן לא <input type="checkbox"/> 5.1 <input type="checkbox"/> 5.2	כן לא <input type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> 3.2	כן לא <input type="checkbox"/> 1.1 <input type="checkbox"/> 2.1	
	1 2 3 4 5 6 7				72. אינטראקציה בין הילדים לאנשי הצוות
	כן לא <input type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> 7.2	כן לא <input type="checkbox"/> 5.1 <input type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> 5.3	כן לא <input type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> 3.2 <input type="checkbox"/> 3.3 <input type="checkbox"/> 3.4	כן לא <input type="checkbox"/> 1.1 <input type="checkbox"/> 1.2 <input type="checkbox"/> 1.3	
	1 2 3 4 5 6 7				82. משמעת
	כן לא <input type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> 7.2 <input type="checkbox"/> 7.3	כן לא <input type="checkbox"/> 5.1 <input type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> 5.3 <input type="checkbox"/> 5.4	כן לא <input type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> 3.2 <input type="checkbox"/> 3.3	כן לא <input type="checkbox"/> 1.1 <input type="checkbox"/> 1.2	
ציון ממוצע לפעילויות (א:ב) _____	ב. מספר פריטים שקיבלו ציון _____			א. תת-שאלון (פריטים 25-28) ציון _____	

מבנה התוכנית				
.92 סדר יום	1 2 3 4 5 6 7			
.5.4 דוגמה להמתנה הנמשכת יותר משלוש דקות, או מצוקה ברורה בזמן המתנה	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.3 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.4	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.3 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.4	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.2	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.3
.03 משחק חופשי	1 2 3 4 5 6 7			
.7.1 הפיקוח כהזדמנות לאינטראקציה הינוכית (להביא שתי דוגמאות):	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1
.13 פעילויות משחק קבוצתיות	1 2 3 4 5 6 7 ל"ר			
	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.2	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.3
.23 התאמה לילדים בעלי צרכים מיוחדים	1 2 3 4 5 6 7 ל"ר			
	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.3 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.4	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.3 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.4
א. תת-שאלון (פריטים 29-32) ציון _____	ב. מספר פריטים שקיבלו ציון _____		ציון ממוצע מבנה התוכנית (א:ב) _____	

הורים ואנשי צוות				
	33. שיתוף ההורים			
	1 2 3 4 5 6 7			
	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.3 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.4	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.3 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.4	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2
	43. הצרכים האישיים של אנשי הצוות			
	1 2 3 4 5 6 7			
	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.3 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.4 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.5	כן לא ל"ר <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.3 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.4 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.5	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2
	53. הצרכים המקצועיים של אנשי הצוות			
	1 2 3 4 5 6 7			
	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.2	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.3
	63. אינטראקציה ושיתוף פעולה בין אנשי הצוות			
	1 2 3 4 5 6 7 ל"ר			
	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.3

	1 2 3 4 5 6 7				73. העקביות של הדמויות המטפלות			
	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.3 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.4	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.3 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.4	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.3 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.4				
	1 2 3 4 5 6 7 ל"ר				83. הדרכה והערכה של אנשי הצוות			
	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.3 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.4	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.2	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2				
	1 2 3 4 5 6 7				93. הזדמנויות להתפתחות מקצועית			
	כן לא ל"ר <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 7.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.3 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 5.4	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.2 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 3.3	כן לא <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.1 <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> 1.2				
	(א:ב) ציון ממוצע הורים ואנשי צוות _____		ב. מספר פריטים שקיבלו ציון _____		א. תת-שאלון (פריטים 33-39) ציון _____			

ציון כללי וציון ממוצע					
ציון ממוצע		מספר פריטים שקיבלו ציון		תת שאלון/ ציון כללי	
	=		÷		מרחב וריהוט
	=		÷		שגרת הטיפול האישי
	=		÷		הקשבה ודיבור
	=		÷		פעילויות
	=		÷		יחסי גומלין
	=		÷		מבנה התוכנית
	=		÷		הורים ואנשי צוות
	=		÷		סה"כ